

სს „ვითიბი ბანკი ჯორჯია“

ფინანსური ანგარიშგება

2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული საანგარიშგებო
წლისათვის
დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნასთან ერთად

შინაარსი

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

ფინანსური ანგარიშგება

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება.....	5
მოგება-ზარალის ანგარიშგება.....	6
სრული შემოსავლის ანგარიშგება.....	7
საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება.....	8
ფულადი ნაკადების ანგარიშგება.....	9

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

1. შესავალი.....	10
2. მომზადების საფუძველი და მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა.....	10
3. სააღრიცხვო პოლიტიკის შერჩევასთან დაკავშირებით გამოყენებული მნიშვნელოვანი ბუღალტრული შეფასებები და დაშვებები.....	24
4. სააღრიცხვო პოლიტიკაში შესული ცვლილებები და ახალი ან შეცვლილი სტანდარტებისა და ინტერპრეტაციების მიღება.....	28
5. სააღრიცხვო პოლიტიკის სამომავლო ცვლილებები.....	33
6. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები.....	34
7. მოთხოვნები ბანკებისა და საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტების მიმართ.....	35
8. კლიენტებზე გაცემული სესხები და ავანსები.....	35
9. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები.....	42
10. ძირითადი საშუალებები.....	43
11. საინვესტიციო ქონება.....	44
12. გადასახადები.....	44
13. საკრედიტო ზარალის ხარჯი და სხვა გაუფასურება და ანარიცხები.....	47
14. სხვა აქტივები და ვალდებულებები.....	48
15. ვალდებულებები ბანკებისა და საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტების მიმართ.....	50
16. ვალდებულებები მომხმარებლების მიმართ.....	50
17. გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები.....	51
18. სხვა ნასესხები სახსრები.....	52
19. კაპიტალი.....	52
20. პირობითი ვალდებულებები.....	53
21. წმინდა საკომისიო შემოსავალი.....	54
22. სხვა შემოსავალი.....	55
23. ხელფასები და სხვა საოპერაციო ხარჯი.....	55
24. რისკების მართვა.....	56
25. სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრა.....	75
26. ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი.....	81
27. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები.....	84
28. ცვლილებები ფინანსური საქმიანობიდან წარმოშობილ ვალდებულებებში.....	86
29. კაპიტალის ადეკვატურობა.....	86

**Building a better
working world**

EY LLC
Kote Abkhazi Street, 44
Tbilisi, 0105, Georgia
Tel: +995 (32) 215 8811
Fax: +995 (32) 215 8822
www.ey.com/ge

შპს იუაი
საქართველო, 0105 თბილისი
კოტე აფხაზის ქუჩა 44
ტელ: +995 (32) 215 8811
ფაქსი: +995 (32) 215 8822
www.ey.com/ge

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

სს „ვითიბი ბანკი ჯორჯიას“
აქციონერებსა და სამეთვალყურეო საბჭოს

მოსაზრება

ჩავატარეთ სს „ვითიბი ბანკი ჯორჯიას“ (შემდგომში „კომპანია“) ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი, რომელიც შედგება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებისგან 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ასევე აღნიშნული თარიღით დამთავრებული წლის მოგება-ზარალის ანგარიშგებისგან, სრული შემოსავლის ანგარიშგებისგან, საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგებისგან, ფულადი ნაკადების ანგარიშგებისგან და ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნებისგან, მათ შორის მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვისგან.

ჩვენი აზრით, წარმოდგენილი ფინანსური ანგარიშგება, ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით, სამართლიანად ასახავს კომპანიის ფინანსურ მდგომარეობას 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, აგრეთვე მისი საქმიანობის ფინანსურ შედეგებსა და ფულადი სახსრების მოძრაობას ამავე თარიღით დასრულებული წლისთვის, ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების („ფასს“) შესაბამისად.

მოსაზრების საფუძველი

აუდიტი წარვმართეთ აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების („ასს“) შესაბამისად. პასუხისმგებლობა, რომელსაც აღნიშნული სტანდარტები ჩვენთვის ითვალისწინებს, დაწვრილებითაა აღწერილი ჩვენი დასკვნის ნაწილში სახელწოდებით „აუდიტორის პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე“. ჩვენ ვართ კომპანიისგან დამოუკიდებლები ბუღალტერთა ეთიკის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს „პროფესიონალი ბუღალტრების ეთიკის კოდექსის“ (IESBA კოდექსი) შესაბამისად და შესრულებული გვაქვს IESBA კოდექსით გათვალისწინებული სხვა ეთიკური ვალდებულებებიც. გვჯერა, რომ ჩვენ მიერ მოპოვებული აუდიტორული მტკიცებულებები საკმარისი და შესაფერისია ჩვენი მოსაზრების გამოსათქმელად საჭირო საფუძვლის შესაქმნელად.

**Building a better
working world**

კომპანიის 2018 წლის მმართველობითი ანგარიშგებაში ასახული სხვა ინფორმაცია

სხვა ინფორმაცია მოიცავს კომპანიის 2018 წლის მმართველობით ანგარიშგებაში ასახულ ინფორმაციას, გარდა ფინანსური ანგარიშგებისა და მასზე გაცემული აუდიტორის დასკვნისა. სხვა ინფორმაციაზე პასუხისმგებელია ხელმძღვანელობა. კომპანიის 2018 წლის მმართველობითი ანგარიშგება ჩვენთვის ხელმისაწვდომი სავარაუდოდ გახდება წინამდებარე აუდიტორის დასკვნის თარიღის შემდეგ.

ფინანსურ ანგარიშგებაზე გამოხატული ჩვენი მოსაზრება არ მოიცავს სხვა ინფორმაციას და მასთან დაკავშირებით ჩვენ არც ახლა და არც მომავალში გამოვთქვამთ რწმუნებას რამე ფორმით, ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის შესახებ ჩვენს ანგარიშში.

ფინანსური ანგარიშგების აუდიტთან დაკავშირებით ჩვენი პასუხისმგებლობაა წავიკითხოთ ზემოაღნიშნული სხვა ინფორმაცია, როდესაც ის ჩვენთვის ხელმისაწვდომი გახდება, და განვიხილოთ, არის თუ არა სხვა ინფორმაცია არსებითად შეუსაბამო ფინანსურ ანგარიშგებასთან ან აუდიტის განმავლობაში ჩვენ მიერ მიღებულ ცოდნასთან, ან თუ შეიცავს სხვა არსებით უზუსტობას.

ხელმძღვანელობისა და სამეთვალყურეო საბჭოს პასუხისმგებლობა ფინანსურ ანგარიშგებაზე

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია ამ ფინანსური ანგარიშგების მომზადებასა და სამართლიან წარდგენაზე ფასს-ის შესაბამისად, ასევე შიდა კონტროლზე, რომელსაც იგი აუცილებლად მიიჩნევს ისეთი ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად, რომელიც არ შეიცავს თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას.

ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას, ხელმძღვანელობის პასუხისმგებლობაა შეაფასოს, აქვს თუ არა კომპანიას უნარი, საქმიანობა გააგრძელოს, როგორც ფუნქციონირებადმა საწარმომ, კონკრეტული შემთხვევიდან გამომდინარე, განაცხადოს ფუნქციონირებად საწარმოსთან დაკავშირებული საკითხები და აღრიცხვისას გამოიყენოს ფუნქციონირებადი საწარმოს დაშვება, იმ შემთხვევის გარდა, როდესაც ხელმძღვანელობას განზრახული აქვს კომპანიის ლიკვიდაცია ან საქმიანობის შეწყვეტა, ან თუ მას არ აქვს რეალური არჩევანი ასე რომ არ მოიქცეს.

სამეთვალყურეო საბჭო პასუხისმგებელია კომპანიის ფინანსური ანგარიშგების პროცესის ზედამხედველობაზე.

**Building a better
working world**

აუდიტორის პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე

ჩვენი მიზანია გონივრული რწმუნების მოპოვება იმაზე, ფინანსური ანგარიშგება მთლიანობაში თავისუფალია თუ არა თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეული არსებითი უზუსტობისგან და აუდიტორის დასკვნის გამოცემა, რომელიც ჩვენს მოსაზრებას შეიცავს. გონივრული რწმუნება არის მაღალი დონის რწმუნება, მაგრამ არა გარანტია იმისა, რომ ასს-ის შესაბამისად ჩატარებული აუდიტი ყოველთვის გამოავლენს არსებით უზუსტობას, ასეთის არსებობის შემთხვევაში. უზუსტობები შეიძლება გამოწვეული იყოს თაღლითობით ან შეცდომით და არსებითად მიიჩნევა მაშინ, თუ არსებობს გონივრული მოლოდინი იმისა, რომ ცალ-ცალკე ან ერთობლივად გავლენას იქონიებენ მომხმარებლების მიერ წინამდებარე ფინანსურ ანგარიშგებაზე დაყრდნობით მიღებულ ეკონომიკურ გადაწყვეტილებებზე.

ასს-ის მიხედვით, აუდიტის ჩატარების პროცესში ჩვენ მივმართავთ პროფესიულ განსჯას და ვინარჩუნებთ პროფესიულ სკეპტიციზმს. ჩვენ ასევე:

- ▶ გამოვავლენთ და ვაფასებთ ფინანსურ ანგარიშგებაში თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეული არსებითი უზუსტობის რისკებს, ვგეგმავთ და ვატარებთ აუდიტორულ პროცედურებს ამ რისკებზე რეაგირების მიზნით და მოვიპოვებთ აუდიტორულ მტკიცებულებას, რომელიც საკმარისი და შესაფერისია აუდიტორული მოსაზრების გამოთქმისთვის საფუძვლის შესაქმნელად. არსებითი უზუსტობის რისკი, რომელიც გამოწვეულია თაღლითობით, უფრო მაღალია, ვიდრე შეცდომით გამოწვეული რისკი, რადგან თაღლითობა შეიძლება მოიცავდეს საიდუმლო მორიგებას, გაყალბებას, ინფორმაციის განზრახ გამოტოვებას, არასწორი ინფორმაციის წარდგენას ან შიდა კონტროლის უგულებელყოფას.
- ▶ შევისწავლით აუდიტის შესაბამის შიდა კონტროლს, რათა დავგეგმოთ მოცემული კონკრეტული გარემოებების შესაფერისი აუდიტორული პროცედურები და არა იმ მიზნით, რომ მოსაზრება გამოვთქვათ კომპანიის შიდა კონტროლის ეფექტიანობაზე.
- ▶ ვაფასებთ ხელმძღვანელობის მიერ გამოყენებული სააღრიცხვო პოლიტიკის, ასევე მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებების და შესაბამისი განმარტებითი შენიშვნების მართებულობას.
- ▶ ვაფასებთ, რამდენად მართებულია ხელმძღვანელობის მიერ აღრიცხვისთვის ფუნქციონირებადი საწარმოს დაშვების გამოყენება და მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებებზე დაყრდნობით ვასკვნით, არსებობს თუ არა ისეთ მოვლენებთან ან პირობებთან დაკავშირებული არსებითი განუსაზღვრელობა, რაც შეიძლება მნიშვნელოვანი ეჭვის საფუძველი გახდეს იმასთან მიმართებაში, შეძლებს თუ არა კომპანია გააგრძელოს საქმიანობა, როგორც ფუნქციონირებდმა საწარმომ. თუ დავასკვნით, რომ არსებითი განუსაზღვრელობა არსებობს, ვალდებულები ვართ, აუდიტორის დასკვნაში ყურადღება გავამახვილოთ ფინანსური ანგარიშგების შესაბამისი განმარტებითი შენიშვნებზე, ან, თუ განმარტებითი შენიშვნები არ არის საკმარისი, მოვახდინოთ ჩვენი მოსაზრების მოდიფიცირება. ჩვენი დასკვნები ეყრდნობა აუდიტორის დასკვნის თარიღამდე მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებას. თუმცა სამომავლო მოვლენებმა ან პირობებმა შეიძლება გამოიწვიოს კომპანიის, როგორც ფუნქციონირებადი საწარმოს ფუნქციონირების შეწყვეტა.

**Building a better
working world**

- ▶ მთლიანობაში ვაფასებთ ფინანსური ანგარიშგების წარდგენას, სტრუქტურას და შინაარსს, განმარტებითი შენიშვნების ჩათვლით და აგრეთვე იმას, თუ რამდენად ასახავს ფინანსური ანგარიშგება შესაბამის ოპერაციებსა და მოვლენებს ისე, რომ უზრუნველყოფდეს სამართლიან წარდგენას.

სხვა საკითხებთან ერთად, სამეთვალყურეო საბჭოს ვატყობინებთ აუდიტის დაგეგმილ მასშტაბს და ვადებს, აგრეთვე აუდიტორული შემოწმების მნიშვნელოვან შედეგებს, მათ შორის შიდა კონტროლის მნიშვნელოვან ნაკლოვანებებს, რომლებსაც აუდიტის პროცესში გამოვავლენთ.

მარჩელო გელაშვილი

შპს „იუაის“ სახელით

თბილისი, საქართველო

2019 წლის 19 მარტი

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება

31 დეკემბრის მდგომარეობით

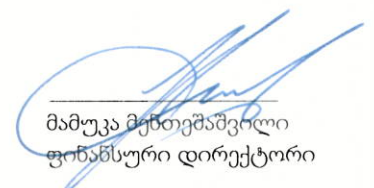
(ათას ლარში)

	<i>შენიშვნები</i>	2018	2017
აქტივები			
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	6	184,505	211,642
მოთხოვნები ბანკებისა და საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტების მიმართ	7	160,013	230,470
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ავანსები	8	1,097,216	950,476
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	9	114,581	120,724
ძირითადი საშუალებები	10	43,166	34,650
საინვესტიციო ქონება	11	20,271	24,556
მოგების მიმდინარე საგადასახადო აქტივები		1,958	-
მოგების გადავადებული საგადასახადო აქტივები	12	-	1,189
სხვა აქტივები	14	27,293	22,485
სულ აქტივები		1,649,003	1,596,192
ვალდებულებები			
ვალდებულებები ბანკებისა და საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტების მიმართ	15	128,435	112,893
ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე	16	1,005,563	895,757
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	17	51,007	38,193
სხვა ნასესხები სახსრები	18	128,100	262,985
მოგების მიმდინარე საგადასახადო ვალდებულებები		-	1,694
მოგების გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები	12	192	-
სხვა ვალდებულებები	14	27,885	19,503
სუბორდინირებული სესხი	27	52,757	37,362
სულ ვალდებულებები		1,393,939	1,368,387
კაპიტალი			
საწესდებო კაპიტალი	19	209,008	209,008
მიწის და შენობების გადაფასების რეზერვი		9,827	3,104
უვადო სუბორდინირებული სესხი	19	11,575	13,481
არარეალიზებული შემოსულობა საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდებიდან	9	-	568
გაუნაწილებელი მოგება		24,654	1,644
სულ კაპიტალი		255,064	227,805
სულ ვალდებულებები და კაპიტალი		1,649,003	1,596,192

ხელმოწერილი და ნებადართულია გამოსაცემად ბანკის დირექტორთა საბჭოს მიერ 2019 წლის 19 მარტს:

 მარილ კონცელიძე
 გენერალური დირექტორი

 მამუკა მქნთიშაშვილი
 ფინანსური დირექტორი

10-87 გვერდებზე დართული შერჩეული განმარტებითი შენიშვნები წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

მოგება-ზარალის ანგარიშგება

31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

(ათას ლარში)

	<i>შენიშვნები</i>	2018	2017
ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით განაგარიშებული საპროცენტო შემოსავალი			
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ავანსები		118,184	110,646
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები		7,948	7,636
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები		2,370	2,898
მოთხოვნები ბანკებისა და საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტების მიმართ		1,883	1,722
		130,385	122,902
საპროცენტო ხარჯი			
ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე		(42,011)	(43,338)
მოთხოვნები ბანკების და საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტების მიმართ და სხვა ნასესხები სახსრები		(14,307)	(13,889)
გამომშვებელი ობლიგაციების საპროცენტო ხარჯები		(2,393)	(1,612)
სუბორდინირებული სესხი		(3,355)	(2,937)
		(62,066)	(61,776)
უარყოფითი საპროცენტო განაკვეთების მქონე აქტივებით გამოწვეული ხარჯი		(183)	(130)
გადახდები ანაზრის დაზღვევის სისტემისთვის		(476)	(100)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი		67,660	60,896
საკრედიტო ზარალის ხარჯი	13	(8,002)	1,650
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი საკრედიტო ზარალის ხარჯის გაწევის შემდეგ		59,658	62,546
წმინდა საკომისიო შემოსავალი	21	5,200	6,540
წმინდა შემოსულობა/(ზარალი) უცხოური ვალუტიდან: გარიგებებიდან		(8,416)	16,132
საკურსო სხვაობებიდან		21,153	(2,659)
წმინდა შემოსულობა/(ზარალი) საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდებიდან	9	-	1,394
წმინდა შემოსულობა საინვესტიციო ქონების გადაფასებიდან	11	1,169	2,430
სხვა შემოსავალი	22	13,111	6,568
არასაპროცენტო შემოსავალი		32,217	30,405
თანამშრომლებზე გაწეული ხარჯი	23	(39,118)	(37,734)
ცვეთა	10	(3,714)	(3,571)
სხვა საოპერაციო ხარჯები	23	(18,792)	(15,706)
იურიდიული სარჩელების შემობრუნება	13	204	-
კრედიტთან დაკავშირებული ვალდებულებების ანარიცხების შემობრუნება	13	229	438
არასაპროცენტო ხარჯი		(61,191)	(56,573)
მოგება მოგების გადასახადის ხარჯის გაწევამდე		30,684	36,378
მოგების გადასახადის ხარჯი	12	(3,735)	(4,009)
წლის მოგება		26,949	32,369

10-87 გვერდებზე დართული შერჩეული განმარტებითი შენიშვნები წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

სრული შემოსავლის ანგარიშგება

31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

(ათას ლარში)

	<i>შენიშვნები</i>	2018	2017
წლის მოგება		26,949	32,369
სხვა სრული შემოსავალი			
სხვა სრული შემოსავალი, რომლის შემდეგ პერიოდებზე მოგებად ან ზარალად რეკლასიფიცირებაც ხდება			
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდებიდან არარეალიზებული შემოსულობა	9	-	412
რეალიზებული შემოსულობა საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდებიდან, რეკლასიფიცირებული მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში	9	-	(1,394)
წმინდა სხვა სრული (ზარალი)/შემოსავალი, შემდეგ პერიოდებზე მოგება-ზარალში რეკლასიფიცირებული		-	(982)
სხვა სრული შემოსავალი, რომლის შემდეგ პერიოდებზე მოგებად ან ზარალად რეკლასიფიცირებაც არ ხდება			
შენობა-ნაგებობების გადაფასება	10	7,559	-
მოგების გადასახადით დაბეგვრის გავლენა	12	(73)	-
წმინდა სხვა სრული შემოსავალი, შემდეგ პერიოდებზე მოგება-ზარალში არარეკლასიფიცირებული		7,486	-
წლის სხვა სრული (ზარალი)/შემოსავალი, გადასახადების გამოკლებით		7,486	(982)
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი		34,435	31,387

10-87 გვერდებზე დართული შერჩეული განმარტებითი შენიშვნები წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება

31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

(ათას ლარში)

	შენიშ- ნები	სააქციო კაპიტალი	საინვესტიციო მიწის და შენობების გადაფასების რეზერვი	საინვესტიციო ფასიანი ქვალდებიდან არარეალიზებუ- ლი შემოსულობა	უვალო სუბორდი- ნირებული სესხი	გაუნაწილე- ბელი მოგება	სულ საკუთარი კაპიტალი
2016 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით		<u>191,293</u>	<u>3,160</u>	<u>1,550</u>	<u>12,900</u>	<u>(12,475)</u>	<u>196,428</u>
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი		<u>-</u>	<u>-</u>	<u>(982)</u>	<u>-</u>	<u>32,369</u>	<u>31,387</u>
უვალო სუბორდინირებულ სესხზე გადახდილი თანხები		-	-	-	-	(10)	(10)
უვალო სუბორდინირებული სესხის გადაფასება		-	-	-	581	(581)	-
სააქციო კაპიტალის გამოშვება		17,715	-	-	-	-	17,715
გამოცხადებული დივიდენდები		-	-	-	-	(17,715)	(17,715)
ობიექტების გადაფასების რეზერვის გადატანა გაყიდვის ან ცვეთის დარიცხვისას		-	(56)	-	-	56	-
2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	19	<u>209,008</u>	<u>3,104</u>	<u>568</u>	<u>13,481</u>	<u>1,644</u>	<u>227,805</u>
ფასს (IFRS) 9-ის მიღების გავლენა		-	-	(568)	-	(6,608)	(7,176)
ფასს (IFRS) 9-ის მიხედვით გადაანგარიშებული საწყისი ნაშთი		<u>209,008</u>	<u>3,104</u>	<u>-</u>	<u>13,481</u>	<u>(4,964)</u>	<u>220,629</u>
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი		<u>-</u>	<u>7,486</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>26,949</u>	<u>34,435</u>
უვალო სუბორდინირებული სესხის გადაფასება		-	-	-	(1,906)	1,906	-
ქონების გადაფასების რეზერვის ცვეთა გადასახადების გამოკლებით		-	(763)	-	-	763	-
2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით		<u>209,008</u>	<u>9,827</u>	<u>-</u>	<u>11,575</u>	<u>24,654</u>	<u>255,064</u>

10-87 გვერდებზე დართული შერჩეული განმარტებითი შენიშვნები წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

ფულადი ნაკადების ანგარიშგება
31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის
(ათას ლარში)

	<i>შენიშვნები</i>	2018	2017
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები			
მიღებული პროცენტი		129,561	124,689
გადახდილი პროცენტი		(63,348)	(59,267)
მიღებული საკომისიო		14,709	17,972
გადახდილი საკომისიო		(10,810)	(9,789)
უცხოურ ვალუტაში შემდგარი გარიგებებიდან წმინდა რეალიზებული შემოსულობა		1,519	14,740
სხვა მიღებული შემოსავალი		5,633	5,962
გადახდილი ხელფასები და თანამშრომლებზე გაწეული ხარჯები		(38,721)	(38,309)
სხვა გადახდილი საოპერაციო ხარჯები		(17,506)	(18,526)
ფულადი ნაკადები საოპერაციო საქმიანობიდან საოპერაციო აქტივებსა და ვალდებულებებში ცვლილებებამდე		21,037	37,472
<i>საოპერაციო აქტივების წმინდა (ზრდა)/კლება</i>			
მოთხოვნები ბანკებისა და საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტების მიმართ		(43,265)	(88,021)
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ავანსები		(146,914)	(31,900)
სხვა აქტივები		(2,239)	(835)
<i>საოპერაციო ვალდებულებების წმინდა ზრდა/(კლება)</i>			
ვალდებულებები ბანკებისა და საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტების მიმართ		12,020	(166,749)
ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე		102,942	73,988
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები		13,025	6,066
სხვა ვალდებულებები		1,043	(1,930)
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი ნაკადები მოგების გადასახადის გადახდამდე		(42,351)	(171,909)
გადახდილი მოგების გადასახადი		(6,194)	(3,443)
საოპერაციო საქმიანობაში (გამოყენებული)/საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი სახსრები		(48,545)	(175,352)
ფულადი ნაკადები საინვესტიციო საქმიანობიდან			
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების შესყიდვა		(125,813)	(196,952)
შემოსულობა საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების გაყიდვიდან და გამოსყიდვიდან		132,020	155,496
ძირითადი საშუალებების და არამატერიალური აქტივების შესყიდვა		(7,088)	(5,348)
შემოსავალი ძირითადი საშუალებების გაყიდვიდან		11,589	26
შემოდინება საინვესტიციო ქონების გაყიდვიდან		1,635	4,833
საინვესტიციო ქონების შესყიდვა		(456)	(2,072)
საინვესტიციო საქმიანობაში გამოყენებული წმინდა ფულადი სახსრები		11,887	(44,017)
ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები			
შემოსავალი სააქციო კაპიტალის გამოშვებიდან	19	-	17,715
სხვა მიღებული სესხები		1,143,613	1,615,546
სხვა ნასესხები სახსრების დაფარვა		(1,151,199)	(1,501,531)
შემოსავალი სუბორდინირებული სესხიდან		46,882	-
სუბორდინირებული სესხების დაფარვა		(30,947)	-
გადახდილი დივიდენდები	19	(7)	(17,246)
უვადო სუბორდინირებულ სესხზე გადახდილი პროცენტი	19	-	(10)
ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი სახსრები		8,342	114,474
სავალუტო კურსის ცვლილების გავლენა ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებზე		1,178	201
წმინდა ცვლილება ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებში		(27,138)	(104,694)
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, პერიოდის დასაწყისში	6	211,642	316,336
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, პერიოდის ბოლოს	6	184,505	211,642

10-87 გვერდებზე დართული შერჩეული განმარტებითი შენიშვნები წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

(ათას ლარში)

1. შესავალი

სს „ვითიბი ბანკი ჯორჯია“ (შემდგომში „ბანკი“) 1995 წლის 7 აპრილს საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად ჩამოყალიბდა სააქციო საზოგადოებად „გაერთიანებული ქართული ბანკის“ სახელით. თბილისის ჩუღურეთის რაიონულმა სასამართლომ ბანკს მიანიჭა სარეგისტრაციო ნომერი 202906427. 2006 წლის 7 დეკემბერს ბანკმა შეიცვალა სახელი და ეწოდა „ვითიბი ბანკი ჯორჯია“. ბანკი საქმიანობს საქართველოს ეროვნული ბანკის (შემდგომში მოხსენიებული, როგორც „სებ“-ი) მიერ 1995 წლის 19 მაისს გაცემული ზოგადი საბანკო ლიცენზიით.

ბანკი იღებს ანაზღაურებას მოსახლეობისგან, გასცემს სესხებს, ახორციელებს ფულად გადარიცხვებს საქართველოში და საზღვარგარეთ, აწარმოებს ვალუტის გაცვლით ოპერაციებს და თავის კორპორატიულ და საცალო კლიენტებს სხვადასხვა საბანკო მომსახურებას სთავაზობს. ბანკის სათავო ოფისი მდებარეობს თბილისში, საქართველოში. 2018 წლისა და 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკს აქვს 20 ფილიალი (10 მათგანი თბილისში) და 18 სერვისცენტრი.

ბანკის იურიდიული მისამართია საქართველო, თბილისი, ჭანტურიას ქ. 14.

2018 წლისა და 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის მიმოქცევაში გამოშვებული აქციების 1%-ზე მეტს ფლობდნენ შემდეგი აქციონერები:

<i>აქციონერი</i>	<i>2018</i> <i>%</i>	<i>2017</i> <i>%</i>
დსს „ბანკი ვეტბე“	97.38	97.38
შპს „ლაკარპა ენტერპრაიზისი“	1.47	1.47
სხვა	1.14	1.14
სულ	100.00	100.00

დსს „ბანკი ვეტბე“, (შემდგომში „მშობელი ბანკი“) არის ბანკის პირდაპირი მშობელი კომპანია. ჯგუფის საბოლოო მაკონტროლებელ მხარე არის რუსეთის ფედერაციის მთავრობა, რომელიც მოქმედებს „ქონების ფედერალური სააგენტოს“ მეშვეობით და 2018 წლის 31 დეკემბრისთვის ფლობს მშობელი ბანკის გამოშვებული და მიმოქცევაში მყოფი აქციების 60.93%-ს (2017 წ.: 60.93%).

2018 წლისა და 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის სამეთვალყურეო და დირექტორთა საბჭოს წევრები არ ფლობდნენ ბანკის აქციებს.

2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ბანკის თანამშრომელთა რაოდენობა შეადგენდა 1,154-ს (2017 წ.: 1,209).

2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკი არ ფლობს შვილობილ კომპანიებს. 2018 წლის 8 ნოემბერს შპს „ქართული საფონდო კომპანია“, ბანკის 100%-იან საკუთრებაში მყოფი შვილობილი კომპანია, ლიკვიდირებულ იქნა.

2. მომზადების საფუძველი და მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა

მომზადების საფუძველი

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია „ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების“ („ფასს“) შესაბამისად, პირვანდელი ღირებულების მეთოდის გამოყენებით, გარდა მიწისა და შენობა-ნაგებობებისა, საიჯარო ქონების გაუმჯობესებისა, საინვესტიციო ქონებისა, წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტებისა და წილობრივი საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდებისა, რომლებიც აისახება სამართლიანი ღირებულებით.

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება წარმოდგენილია ათას ლარში თუკი სხვაგვარად არ იქნა მითითებული. ანგარიშგება ლარშია წარმოდგენილი, რადგან ბანკის ფინანსური ოპერაციების უმეტესობა შესრულებულია აღნიშნულ ვალუტაში. ოპერაციები სხვა ვალუტაში აღრიცხულია, როგორც უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციები.

ბუღალტრული აღრიცხვის პოლიტიკები, რომლებიც წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას იქნა გამოყენებული, აღწერილია ქვემოთ.

(ათას ლარში)

2. მომზადების საფუძველი და მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

ცვლილებები წარდგენაში

რეკლასიფიკაცია

ფასს (IFRS) 9-ის მიღების შემდეგ (მე-3 შენიშვნა), ბანკმა წარადგინა განახლებული მოგება-ზარალის ანგარიშგება მიმდინარე გაუფასურების ზარალის გათვალისწინებით, რომელიც განისაზღვრება ფასს (IFRS) 9-ის შესაბამისად, როგორც მე-2 სტრიქონის მუხლი - საკრედიტო ზარალის ხარჯი და საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებების ანარიცხის შემობრუნება (გარე ბალანსებთან დაკავშირებული გაუფასურება). შესაბამისად, სესხებზე და კლიენტებისთვის გადახდილ ავანსებზე გაუფასურების რეზერვის ხარჯების ქვემოთ მოცემული რეკლასიფიკაციები, სხვა ფინანსური აქტივები და ფინანსური უზრუნველყოფები, აკრედიტივები და ამოუღებელი სასესხო ვალდებულებები შეტანილია მოგება-ზარალის 2017 წლის ანგარიშგებაში, 2018 წლის მონაცემებთან შესაბამისობის მიზნით.

	<i>კორექტირებამდე</i>	<i>რეკლასიფიკაცია</i>	<i>კორექტირების შემდეგ</i>
გაუფასურების რეზერვის შემობრუნება/ (გაუფასურების რეზერვი)	1,653	(1,653)	-
სხვა გაუფასურება და ანარიცხების შემობრუნება/(დარიცხვა)	435	(435)	-
კრედიტთან დაკავშირებული ვალდებულებების ანარიცხების შემობრუნება	-	438	438
საკრედიტო ზარალის ხარჯი	-	1,650	1,650

ფინანსური აქტივები

პირველადი აღიარება

ფინანსური ინსტრუმენტების კლასიფიკაცია თავდაპირველი აღიარებისას დამოკიდებულია მათ სახელშეკრულებო პირობებზე და ინსტრუმენტების მართვის ბიზნეს-მოდელზე. ფინანსური ინსტრუმენტები თავდაპირველად ფასდება სამართლიანი ღირებულებით და გარიგების დანახარჯები ემატება ან აკლდება ამ თანხას, გარდა მოგება-ზარალში სამართლიანი ღირებულებით ასახული ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებებისა. ბანკი განსაზღვრავს ფინანსური აქტივების კლასიფიკაციას თავდაპირველი აღიარების შემდგომ და მოგვიანებით შეიძლება მოახდინოს ფინანსური აქტივების რეკლასიფიკაცია ქვემოთ მითითებულ შემთხვევებში.

ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების შეფასების კატეგორიები

2018 წლის 1 იანვრიდან ბანკმა აქტივების სახელშეკრულებო პირობების სამართავად მისი ყველა ფინანსური აქტივის კლასიფიკაცია ბიზნეს-მოდელის საფუძველზე მოახდინა, რომელიც შემდგომში შეფასდა ქვემოთ მოცემულიდან ერთერთით:

- ▶ ამორტიზებული ღირებულება
- ▶ სამართლიანი ღირებულება სხვა სრულ შემოსავალში
- ▶ სამართლიანი ღირებულება მოგება-ზარალში

ბანკი მისი წარმოებული ინსტრუმენტების და სავაჭრო პორტფელის კლასიფიკაციას და შეფასებას ახდენს სამართლიანი ღირებულებით მოგება-ზარალში ასახვით. ბანკმა შესაძლოა განსაზღვროს ფინანსური ინსტრუმენტი სამართლიანი ღირებულებით მოგება-ზარალში ასახვით, თუ ეს აღმოფხვრის ან მნიშვნელოვნად შეამცირებს შეფასების ან აღიარების არათანმიმდევრულობას.

2018 წლის 1 იანვრამდე ბანკმა მოახდინა მისი ფინანსური აქტივების სესხებად და მისაღებ თანხებად (ამორტიზებული ღირებულება), სამართლიან ღირებულებად მოგება-ზარალში, გასაყიდად ან დაფარვის ვადამდე მფლობელობაში არსებულად (ამორტიზებული ღირებულება) კლასიფიცირება.

(ათას ლარში)

2. მომზადების საფუძველი და მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივები (გაგრძელება)

ფინანსური ვალდებულებები, გარდა სასესხო ვალდებულებებისა და ფინანსური თავდებობებისა, ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით ან სამართლიანი ღირებულებით მოგება-ზარალში ასახვით, თუ ისინი სავაჭროდ არიან ფლობილი, წარმოებული ინსტრუმენტებია ან გამოიყენება სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრება.

მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ, კლიენტებზე გაცემული სესხები, საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები ამორტიზებული ღირებულებით

2018 წლის 1 იანვრამდე, საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ არსებული მოთხოვნები და კლიენტებზე გაცემული სესხები მოიცავდა არაწარმოებულ ფინანსურ აქტივებს ფიქსირებული და განსაზღვრებადი გადახდებით, რომლებიც არ იყო განთავსებული აქტიურ ბაზარზე.

2018 წლის 1 იანვრიდან ბანკი მოთხოვნებს საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ, კლიენტებზე გაცემულ სესხებს და სხვა ფინანსურ ინსტრუმენტებს აფასებს მხოლოდ ამორტიზებული ღირებულებით, თუ დაცული იქნება ქვემოთ მოცემული პირობიდან ორივე:

- ▶ ფინანსური აქტივი ამ ბიზნეს-მოდელის მიხედვით მფლობელობაშია სახელმწიფო ფულადი ნაკადების მიღების მიზნით;
- ▶ ფინანსური აქტივის სახელმწიფო პირობები კონკრეტული თარიღებით წარმოქმნის ფულად ნაკადებს, რომლებიც წარმოადგენს მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდებს მიმდინარე ძირ თანხაზე.

ბიზნეს მოდელის შეფასება

ბანკი თავის ბიზნეს-მოდელს განსაზღვრავს ისეთ დონეზე, რომელიც საუკეთესოდ ასახავს თუ როგორ იმართება ფინანსური აქტივების ჯგუფი ბიზნეს მიზნების მისაღწევად.

ბანკის ბიზნეს მოდელი არ ფასდება ინდივიდუალურად თითოეული ინსტრუმენტის დონეზე, არამედ შეფასება ხდება ჯამური პორტფელის გამოყენებით შემდეგი ფაქტორებს გამოყენებით, როგორებიცაა:

- ▶ როგორ ფასდება ბიზნეს-მოდელის განხორციელება და ამგვარ ბიზნეს-მოდელში შემავალი ფინანსური აქტივები და როგორ ხდება მათი მიწოდება საწარმოს უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობისათვის;
- ▶ ბიზნეს-მოდელის შესრულებაზე მოქმედი რისკები (და ფინანსური აქტივები, რომელთა ფლობაც ხდება ამ ბიზნეს-მოდელის ფარგლებში) და კონკრეტულად ამ რისკების მართვის მეთოდები;
- ▶ როგორ ხდება მენეჯერების კომპენსირება (მაგალითად, კომპენსაცია ეფუძნება მართვის ქვეშ მყოფი აქტივების სამართლიან ღირებულებას თუ მიღებულ სახელმწიფო ფულად ნაკადებს);
- ▶ გაყიდვების მოსალოდნელი სიხშირე, ღირებულება და ვადები, ასევე ბანკის შეფასების მნიშვნელოვან ასპექტებს წარმოადგენენ.

ბიზნეს-მოდელის შეფასება გონივრულ ფარგლებში მოსალოდნელ სცენარებს ეფუძნება, 'ყველაზე ცუდი' და 'სტრესული შემთხვევის' სცენარების გათვალისწინების გარეშე. თუ თავდაპირველი აღიარების შემდეგ ფულადი ნაკადები რეალიზდება ისეთი ფორმით, რომელიც განსხვავდება ბანკის თავდაპირველი მოლოდინებისგან, ბანკი არ ცვლის ამგვარ ბიზნეს-მოდელში წარმოდგენილი დარჩენილი ფინანსური აქტივების კლასიფიკაციას. ამის ნაცვლად ის ამგვარ ინფორმაციას იყენებს ახლად წარმოქმნილი ან ახლად შექმნილი ფინანსური აქტივების შეფასებაში.

(ათას ლარში)

2. მომზადების საფუძველი და მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივები (გაგრძელება)

SPPI-ტესტი

კლასიფიკაციის პროცესის მეორე ეტაპის სახით, იმის განსაზღვრად, აკმაყოფილებს თუ არა ის SPPI-ტესტის მოთხოვნებს, ბანკი ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო პირობებს აფასებს.

ამ ტესტის მიზნებისთვის 'ძირითადი თანხა' განისაზღვრება ფინანსური აქტივის სამართლიანი ღირებულების სახით, თავდაპირველი აღიარებისას და შესაძლოა შეიცვალოს ფინანსური აქტივის ვადის განმავლობაში (მაგალითად, თუ ადგილი აქვს ძირითადი თანხის დაფარვას ან პრემიის/ფასდაკლების ამორტიზაციას).

სასესხო გარიგებებში პროცენტის ყველაზე მნიშვნელოვანი ელემენტები, ჩვეულებრივ, წარმოადგენს გადახდებს ფულის დროითი ღირებულების და საკრედიტო რისკისთვის. მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდების შესაფასებლად, ბანკი იყენებს მსჯელობას და ითვალისწინებს ისეთ ფაქტორებს, როგორც არის ვალუტა, რომელშიც გამოხატულია ფინანსური აქტივი და პერიოდი, რომლისთვისაც განისაზღვრება საპროცენტო განაკვეთი.

სახელშეკრულებო პირობები, რომლებიც განსაზღვრავენ რისკების მინიმუმზე მეტ დაქვემდებარებას ან არასტაბილურობას სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებში, რომელიც არ უკავშირდება ძირითად სასესხო გარიგებებს, არ წარმოშობს სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებს, რაც წარმოადგენს მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდებს დაუფარავ თანხაზე. ასეთ შემთხვევებში, ფინანსური აქტივი სამართლიანი ღირებულებით უნდა შეფასდეს, მოგება-ზარალში ასახვით.

წილობრივი ინსტრუმენტები, რომლებიც ფასდება სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით

2018 წლის 1 იანვრიდან, თავდაპირველი აღიარების შემდეგ, ბანკი იშვიათად ახდენდა მისი კაპიტალის ინვესტიციის გამოუთხოვად კლასიფიცირებას კაპიტალის ინვესტიციის სახით, რომელიც აღირიცხება სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, როდესაც ისინი აკმაყოფილებენ კაპიტალის განმარტებას ბასს (IAS) 32-ის (ფინანსური ინსტრუმენტები: წარდგენა) საფუძველზე და მათი ფლობა სავაჭროდ არ ხდება. ამგვარი კლასიფიკაცია განისაზღვრება თითოეული ინსტრუმენტის საფუძველზე.

შემოსულობები და ზარალი ამგვარ წილობრივ ინსტრუმენტებზე, მოგება-ზარალში არასოდეს ბრუნდება. დივიდენდები აღიარდება მოგება-ზარალში სხვა შემოსავლის სახით, გადახდის უფლების დადგენისას, გარდა შემთხვევისა, როდესაც ბანკი სარგებელს იღებს ამგვარი ამონაგებებიდან, ინსტრუმენტის ღირებულების ნაწილის ანაზღაურების სახით, რა შემთხვევაშიც ამგვარი შემოსულობები სხვა სრულ შემოსავალში აღირიცხება. სხვა სრულ შემოსავალში სამართლიანი ღირებულებით ასახული წილობრივი ინსტრუმენტები გაუფასურების შეფასების საგანს არ წარმოადგენენ. ამგვარი ინსტრუმენტების გაყიდვისას, დაგროვილი გადაფასების რეზერვი გადადის გაუნაწილებელ მოგებებზე.

სესხები და მოთხოვნები

2018 წლის 1 იანვრამდე სესხები და მოთხოვნები არაწარმოებული ფინანსური აქტივები იყო, ფიქსირებული ან განსაზღვრადი, რომლებიც არ არის კოტირებული აქტიურ ბაზარზე. აღნიშნული ინსტრუმენტები არ არის განკუთვნილი სასწრაფო ან მოკლევადიანი გადაყიდვისთვის, და არ კლასიფიცირდება სავაჭრო ფასიან ქაღალდებად ან გასაყიდად არსებულ საინვესტიციო ფასიან ქაღალდებად. აღნიშნული აქტივები აღირიცხება ამორტიზებული ღირებულებით მოქმედი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით. მოგების და ზარალის აღიარება მოგება-ზარალში ხდება სესხების და მოთხოვნების აღიარების შეწყვეტის ან გაუფასურების შემთხვევაში, ასევე ამორტიზაციის პროცესში.

(ათას ლარში)

2. მომზადების საფუძველი და მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივები (გაგრძელება)

გასაყიდად არსებული ფინანსური აქტივები

2018 წლის 1 იანვრამდე, გასაყიდად არსებული ფინანსური აქტივები წარმოადგენდა არაწარმოებულ ფინანსურ აქტივებს, რომლებიც გასაყიდად არსებულად განისაზღვრა ან არ მოხდა მათი კლასიფიცირება რომელიმე სამ მომდევნო კატეგორიაში. გასაყიდად არსებული ფინანსური აქტივები ის არაწარმოებული ფინანსური აქტივებია, რომლებიც გამიზნულია გასაყიდად ან არ არის გათვალისწინებული რომელიმე ზემოხსენებულ კატეგორიაში. თავდაპირველი აღიარების შემდეგ, გასაყიდად არსებული ფინანსური აქტივების შეფასება ხდება სამართლიანი ღირებულებით, ხოლო მოგებისა და ზარალის აღიარება ხდება სხვა სრულ შემოსავალში ინვესტიციის აღიარების შეწყვეტის ან გაუფასურების დრომდე, როდესაც კუმულაციური მოგება-ზარალი, რომელიც მანამდე სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში იყო ასახული, რეკლასიფიცირდება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში. ამასთან, ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდით გამოანგარიშებული საპროცენტო შემოსავლების აღიარება ხდება მოგება-ზარალში.

სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრა

ფინანსური ინსტრუმენტების თავდაპირველი აღიარებისას მათი აღრიცხვა ხდება სამართლიანი ღირებულებით, და ის ფინანსური ინსტრუმენტები, რომლებიც არ არის შეფასებული სამართლიანი ღირებულებით და ასახული მოგება-ზარალში, კორექტირდება გარიგებასთან პირდაპირ დაკავშირებული ხარჯებით.

თავდაპირველი აღიარებისას ფინანსური ინსტრუმენტის სამართლიანი ღირებულების საუკეთესო შეფასება არის გარიგების ფასი. თუ ბანკი გადაწყვეტს, რომ თავდაპირველი აღიარებისას შეფასებული სამართლიანი ღირებულება განსხვავდება გარიგების ფასისგან

- ▶ თუ სამართლიანი ღირებულება დასტურდება აქტიურ ბაზარზე მსგავსი აქტივის ან ვალდებულების კოტირებული ფასით (ე.ი. პირველი დონის მონაცემი) ან ეყრდნობა შეფასების მეთოდს, რომელშიც გამოიყენება მხოლოდ საბაზრო ინფორმაციას, მაშინ ბანკი აღიარებს სხვაობას თავდაპირველი აღიარებისას შეფასებულ სამართლიან ღირებულებასა და გარიგების ფასს შორის, როგორც შემოსულობას ან ზარალს.
- ▶ ყველა დანარჩენ შემთხვევაში ფინანსური ინსტრუმენტების თავდაპირველი შეფასება დაკორექტირდება, თავდაპირველი აღიარებისას შეფასებულ სამართლიან ღირებულებასა და გარიგების ფასს შორის სხვაობის გადასავადებლად. თავდაპირველი აღიარების შემდეგ ბანკი ამ გადავადებულ სხვაობას აღიარებს შემოსულობის ან ზარალის სახით მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ამოსავალ ამოსავალი მონაცემები გახდება ბაზარზე მოპოვებადი, ან როდესაც შეწყდება ინსტრუმენტის აღიარება.

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების რეკლასიფიკაცია

2018 წლის 1 იანვრიდან ბანკი არ ახდენს მისი ფინანსური აქტივების რეკლასიფიკაციას მათი თავდაპირველი აღიარების შემდეგ, ისეთი გამონაკლისი შემთხვევების გარეშე, რომელშიც ბანკი ცვლის ფინანსური აქტივების მართვის ბიზნეს-მოდელებს. ფინანსური ვალდებულებების რეკლასიფიკაცია არასოდეს ხდება.

2017 წელს ბანკს არ მოუხდენია მისი რომელიმე ფინანსური აქტივის ან ვალდებულების რეკლასიფიკაცია.

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები შედგება ნაღდი ფულისგან, ეროვნული ბანკისადმი (სავალდებულო რეზერვების გამოკლებით) და საკრედიტო დაწესებულებებისადმი არსებული მოთხოვნებისაგან, რომელთაც აქვთ განთავსებიდან 90 დღის ვადა და რომლებიც თავისუფალი არიან სახელმწიფო ვალდებულებებისაგან.

(ათას ლარში)

2. მომზადების საფუძველი და მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები

ჩვეულებრივი ბიზნეს საქმიანობისას ბანკი წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტებით ახორციელებს ოპერაციებს, რომლებშიც ძირითადი წილი უკავია სავალუტო ფორვარდებსა და სვოპებს. ამგვარი ფინანსური ინსტრუმენტები შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით. სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრება ფასწარმოქმნის მოდელის შესაბამისად, სადაც გათვალისწინებულია შესაბამისი ინსტრუმენტის მიმდინარე საბაზრო და სახელმწიფო ფასი და სხვა ფაქტორები. წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები აისახება, აქტივების სახით, როდესაც მათი სამართლიანი ღირებულება დადებითია, და ვალდებულებების სახით, როცა მათი სამართლიანი ღირებულება უარყოფითია. ამ ინსტრუმენტებიდან მიღებული შემოსულობა და ზარალი აისახება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში წარმოდგენილ საკურსო ცვლილებით მიღებულ წმინდა შემოსულობებში/(ზარალში).

ნასესხები სახსრები

გამოშვებული ფინანსური ინსტრუმენტები ან მათი კომპონენტები კლასიფიცირდება ვალდებულებების სახით მაშინ, როდესაც სახელმწიფო გარიგებების შედეგად მფლობელის წინაშე ბანკს წარმოეშობა ვალდებულება, რომ გადაიხადოს ფული ან ფინანსური ინსტრუმენტი ან სხვაგვარად დააკმაყოფილოს ეს ვალდებულება, გარდა განსაზღვრული ფულადი თანხის ან სხვა ფინანსური ინსტრუმენტის სანაცვლოდ საკუთარი წილობრივი ინსტრუმენტების განსაზღვრული რაოდენობის მიღებისა. ამგვარი ინსტრუმენტები მოიცავს ვალდებულებებს ბანკებისა და საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტების, კლიენტების მიმართ, სხვა ნასესხებ სახსრებსა და სუბორდინირებულ სესხებს. აღნიშნული თავდაპირველად აღიარებულია მიღებული საფასურის სამართლიანი ღირებულებით, რასაც აკლდება პირდაპირ დაკავშირებული გარიგების ხარჯები. თავდაპირველი აღიარების შემდეგ სესხების შეფასება ხდება ამორტიზებული ღირებულებით, ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით. მოგებისა და ზარალის აღიარება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში ხდება ვალდებულების აღიარების შეწყვეტისას, აგრეთვე ამორტიზაციის პროცესში.

საკრედიტო ინსტიტუტების წინაშე ვალდებულება წარმოადგენს თანხებს, რომლებიც მოზიდულია ბანკის ლიკვიდურობის მართვის მიზნით. ხოლო სხვა ნასესხები სახსრები მოიცავს თანხებს, რომლებიც მიღებულია საერთაშორისო საკრედიტო ინსტიტუტებთან დადებული შესაბამისი ხელშეკრულებების თანახმად ძირითადი საქმიანობის მიზნებისთვის და ბანკის კლიენტების საქმიანობის დაფინანსებისათვის.

იჯარა

i. საოპერაციო იჯარა – ბანკი, როგორც მოიჯარე

აქტივების იჯარა, რომელთან მიმართებაშიც მფლობელობის რისკებიც და სარგებელიც მეიჯარის ხელშია, კლასიფიცირებულია, როგორც საოპერაციო იჯარა. საოპერაციო იჯარის თანხები აისახება წრფივი მეთოდით, როგორც ხარჯი იჯარის პერიოდში და ისინი სხვა საოპერაციო ხარჯებში აღირიცხება.

ii. საოპერაციო იჯარა – ბანკი, როგორც მეიჯარე

ბანკი საოპერაციო იჯარის აქტივებს წარმოადგენს ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში აქტივების ხასიათის მიხედვით. საოპერაციო იჯარიდან საიჯარო შემოსავლის აღიარება მოგება-ზარალში ხდება წრფივი მეთოდით, იჯარის ვადის განმავლობაში. მოიჯარისთვის წამახალისებელ ფაქტორებზე ჯამური დანახარჯის აღიარება ხდება, როგორც იჯარის ვადის განმავლობაში საიჯარო შემოსავლის წრფივი მეთოდით შემცირება. საოპერაციო იჯარიდან შემოსავლების მიღების თავდაპირველი პირდაპირი დანახარჯები საიჯარო აქტივების საბალანსო ღირებულებას ემატება.

(ათას ლარში)

2. მომზადების საფუძველი და მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივების გაუფასურება ბასს (IAS) 39-ის საფუძველზე

2018 წლის 1 იანვრამდე ბანკი თითოეული საანგარიშგებო თარიღისთვის აფასებს ფინანსური აქტივის ან ფინანსური აქტივების ჯგუფის გაუფასურების რაიმე ობიექტური ნიშნის არსებობას. ფინანსური აქტივი ან ფინანსური აქტივების ჯგუფი გაუფასურებულად განიხილება მხოლოდ და მხოლოდ მაშინ, თუ არსებობს გაუფასურების ობიექტური მტკიცებულება ერთი ან მეტი მოვლენის შედეგად, რომელსაც ადგილი ჰქონდა აქტივის თავდაპირველი აღიარების შემდეგ („ზარალის დადგომის შემთხვევა“) და ზარალის დადგომის ეს შემთხვევა გავლენას ახდენს ფინანსური აქტივიდან მისაღები ფულადი სახსრების მომავალში მოსალოდნელ ნაკადებზე, რომელთა სარწმუნოდ განსაზღვრაც შესაძლებელია. გაუფასურების არსებობის ობიექტური ნიშანი შეიძლება იყოს ის ფაქტი, რომ მევაღე ან მევაღეთა ჯგუფი განიცდიან მნიშვნელოვან ფინანსურ სირთულეებს, არღვევენ სესხის პროცენტის ან ძირითადი თანხის გადახდის ვალდებულებას, არსებობს გაკოტრების ან სხვა სახის ფინანსური რეორგანიზაციის მაღალი ალბათობა და არსებული მონაცემები მიუთითებს ფულადი სახსრების მოსალოდნელი მომავალი ნაკადების შემცირებაზე, მაგალითად, როგორც არის ცვლილებები ვადაგადაცილებული გადახდების დონეში ან ეკონომიკურ პირობებში, რომლებსაც უკავშირდება ვალდებულებების შეუსრულებლობა.

კლიენტებზე გაცემული სესხები და ავანსები, მოთხოვნები ბანკებისა და საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტების მიმართ

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული აქტივების შემთხვევაში, ბანკი ჯერ სათითაოდ განსაზღვრავს, არსებობს თუ არა გაუფასურების ობიექტური საფუძველი ინდივიდუალური მნიშვნელობის მქონე აქტივებისთვის ინდივიდუალურად ან ინდივიდუალური მნიშვნელობის არმქონე ფინანსური აქტივებისთვის კოლექტიურად. თუ დადგინდა, რომ ინდივიდუალურად შეფასებული ფინანსური აქტივის (განურჩევლად იმისა, მნიშვნელოვანია ის თუ არა) გაუფასურების ობიექტური საფუძველი არ არსებობს, აქტივის ჩართვა ხდება ფინანსური აქტივების ჯგუფში, რომელსაც ახასიათებს ანალოგიური საკრედიტო რისკები და ამ ფინანსური აქტივების ჯგუფის შეფასება გაუფასურებასთან მიმართებაში ხდება კოლექტიურად. აქტივები, რომელთა გაუფასურებისადმი მიდგომა ხდება ინდივიდუალურად და ამასთან გაუფასურების ზარალი აღიარდება, არ იღებს მონაწილეობას აქტივების კოლექტიური შეფასების პროცესში. თუ არსებობს გაუფასურების ზარალის წარმოშობის ობიექტური საფუძველი, ზარალის თანხა აღიარდება, როგორც სხვაობა აქტივის საბალანსო ღირებულებასა და სამომავლო ფულადი ნაკადების მიმდინარე ღირებულებას შორის (გარდა მომავალში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალისა, რომელსაც ჯერ ადგილი არ ჰქონია). აქტივის საბალანსო ღირებულება მცირდება გაუფასურების რეზერვის ანგარიშის მეშვეობით და დანაკარგის თანხის აღიარება ხდება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში. საპროცენტო შემოსავალი ერიცხება შემცირებულ საბალანსო ღირებულებას აქტივის თავდაპირველ ეფექტურ საპროცენტო განაკვეთზე დაყრდნობით. თუ მომდევნო წლის განმავლობაში გაუფასურებით გამოწვეული ზარალი გაიზრდება ან შემცირდება გაუფასურების აღიარების შემდგომი მოვლენის გამო, მანამდე აღიარებული გაუფასურების ზარალი იზრდება ან მცირდება გაუფასურების რეზერვის ანგარიშის კორექტირებით.

მოსალოდნელი სამომავლო ფულადი ნაკადების მიმდინარე ღირებულება დისკონტირებულია ფინანსური აქტივის თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით. თუ სესხს აქვს ცვლადი საპროცენტო განაკვეთი, დისკონტის განაკვეთს გაუფასურების ზარალის შესაფასებლად წარმოადგენს მიმდინარე ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი. უზრუნველყოფილი ფინანსური აქტივის სამომავლო ფულადი ნაკადების მიმდინარე ღირებულების გამოთვლა ასახავს ფულად ნაკადებს, რომლებიც გამომდინარეობს დაგირავებული ქონების გამოსყიდვის უფლების ჩამორთმევიდან, უზრუნველყოფის მიღებასთან და რეალიზაციასთან დაკავშირებული ხარჯების გამოკლებით, იმისდა მიუხედავად, მოსალოდნელია თუ არა დაგირავებული ქონების გამოსყიდვის უფლების ჩამორთმევა.

გაუფასურების კოლექტიურად შეფასების მიზნით, ფინანსური აქტივები დაჯგუფებულია ბანკის შიდა საკრედიტო რანჟირების სისტემაზე დაყრდნობით, რომელიც ითვალისწინებს საკრედიტო რისკის ისეთ მახასიათებლებს, როგორებიც არის აქტივის ტიპი, სექტორი, უზრუნველყოფის ტიპი, ვადაგადაცილების სტატუსი და სხვა.

(ათას ლარში)

2. მომზადების საფუძველი და მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივების გაუფასურება ბასს (IAS) 39-ის საფუძველზე (გაგრძელება)

გაუფასურებასთან მიმართებაში კოლექტიურად შეფასებული ფინანსური აქტივების სამომავლო ფულადი ნაკადები განსაზღვრულია მსგავსი საკრედიტო რისკის მახასიათებლების მქონე აქტივების ისტორიული ზარალის შესაბამისად. ზარალის ისტორიული მონაცემები კორექტირდება ამჟამინდელ მონაცემებზე დაყრდნობით, რათა გათვალისწინებულ იქნას არსებული პირობები, რომლებიც არ მოქმედებდა ისტორიული ზარალის წლებში, და არ იქნას გათვალისწინებული ისტორიული ზარალის პერიოდის ის გარემოებები, რომლებიც ამჟამად აღარ არსებობს. სამომავლო ფულადი ნაკადების სავარაუდო ცვლილებები ასახავს და უკავშირდება წლიდან წლამდე გარკვეული თარიღისათვის მომხდარ ცვლილებებს. სამომავლო ფულადი ნაკადების შეფასების მეთოდოლოგიის და დაშვებების (რომლებიც გამოიყენება სამომავლო ფულადი ნაკადების განსაზღვრის მიზნით) გადახედვა რეგულარულად ხდება განსაზღვრულ და რეალურ ზარალს შორის სხვაობის შემცირების მიზნით.

ინფორმაცია ფასს (IFRS) 9-ის საფუძველზე გაუფასურების შეფასების შესახებ წარმოდგენილია 24-ე შენიშვნაში.

რესტრუქტურირებული სესხები

თუ შესაძლებელია, უზრუნველყოფის საკუთრებაში მიღების ნაცვლად, ბანკი ახდენს სესხების რესტრუქტურირებას. აღნიშნული შესაძლოა მოიცავდეს დაფარვის პირობების გაუმჯობესებას და სესხის ახალი პირობების შეთანხმებას.

2018 წლის 1 იანვრიდან ბანკმა შეწყვიტა ისეთი ფინანსური აქტივის აღიარება, როგორც არის კლიენტებზე გაცემული სესხი, პირობების განმეორებით შეთანხმებისას როდესაც ის არსებითად ახალი სესხი ხდებოდა, რისი სხვაობაც აღიარდება აღიარების შეწყვეტით წარმოშობილი შემოსულობის ან ზარალის სახით, იმ პირობით, რომ გაუფასურების ზარალი უკვე აღრიცხული იქნება. ახლად აღიარებული სესხები კლასიფიცირდება პირველი საფეხურის სახით, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების მიზნით, სანამ ახალი სესხი არ ჩაითვლება შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებულად. იმის შეფასებისას, უნდა მოხდეს თუ არა კლიენტზე გაცემული სესხის აღიარების შეწყვეტა, ბანკი, სხვა საკითხებთან ერთად, ითვალისწინებს შემდეგ ფაქტორებს:

- ▶ სესხის ვალუტის ცვლილება;
- ▶ კონტრაქტის ცვლილება;
- ▶ განსაზღვრება, ხომ არ იწვევს ცვლილება ინსტრუმენტის SPP1 კრიტერიუმთან შეუსაბამობას.

თუ ცვლილება არ იწვევს არსებითად განსხვავებულ ფულად ნაკადებს, ის არ გამოიწვევს აღიარების შეწყვეტას. საწყისი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით დისკონტირებული ფულადი ნაკადების ცვლილების საფუძველზე, ბანკი აღრიცხავს შემოსულობა ან ზარალის მოდიფიცირებას, რომლებიც წარმოდგენილია მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში იმის გათვალისწინებით, რომ გაუფასურების ზარალი არ იქნება აღრიცხული.

ცვლილებებისთვის, რომლებიც არ იწვევს აღიარებას შეწყვეტას, ბანკი ასევე განმეორებით აფასებს ხომ არ არსებობდა მნიშვნელოვანი ზრდა საკრედიტო რისკში, ან აქტივები ხომ არ უნდა იყოს კლასიფიცირებული გაუფასურებულად. როდესაც ცვლილების შედეგად აქტივი გაუფასურებულად კლასიფიცირდება, ის მე-3 საფეხურზე დარჩება მინიმუმ 3-წლიანი გამოსაცდელი ვადით. ამგვარი რესტრუქტურირებული სესხის მე-3 საფეხურიდან მე-2 საფეხურში რეკლასიფიცირების მიზნით, გამოსაცდელი პერიოდის განმავლობაში ძირითანხის ან პროცენტის რეგულარული გადახდები შეცვლილი გადახდის გრაფიკის შესაბამისად განხორციელდება.

(ათას ლარში)

2. მომზადების საფუძველი და მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტა

ფინანსური აქტივები

ფინანსური აქტივის (ან, სადაც მისაღებია, ფინანსური აქტივის ნაწილის ან ანალოგიური ფინანსური აქტივის ჯგუფის ნაწილის) ჩამოწერა ხდება თუ:

- ▶ ამოიწერა აქტივიდან ფულადი ნაკადების მიღების ვადა;
- ▶ ბანკმა დათმო აქტივიდან ფულადი ნაკადების მიღების უფლება, ან დაიტოვა ამგვარი უფლება, მაგრამ აიღო მესამე პირებისათვის თანხების სრულად და დავიანების გარეშე გადახდის სახელშეკრულებო ვალდებულება; და
- ▶ ბანკმა (ა) ან გადასცა აქტივზე არსებითად ყველა რისკი და სარგებელი, (ბ) ან არც გადასცა და არც შეინარჩუნა აქტივზე არსებითად ყველა რისკი და სარგებელი, მაგრამ მან გადასცა აქტივის კონტროლი.

იმ შემთხვევაში, თუ ბანკმა გადასცა აქტივიდან ფულადი ნაკადების მიღების უფლებები და არც გადაუცია და არც შეუნარჩუნებია აქტივზე არსებითად ყველა უფლება და სარგებელი და არც აქტივზე კონტროლის გადაცემა განუხორციელებია, აქტივი აღიარდება აქტივში ბანკის ჩართულობის უწყვეტი გამოყენების პრინციპით. უწყვეტი ჩართულობა, რომელიც იძენს გარანტიის ფორმას გადაცემულ აქტივზე, ფასდება აქტივის თავდაპირველ საბალანსო ღირებულებასა და იმ ანაზღაურების მაქსიმალურ თანხას შორის უმცირესით, რომლის გადახდაც შეიძლება ბანკს მოეთხოვოს.

როდესაც გადაცემულ აქტივზე უწყვეტი ჩართულობა იღებს გაყიდული და/ან შესყიდული ოფციონის ფორმას (ფულით განსაზღვრული ოფციონის ან მსგავსი ანარიცხის ჩათვლით), ბანკის უწყვეტი ჩართულობა მოიცავს გადაცემული აქტივის თანხას, რომელიც ბანკს შეუძლია განმეორებით შეიძინოს, გარდა სამართლიანი ღირებულებით შეფასებულ აქტივზე შეძენილი ფუთ-ოფციონისა (ფულით განსაზღვრული ოფციონის ან მსგავსი ანარიცხის ჩათვლით), როდესაც ბანკის უწყვეტი ჩართულობის ფარგლები იზღუდება გადაცემული აქტივის სამართლიან ღირებულებასა და ოფციონის რეალიზაციის ფასს შორის უმცირესით.

უმოქმედო სესხები

ბანკის პოლიტიკის თანახმად, უმოქმედო სესხების აღიარების შეწყვეტა ხდება შემდეგნაირად:

- ▶ ინდივიდუალურად მნიშვნელოვანი სესხები ჩამოიწერება „ბანკის“ საკრედიტო კომიტეტის შესაბამისი გადაწყვეტილების საფუძველზე;
- ▶ უიმედო სესხები ჩამოიწერება შესაბამისი გაუფასურების რეზერვიდან მას შემდეგ, რაც დასრულდება სესხების ამოღებისთვის საჭირო ყველა პროცედურა და განისაზღვრება ამოუღებელი დანაკარგების ოდენობა.

თუ ბანკი თანხას ამოიღებს სესხის ჩამოწერის შემდგომ პერიოდში, ამოღებული თანხა აისახება სესხის გაუფასურების რეზერვის ანგარიშზე.

ჩამოწერები

2018 წლის 1 იანვრიდან, ფინანსური აქტივები ჩამოიწერება ნაწილობრივ ან - მთლიანად, მხოლოდ იმ შემთხვევაში, როდესაც ბანკი შეწყვეტს აღდგენის განხორციელებას. თუ ჩამოსაწერი თანხა აღმატება დაგროვილი ცვეთის რეზერვს, სხვაობა თავდაპირველად აღრიცხება რეზერვზე დამატების სახით, რომელიც შემდეგ გამოიყენება მთლიან საბალანსო ღირებულებასთან მიმართებაში. ნებისმიერი შემდგომი ანაზღაურება განეკუთვნება საკრედიტო ზარალის ხარჯს. ჩამოწერა წარმოადგენს აღიარების შეწყვეტის მოვლენას.

(ათას ლარში)

2. მომზადების საფუძველი და მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტა (გაგრძელება)

ფინანსური ვალდებულებები

ფინანსური ვალდებულებების აღიარება წყდება მაშინ, როდესაც ისინი იფარება, ბათილდება ან ამოიწურება.

როდესაც არსებულ ფინანსურ ვალდებულებას ცვლის მეორე ფინანსური ვალდებულება იმავე კრედიტორის მიმართ მნიშვნელოვნად შეცვლილი პირობებით, ან თუ მიმდინარე ვალდებულების პირობები მნიშვნელოვნად იცვლება, ამგვარი ცვლილება თუ მოდიფიკაცია აღირიცხება, როგორც თავდაპირველი ვალდებულების აღიარების გაუქმება და ახალი ვალდებულების აღიარება, ხოლო შესაბამისი საბალანსო ღირებულების სხვაობა აისახება მოგება-ზარალში.

ფინანსური ინსტრუმენტების ურთიერთგაქვითვა

ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები ურთიერთგაქვითება და წმინდა თანხა აისახება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, თუ არსებობს აღიარებული თანხების ურთიერთგაქვითვის იურიდიული უფლება და სურვილი, ან აქტივის რეალიზაციისა და ვალდებულებების ერთდროულად დაფარვის სურვილი. ურთიერთგაქვითვის უფლების გამოყენება არ უნდა ხდებოდეს სამომავლო შემთხვევის დადგომის პირობით და ის ნებადართული უნდა იყოს:

- ▶ ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში;
- ▶ დეფოლტის შემთხვევაში; და
- ▶ საწარმოს და ყველა კონტრაქტის არაკრედიტუნარიანობის ან გაკოტრების შემთხვევაში

ეს პირობები, ზოგადად, არ სრულდება ძირითად საკლირინგო ხელშეკრულებებში და შესაბამისი აქტივები და ვალდებულებები მთლიანად არის წარმოდგენილი ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში.

ფინანსური გარანტიები, აკრედიტივები და ამოუღებელი სასესხო ვალდებულება

ბანკი გასცემს ფინანსურ გარანტიებს, აკრედიტივებს და სასესხო ვალდებულებებს.

ფინანსური გარანტიები ფინანსურ ანგარიშგებაში თავდაპირველად სამართლიანი ღირებულებით აღიარდება, რაც მიღებულ პრემიას წარმოადგენს. თავდაპირველი აღიარების შემდგომ, ბანკის ვალდებულებები თითოეული გარანტიისთვის ფასდება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში თავდაპირველი აღიარების თანხაზე დაგროვებითი ამორტიზაციის გამოკლებით მიღებულ ოდენობასა და ბასს (IAS) 37-ის ფარგლებში (2018 წლის 1 იანვრამდე) თავდებობის შედეგად წარმოშობილი ნებისმიერი ფინანსური ვალდებულების დასაფარად საჭირო ხარჯის საუკეთესო შეფასებას, ან ფასს (IFRS) 9-ის (2018 წლის 1 იანვრიდან) საფუძველზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ანარიცხის თანხას შორის უმაღლესით.

ამოუღებელი სასესხო ვალდებულება და აკრედიტივები წარმოადგენს ვალდებულებებს, რომლის ფარგლებშიც, ვალდებულების არსებობის პერიოდში, ბანკი ვალდებულია კლიენტზე გასცეს სესხი წინასწარ განსაზღვრული პირობებით. ფინანსური თავდებობის ხელშეკრულებების მსგავსად, ბასს (IAS) 39-ის ფარგლებში, ანარიცხი შედგება იმ შემთხვევაში, თუ იარსებებს წამგებიანი ხელშეკრულება, ამასთან 2018 წლის 1 იანვრის შემდეგ ეს ხელშეკრულებები მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოთხოვნების ფარგლებში შედის.

ბანკი იშვიათად გამოსცემს სასესხო ვალდებულებებს ბაზარზე მოქმედ საპროცენტო განაკვეთებზე დაბალი ოდენობით. ამგვარი ვალდებულებები თავდაპირველად აღიარდება სამართლიანი ღირებულებით და შემდგომ ფასდება მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ანარიცხისა და თავდაპირველად აღიარებულ თანხას შორის უმაღლესით, რომელსაც, შესაბამის შემთხვევაში, აკლდება აღიარებული შემოსავლის დაგროვებითი თანხა.

(ათას ლარში)

2. მომზადების საფუძველი და მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

ფინანსური ინსტრუმენტების ურთიერთგაქვითვა (გაგრძელება)

გადასახადები

მიმდინარე მოგების გადასახადი გამოიანგარიშება საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად.

გადავადებული აქტივებისა და ვალდებულებების დაანგარიშება მიმდინარე სხვაობებთან მიმართებაში ხდება ვალდებულებების აღრიცხვის მეთოდით. გადავადებული მოგების გადასახადები გათვალისწინებულია ყველა დროებით სხვაობაზე, რომელიც წარმოიშობა აქტივებისა და ვალდებულებების საგადასახადო დასაბეგრ საფუძველსა და მათ საბალანსო ღირებულებას შორის ფინანსური ანგარიშგების მიზნებისათვის, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც გადავადებული მოგების გადასახადი წარმოიშობა გუდვილის პირველადი აღიარებიდან ან აქტივისა და ვალდებულებებიდან იმ გარიგებაში, რომელიც არ არის საწარმოთა გაერთიანება და ოპერაციის თარიღისათვის გავლენას არ იქონიებს სააღრიცხვო მოგებასა თუ საგადასახადო მოგება-ზარალზე.

გადავადებული საგადასახადო აქტივი აღრიცხება მხოლოდ მაშინ, როდესაც მოსალოდნელია დასაბეგრი მოგების მიღება, საიდანაც შესაძლებელი იქნება დროებითი გამოქვითვადი სხვაობების გაქვითვა. გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები ფასდება საგადასახადო განაკვეთებით, რომლებიც სავარაუდოდ იმოქმედებს აქტივის რეალიზაციის ან ვალდებულების გასტუმრების პერიოდში, გასანაწილებელ მოგებასთან დაკავშირებით საგადასახადო განაკვეთების და საგადასახადო კანონების საფუძველზე, რომლებიც მოქმედებს ან არსებითად მოქმედებს ანგარიშგების თარიღისთვის.

საქართველოში აგრეთვე მოქმედებს სხვადასხვა საოპერაციო გადასახადი, რომლებიც გავლენას ახდენენ ბანკის საქმიანობაზე. ეს გადასახადები შესულია სხვა საოპერაციო ხარჯებში.

ძირითადი საშუალებები

ძირითადი საშუალებები, გარდა მიწისა და შენობებისა, აღრიცხულია თვითღირებულებით, გარდა ყოველდღიური მომსახურების ხარჯებისა, რასაც აკლდება აკუმულირებული ცვეთა და გაუფასურების მოცულობა. ამ თანხაში შედის ძირითადი საშუალების ნაწილის ჩანაცვლების ღირებულება, ამ ხარჯის დადგომისას, თუ აღიარების კრიტერიუმები დაცულია. შენობა-ნაგებობები შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, რასაც აკლდება გადაფასების თარიღის შემდგომ დარიცხული ცვეთა და გაუფასურება. მიწის შეფასება ხდება სამართლიანი ღირებულებით და მას არ ერიცხება ცვეთა. 2018 წლის 31 დეკემბერის მდგომარეობით, დამოუკიდებელმა შემფასებელმა განსაზღვრა ბანკის ქონების სამართლიანი ღირებულება. დამატებითი დეტალები წარმოდგენილია მე-10 შენიშვნაში.

გადაფასების ნებისმიერი მეტობა კრედიტდება სხვა სრულ შემოსავლებში ჩართული მიწისა და შენობა-ნაგებობების გადაფასების რეზერვზე, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც ხდება მანამდე მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში აღიარებული ამავე აქტივის გადაფასების შედეგად მისი ოდენობის შემცირების შემობრუნება. ამ შემთხვევაში მატების აღიარება ხდება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში. გადაფასების დეფიციტის აღიარება ხდება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც დეფიციტი, რომელიც უშუალოდ გაქვითავს ამავე აქტივზე უწინ აღიარებულ მეტობას, პირდაპირ გაიქვითება ძირითადი საშუალებების გადაფასების რეზერვის მეტობიდან.

ძირითადი საშუალებების გადაფასების რეზერვიდან წლიური გადატანა გაუნაწილებელ მოგებაზე ხდება აქტივის გადაფასებული საბალანსო ღირებულების ცვეთასა და აქტივის თავდაპირველი ღირებულების ცვეთას შორის სხვაობით. გაყიდვისას კონკრეტულ აქტივთან დაკავშირებული მთლიანი გადაფასების რეზერვი გადაიტანება გაუნაწილებელ მოგებაზე.

დაუმთავრებელი მშენებლობა აღრიცხება თვითღირებულებით, რასაც საჭიროების შემთხვევაში აკლდება გაუფასურების რეზერვი. მშენებლობის დასრულების შემდეგ აქტივები გადაიტანება საოფისე ან სხვა შენობებში მათი საბალანსო ღირებულებით. დაუმთავრებელ მშენებლობაზე ცვეთის დარიცხვა არ ხდება, სანამ აქტივი ექსპლუატაციისთვის მზად არ იქნება.

(ათას ლარში)

2. მომზადების საფუძველი და მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

ძირითადი საშუალებები (გაგრძელება)

ძირითადი საშუალებების საბალანსო ღირებულების გადახედვა ხდება გადაფასებასთან მიმართებაში, როდესაც მოვლენები ან გარემოებათა ცვლილებები მიანიშნებენ, რომ საბალანსო ღირებულების აღდგენა შესაძლოა ვერ მოხერხდეს.

აქტივის ცვეთა დაირიცხება იმ თარიღიდან, როდესაც ხდება აქტივის ექსპლუატაციაში გაშვება. ცვეთის დარიცხვა ხდება წრფივი მეთოდით, ძირითადი საშუალებების სასარგებლო მომსახურების ვადის შემდეგი მაჩვენებლების მიხედვით:

	<u>წლები</u>
შენობა-ნაგებობები	30-50
კომუნალური სისტემები და მასთან დაკავშირებული მოწყობილობები	10-40
კომპიუტერული და საკომუნიკაციო ტექნიკა	4
ავეჯი და საოფისე ტექნიკა	2-8
სატრანსპორტო საშუალებები	5
საიჯარო ქონების გაუმჯობესება	შესაბამის საიჯარო პერიოდში

აქტივების ნარჩენი ღირებულების, სასარგებლო მომსახურების ვადისა და მეთოდების გადახედვა და შესაბამისად კორექტირება საჭიროებისამებრ ხდება ყოველი ფინანსური წლის ბოლოს.

შეკეთება-განახლებასთან დაკავშირებული ხარჯები ირიცხება წარმოშობისას და მათი ჩართვა ხდება სხვა საოპერაციო ხარჯებში, თუ არ არსებობს მათი კაპიტალიზაციის საფუძველი.

საინვესტიციო ქონება

საინვესტიციო ქონება არის მიწა, შენობა ან შენობის ნაწილი, რომელიც გაიცემა იჯარით საიჯარო შემოსავლის მისაღებად ან კაპიტალის გაზრდისათვის, და რომელსაც ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში ბანკი არ იყენებს და არ ფლობს გაყიდვის მიზნით.

საინვესტიციო ქონების თავდაპირველი აღიარება ხდება თვითღირებულებით, ტრანსაქციის ხარჯების ჩათვლით და შემდეგ ხელმეორედ ფასდება სამართლიანი ღირებულებით, რომელიც ასახავს საბაზრო პირობებს საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის. ბანკის საინვესტიციო ქონების სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრება სხვადასხვა წყაროს საფუძველზე, მათ შორის დამოუკიდებელი შემფასებლების ანგარიშების მიხედვით, რომლებსაც აქვთ აღიარებული და შესაბამისი პროფესიული კვალიფიკაცია და ანალოგიური ადგილმდებარეობის და კატეგორიის მქონე ქონების შეფასების გამოცდილება.

საინვესტიციო ქონების ღირებულება გადაფასდება ყოველი ანგარიშგების თარიღისთვის და მისი აღიარება ხდება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში, როგორც საინვესტიციო ქონების გადაფასების შედეგად მიღებული შემოსულობა/ზარალი. გამომუშავებული საიჯარო შემოსავალი აღირიცხება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული შემოსავლის ნაწილში.

დასაკუთრებული აქტივები

დასაკუთრებული უზრუნველყოფა წარმოადგენს არაფინანსურ აქტივებს, რომლებიც ბანკმა დაისაკუთრა ვადაგადაცილებული სესხების თანხის ამოღებისას. ეს აქტივები შექმნილია ფასდება სამართლიანი ღირებულებით და აისახება შენობებსა და აღჭურვილობაში, საინვესტიციო ქონებაში ან სასაქონლო-მატერიალურ მარაგებში, სხვა აქტივების მუხლში. ეს კლასიფიკაცია დამოკიდებულია უზრუნველყოფის საგნის მახასიათებლებსა და ბანკის გადაწყვეტილებაზე ამ აქტივების ამოღებასთან დაკავშირებით. ეს აქტივები შემდგომში გადაფასდება და აღირიცხება აქტივების ამ კატეგორიების შესაბამისი სააღრიცხვო პოლიტიკის თანახმად. დასაკუთრებული უზრუნველყოფის სასაქონლო-მატერიალური მარაგები აღირიცხება თვითღირებულებასა და წმინდა სარეალიზაციო ღირებულებას შორის უმცირესით.

(ათას ლარში)

2. მომზადების საფუძველი და მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

არამატერიალური აქტივები

არამატერიალური აქტივები მოიცავს პროგრამულ უზრუნველყოფასა და ლიცენზიებს.

ცალკეული არამატერიალური აქტივი პირველადი აღიარებისას აღირიცხება თვითღირებულებით. პირველადი აღიარების შემდგომ არამატერიალური აქტივები აღირიცხება თვითღირებულებით, რასაც აკლდება დარიცხული ამორტიზაცია და გაუფასურების ზარალი. არამატერიალური აქტივების სასარგებლო მომსახურების ხანგრძლივობა შეფასებულია განსაზღვრული ან განუსაზღვრელი ვადით. ვადიანი არამატერიალური აქტივები ამორტიზებულია სასარგებლო ეკონომიკური მომსახურების ვადის – 2-10 წლის განმავლობაში და მათი შეფასება გაუფასურებასთან მიმართებაში ხდება გაუფასურების ნიშნების არსებობისას. ბანკი არ ფლობს სასარგებლო გამოყენების შეუზღუდავი ვადის მქონე არამატერიალურ აქტივებს.

ანარიცხები

ანარიცხების აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც ბანკს წარსული მოვლენების გამო აქვს მიმდინარე თუ პრაქტიკიდან გამომდინარე ვალდებულება და ვალდებულების დასაფარად მოსალოდნელია ეკონომიკური სარგებლის მქონე რესურსების გადინება. ასევე, შესაძლებელია ვალდებულების თანხის სანდოდ განსაზღვრა.

კაპიტალი

სააქციო კაპიტალი

ჩვეულებრივი აქციები კლასიფიცირებულია, როგორც კაპიტალი. ახალი აქციების გამოშვებასთან პირდაპირ დაკავშირებული გარე ხარჯები, გარდა საწარმოთა გაერთიანებისთვის გამოშვებული აქციებისა, აღრიცხულია, როგორც გამოქვითვები კაპიტალის შემოსავლებიდან. გამოშვებული აქციების ნომინალურ ღირებულებაზე მეტი ნებისმიერი სამართლიანი ღირებულების მქონე მიღებული საფასური აღირიცხება, როგორც დამატებითი შენატანი კაპიტალში.

დივიდენდები

დივიდენდები აღიარებულია, როგორც ვალდებულება და გამოიქვითება კაპიტალიდან ანგარიშგების შედგენის თარიღისათვის მხოლოდ მაშინ, თუ ისინი გამოცხადებულია ანგარიშგების შედგენამდე პერიოდში ან ანგარიშგების შედგენის თარიღით. დივიდენდები ცხადდება, როდესაც მათი შეთავაზება ანგარიშგების შედგენის თარიღამდე ხდება, ან თუ ისინი შეთავაზებულია ან გამოცხადებულია ანგარიშგების თარიღის შემდგომ პერიოდში, მაგრამ იმ თარიღამდე, როდესაც ნებადართულია ფინანსური ანგარიშგების გამოცემა.

უვალო სუბორდინირებული სესხი

განუსაზღვრელი ვადისა და კუპონური გადახდების დაგროვების გარეშე გაუქმების შესაძლებლობის გამო ბანკი უვალო სუბორდინირებულ სესხს აღრიცხავს, როგორც წილობრივ ინსტრუმენტს და პირველადი კაპიტალის ინსტრუმენტს კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტის გამოთვლის მიზნებისთვის. ბანკი რუბლში გამოხატულ უვალო სუბორდინირებულ სესხს აღრიცხავს ლარის ეკვივალენტურ თანხად, საანგარიშგებო თარიღისთვის მოქმედი სავალუტო კურსის გამოყენებით, ხოლო ვალუტის კონვერტაციის ეფექტს აღრიცხავს გაუნაწილებელ მოგებაში.

პირობითი ვალდებულებები

პირობითი ვალდებულებები არ არის აღიარებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, თუმცა წარმოდგენილია იმ შემთხვევების გამოკლებით, როდესაც, ანგარიშსწორების მიზნით, ფულადი ნაკადის გადინების ალბათობა დაბალია. პირობითი აქტივი არ არის აღიარებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, თუმცა წარმოდგენილია მაშინ, როდესაც მოსალოდნელია ეკონომიკური სარგებლის მიღება.

(ათას ლარში)

2. მომზადების საფუძველი და მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

შემოსავლისა და ხარჯის აღიარება

შემოსავლის აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც ბანკის მიერ ეკონომიკური სარგებლის მიღების ალბათობა მაღალია და შესაძლებელია შემოსავლის სათანადო სიზუსტით შეფასება. შემოსავლის აღიარებამდე ასევე აუცილებელია აღიარების შემდეგი კონკრეტული კრიტერიუმების დაკმაყოფილება:

საპროცენტო შემოსავალი და ხარჯი

2018 წლის 1 იანვრიდან, ბანკი ანგარიშობს საპროცენტო შემოსავალს სასესხო ფინანსურ აქტივებზე, რომლებიც შეფასებულია ამორტიზებული ღირებულებით, ფინანსური აქტივების ბრუტო საბალანსო ღირებულებაზე ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით, გაუფასურებული აქტივების გამოკლებით (2018 წლის 1 იანვრამდე: ფინანსური აქტივების ამორტიზებულ ღირებულებაზე ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით). ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი არის განაკვეთი, რომელიც ზუსტად ახორციელებს ფულადი სახსრების მომავალი მოსალოდნელი გადახდების ან შემოდინებების დისკონტირებას ფინანსური ინსტრუმენტების მოსალოდნელი ვადის ან უფრო ხანმოკლე პერიოდზე, საჭიროების შემთხვევაში, ფინანსური აქტივის ან ფინანსური ვალდებულების წმინდა საბალანსო ღირებულებამდე. გაანგარიშება ითვალისწინებს ფინანსური ინსტრუმენტის ყველა სახელშეკრულებო პირობას (მაგალითად წინასწარი გადახდის შესაძლებლობას) და მოიცავს ნებისმიერ საკომისიო თანხას და დამატებით ხარჯს, რომელიც პირდაპირ განეკუთვნება ინსტრუმენტს და წარმოადგენს ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის განუყოფელ ნაწილს, გარდა სამომავლო საკრედიტო ზარალისა. ფინანსური აქტივისა თუ ფინანსური ვალდებულების საბალანსო ღირებულება კორექტირდება თუ ბანკი გადახედავს მის მიერ დასაფარი თუ მისაღები სავარაუდო თანხების შეფასებას. კორექტირებული საბალანსო ღირებულება გამოითვლება თავდაპირველ ეფექტურ საპროცენტო განაკვეთზე დაყრდნობით და საბალანსო ღირებულების ცვლილება აღირიცხება, როგორც საპროცენტო შემოსავალი ან ხარჯი.

როდესაც ფინანსური აქტივი გაუფასურდება, ბანკი საპროცენტო შემოსავალს ანგარიშობს ფინანსური აქტივის წმინდა ამორტიზებულ ღირებულებაზე ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით. თუ ფინანსური აქტივები გამოსწორდება და აღარ იქნება გაუფასურებული, ბანკი დაუბრუნდება საპროცენტო შემოსავლის ბრუტო საფუძველზე დაანგარიშების მეთოდს.

შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული ფინანსური აქტივებისთვის, ბანკი საპროცენტო შემოსავალს ანგარიშობს შეცვლილი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის დაანგარიშების და ამ განაკვეთის აქტივის ამორტიზებულ ღირებულებაზე მორგებით. შეცვლილი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი წარმოადგენს საპროცენტო განაკვეთს, რომელიც თავდაპირველი აღიარებისას ახდენს მოსალოდნელი ფულადი ნაკადების (საკრედიტო ზარალის ჩათვლით) შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული აქტივების ამორტიზებულ ღირებულებამდე დისკონტირებას.

მიღებული საკომისიო შემოსავალი

ბანკი იღებს შემოსავალს გასამრჯელოდან და საკომისიო მოსაკრებლიდან კლიენტებისთვის გაწეული სხვადასხვა სახის მომსახურების სანაცვლოდ. სესხის აუთვისებელი თანხის საკომისიო იმ სესხების შემთხვევაში, რომელთა ათვისებაც მოსალოდნელია და საკრედიტო პროდუქტებთან დაკავშირებული სხვა გასამრჯელოები, მათ შორის გარანტიებისა და აკრედიტივების გაცემის საზღაური გადავადდება (დამატებით ხარჯებთან ერთად) და აღიარდება სესხის ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის კორექტირების სახით.

(ათას ლარში)

2. მომზადების საფუძველი და მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

შემოსავლისა და ხარჯის აღიარება (გაგრძელება)

შემოსავალი დივიდენდებიდან

შემოსავლის აღიარება ხდება მაშინ, როცა ბანკს განესაზღვრება თანხების მიღების უფლება.

უცხოური ვალუტის კონვერტაცია

ფინანსური ანგარიშგება წარმოდგენილია ლარში, რაც ბანკის სამუშაო და წარსადგენი ვალუტაა. უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციები აღირიცხება სამუშაო ვალუტაში, რომლის კონვერტაცია ხდება გარიგების დღეს არსებული კურსით. უცხოურ ვალუტაში გამოხატული ფულადი აქტივებისა და ვალდებულებების ხელახლა კონვერტაცია ლარში ხდება ანგარიშგების დღეს არსებული სამუშაო ვალუტის გაცვლითი კურსით. უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციების კონვერტაციით გამოწვეული მოგება-ზარალი აღიარებულია მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში, როგორც უცხოური ვალუტის კონვერტაციით გამოწვეულ მოგებას გამოკლებული ზარალი – საკურსო სხვაობა. არაფულადი მუხლების კონვერტაცია, რომლებიც პირვანდელი ღირებულებით აღირიცხება უცხოურ ვალუტაში, ხდება თავდაპირველი ოპერაციების დღეებში არსებული გაცვლითი კურსებით. არაფულადი მუხლები, რომლებიც სამართლიანი ღირებულებით აღირიცხება უცხოურ ვალუტაში, გადაანგარიშდება იმ დღის გაცვლითი კურსით, როდესაც მოხდა სამართლიანი ღირებულების დადგენა.

სხვაობები უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციის სახელშეკრულებო გაცვლით კურსსა და ოპერაციის დღეს სებ-ის გაცვლით კურსს შორის შესულია მუხლში 'უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციებიდან მიღებულ შემოსულობას გამოკლებული ზარალი'. სებ-ის ოფიციალური გაცვლითი კურსი 2018 წლისა და 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, შესაბამისად, იყო 2.6766 და 2.5922 ლარი 1 აშშ დოლართან მიმართებაში.

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის შერჩევასთან დაკავშირებით გამოყენებული მნიშვნელოვანი ბუღალტრული შეფასებები და დაშვებები

ბანკი მიმართავს გარკვეულ შეფასებებს და დაშვებებს, რაც გავლენას ახდენს ფინანსურ ანგარიშგებაში აღიარებულ თანხებზე და აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებებზე მომდევნო ფინანსური წლისთვის. შეფასებები და დაშვებები მუდმივად გადაისინჯება და ეყრდნობა ხელმძღვანელობის გამოცდილებას და სხვა ფაქტორებს, მათ შორის სამომავლო მოვლენებს, რომელთა გონივრული პროგნოზირებაც შესაძლებელია გარემოებების გათვალისწინებით. ხელმძღვანელობა ასევე გარკვეულ გადაწყვეტილებებს იღებს სააღრიცხვო პოლიტიკის გამოყენების პროცესში. ქვემოთ მოცემულია გადაწყვეტილებები, რომლებსაც აქვს ყველაზე მნიშვნელოვანი გავლენა ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახულ თანხებზე, ასევე შეფასებები, რომლებმაც შეიძლება მნიშვნელოვნად შეცვალოს მომდევნო ფინანსური წლის აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულება:

ფუნქციონირებადი საწარმო

ბანკის ხელმძღვანელობის შეფასებით, ბანკს შესწევს უნარი განაგრძოს საქმიანობა, როგორც ფუნქციონირებადმა საწარმომ. ბანკის ხელმძღვანელობამ გამოთქვა კმაყოფილება იმასთან დაკავშირებით, რომ ბანკი ფლობს ფულად სახსრებს და მას აქვს მშობელი ბანკის ფინანსური მხარდაჭერა უახლოეს მომავალში თავისი საქმიანობის გასაგრძელებლად. ამასთან, ხელმძღვანელობაარ ფლობს ინფორმაციას, რომელმაც შეიძლება ეჭვქვეშ დააყენოს ბანკის უნარი გააგრძელოს საქმიანობა, როგორც ფუნქციონირებადმა საწარმომ. აქედან გამომდინარე, ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ფუნქციონირებადი საწარმოს პრინციპის საფუძველზე.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის შერჩევასთან დაკავშირებით გამოყენებული მნიშვნელოვანი ბუღალტრული შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)

ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება

როდესაც ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში აღრიცხული ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულების მიღება აქტიური ბაზრებიდან ვერ ხერხდება, ისინი განისაზღვრება შეფასების სხვადასხვა მეთოდით, მათ შორის მათემატიკური მოდელებით. ამ მეთოდებისთვის ინფორმაცია აიღება ბაზრიდან, რამდენადაც ეს შესაძლებელია, მაგრამ თუ ეს შეუძლებელია, სამართლიანი ღირებულება შეფასების საფუძველზე განისაზღვრება. დამატებითი დეტალები წარმოდგენილია 25-ე შენიშვნაში.

გაუფასურების ზარალი ფინანსურ აქტივებზე

გაუფასურების ზარალის შეფასება ფასს (IFRS) 9-ის და ბასს (IAS) 39-ის საფუძველზე, ფინანსური აქტივების ყველა კატეგორიასთან მიმართებაში, საჭიროებს მსჯელობას, კერძოდ, მომავალი ფულადი ნაკადების და უზრუნველყოფის საგნის ღირებულებების თანხის და ვადების შეფასებას გაუფასურების ზარალის განსაზღვრის და საკრედიტო რისკში მნიშვნელოვანი ზრდის შეფასებისას. ამ შეფასებებზე რამდენიმე ფაქტორი მოქმედებს, რომელთა ცვლილებები შესაძლოა აისახოს რეზერვების სხვადასხვა დონეში. ბანკის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დაანგარიშებები კომპლექსური მოდელების მონაცემებს წარმოადგენს, ცვლადი მონაცემების და მათი ინტერპრეტაციების შერჩევასთან დაკავშირებული სხვადასხვა საბაზისო მოსაზრებებით. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელების ელემენტები, რომლებიც შესაბამის სააღრიცხვო მსჯელობებს და შეფასებებს წარმოადგენს, მოიცავს შემდეგს:

- ▶ ბანკის კრედიტის გაცემის შიდა მოდელი, რომელიც დეფოლტების შესაძლებლობებს ინდივიდუალურ ქულებს ანიჭებს;
- ▶ ბანკის კრიტერიუმები იმის შესაფასებლად არსებობს თუ არა საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა და უნდა შეფასდეს თუ არა რეზერვები ფინანსური აქტივებისთვის აქტივის, არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის და თვისებრივი შეფასების საფუძველზე;
- ▶ ფინანსური აქტივების სეგმენტაცია, როცა მათი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი ფასდება კოლექტიურ დონეზე;
- ▶ საპროგნოზო ინფორმაციის გამოყენება მრავლობითი მაკროეკონომიკური სცენარის შექმნის, მათი წარმოშობის შესაძლებლობის განსაზღვრის და მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ემპირიულ მაკროეკონომიკურ ფაქტორებში ცვლილებების გავლენის შეფასების გზით;
- ▶ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელის შემუშავება, მათ შორის სხვადასხვა ფორმულის და ამოსავალი მონაცემის შერჩევა.

სესხების გაუფასურების რეზერვი

2018 წლის 1 იანვრიდან ბანკმა დაანერგა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გაუფასურების სამსაფეხურიანი მოდელი ფასს (IFRS) 9-ში. გაუფასურების რეზერვის ხარჯი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალისთვის დამოკიდებულია იმ ფაქტორებზე, მნიშვნელოვნად გაიზარდა თუ არა საკრედიტო რისკი თავდაპირველი აღიარების შემდეგ. თუ საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად გაიზარდა, გაუფასურების რეზერვის ხარჯი უტოლდება მომდევნო 12 თვის განმავლობაში შესაძლო დეფოლტის მოვლენებით გამოწვეული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ოდენობას (1-ლი საფეხური). თუ საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად გაიზარდა, სესხი 30 დღეზე მეტი ვადით არის ვადაგადაცილებული, ან სესხი დეფოლტირებულია ან სხვაგვარად არის გაუფასურებული, გაუფასურების რეზერვის ხარჯი არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ოდენობას უტოლდება (მე-2 და მე-3 საფეხური).

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის შერჩევასთან დაკავშირებით გამოყენებული მნიშვნელოვანი ბუღალტრული შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)

ყველა საფეხურზე აღრიცხულ ფინანსურ აქტივებს შემდეგი მახასიათებლები აქვთ:

- ▶ 1-ლი საფეხური: საკრედიტო რისკი გაუფასურების და მნიშვნელოვანი ზრდის გარეშე, რომლისთვისაც აღიარებულია მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის 12-თვიანი რეზერვი;
- ▶ მე-2 საფეხური: თავდაპირველი აღიარების შემდეგ ადგილი ჰქონდა საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვან ზრდას, რომლისთვისაც აღიარებულია არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი;
- ▶ მე-3 საფეხური: გაუფასურების ობიექტური მტკიცებულება და ფინანსური აქტივები დეფოლტირებულია ან სხვაგვარად არის გაუფასურებული, რაზეც აღიარებულია არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი; და
- ▶ შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული: შესყიდული ან წარმოქმნილი დიდი დისკონტირების საფუძველზე, რომელიც ასახავს გაწეულ საკრედიტო ზარალს, რომელზეც აღიარებულია არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი დაანგარიშდება ყველა ინდივიდუალური ობიექტისთვის დეფოლტის ალბათობის, დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების და დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების ფუნქციის სახით და ის საპროგნოზო ინფორმაციას მოიცავს. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება მოიცავს მომავალი რამდენიმე წლის ეკონომიკური პირობების პროგნოზირებას.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება

საკრედიტო რისკის და მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება ობიექტური და ვარაუდზე დაფუძნებულია და ის მოიცავს შეფასების შესაბამის ყველა ხელმისაწვდომ ინფორმაციას, მათ შორის ინფორმაციას განვლილი მოვლენების, მიმდინარე პირობების და საანგარიშგებო თარიღის შემდგომი მოვლენებისა და ეკონომიკური პირობების გონივრულ და დამაკმაყოფილებელ პროგნოზებს. ამასთან, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასებაში უნდა გავითვალისწინოთ ფულის დროითი ღირებულება. ზოგადად, ბანკი მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს ანგარიშობს სამი ძირითადი კომპონენტის - დეფოლტის ალბათობის, დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების და დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების - გათვალისწინებით.

12 თვეში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი დაანგარიშდება 12 თვის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის, დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების და დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების გამრავლების გზით. რაც შეეხება არსებობის მანძილზე მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს, ის დაანგარიშდება არსებობის მანძილზე დეფოლტის ალბათობის გამოყენებით. 12-თვის და არსებობის მანძილზე დეფოლტის ალბათობა წარმოადგენს ვალდებულებების შეუსრულებლობის შესაძლებლობას, რომელიც წარმოიშობება მომდევნო 12 თვის და ინსტრუმენტის დარჩენილი ვადის განმავლობაში (შესაბამისი თანმიმდევრობით). დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება წარმოადგენს მოსალოდნელ დეფოლტირებულ ნაშთს, ძირითადი თანხის და პროცენტის დაფარვის გათვალისწინებით საბალანსო ანგარიშის შედგენის თარიღიდან დეფოლტის შემთხვევამდე, ნაკისრი ვალდებულებების ნებისმიერ მოსალოდნელ კლებასთან ერთად. დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში წარმოადგენს მოსალოდნელ დანაკარგს დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავ დავალიანებაზე, დეფოლტის მოვლენის, მათ შორის ერთობლივი ღირებულების ეფექტის შემსუბუქების (იმ დროისთვის, როდესაც მოსალოდნელია მისი რეალიზაცია) და ფულის დროითი ღირებულების გათვალისწინებით.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის შერჩევასთან დაკავშირებით გამოყენებული მნიშვნელოვანი ბუღალტრული შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)

ქონების გადაფასება

ბანკი რეგულარულად ახდენს უძრავი ქონების (მიწის, საოფისე შენობების, საიჯარო ქონების გაუმჯობესებისა და საინვესტიციო ქონების) ღირებულების გადახედვას სამართლიან ღირებულებასთან შესაბამისობაში მოყვანის მიზნით და ახდენს გადაფასებას, რათა ძირითადი საშუალებების საბალანსო ღირებულება არსებითად არ განსხვავდებოდეს მათი სამართლიანი ღირებულებისაგან. ბანკი ახდენს გადაფასებას სპეციალური შეფასების ტექნიკისა და ადგილობრივ ბაზარზე განხორციელებული უძრავი ქონების ოპერაციების შესახებ არსებული ინფორმაციის გამოყენებით.

მიწა და შენობა-ნაგებობები გადაფასებულია საბაზრო ღირებულებასთან მიმართებით 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით. გადაფასებული შენობები 2019 წლის 1 იანვრიდან აღიარებულია მათი დარჩენილი სასარგებლო გამოყენების ვადის მიხედვით.

2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, დამოუკიდებელმა შემფასებელმა განსაზღვრა ბანკის ქონების სამართლიანი ღირებულება. საბაზრო ფასის დასადგენად გამოყენებულია ინფორმაცია აქტიური ბაზრიდან. დამატებითი ინფორმაცია მოცემულია მე-10 და მე-11 შენიშვნებში.

გადასახადები

მიმდინარე მოგების გადასახადის ხარჯი გამოიანგარიშება საქართველოს (ქვეყანა, სადაც ფუნქციონირებს ბანკი) მოქმედი ნორმატიული აქტების შესაბამისად, სადაც ბანკი საქმიანობს.

აღიარებული გადავადებული საგადასახადო აქტივები წარმოადგენს მოგების გადასახადს, რომლის აღდგენაც შესაძლებელია მომავალი დასაბეგრი მოგებიდან გამოქვითვით და რომელიც აღირიცხება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში. გადავადებული მოგების გადასახადის აქტივები აღირიცხება იმ ოდენობით, რა ოდენობითაც მოსალოდნელია შესაბამისი საგადასახადო შეღავათების რეალიზაცია. სამომავლო დასაბეგრი მოგება და მომავალში მოსალოდნელი საგადასახადო შეღავათების ოდენობა ეყრდნობა ხელმძღვანელობის გონივრულ შეფასებას არსებული პირობების გათვალისწინებით. იხილეთ მე-12 შენიშვნა.

(ათას ლარში)

4. სააღრიცხვო პოლიტიკაში შესული ცვლილებები და ახალი ან შეცვლილი სტანდარტებისა და ინტერპრეტაციების მიღება

ბანკმა პირველად გამოიყენა ფასს (IFRS) 15 და ფასს (IFRS) 9. ამ ახალი სააღრიცხვო სტანდარტების მიღებით გამოწვეული ცვლილებების ხასიათი და ეფექტი ქვემოთ არის აღწერილი.

ბანკმა პირველად გამოიყენა სტანდარტში შესული გარკვეული ცვლილებები, რომლებიც ძალაშია 2018 წლის 1 იანვრიდან დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის. ბანკს ვადაზე ადრე არ მიუღია ისეთი სტანდარტი, ინტერპრეტაცია თუ ცვლილება, რომელიც გამოშვებულია, მაგრამ ჯერ ძალაში არ არის შესული. ქვემოთ დაწვრილებით განვიხილავთ თითოეული ცვლილების ხასიათსა და გავლენას:

ფასს (IFRS) 9 - ფინანსური ინსტრუმენტები

ფასს (IFRS) 9 ჩანაცვლებს ბასს (IAS) 39-ს (ფინანსური ინსტრუმენტები: აღიარება და შეფასება) 2018 წლის 1 იანვრიდან დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის. ბანკს არ გადაუანგარიშებია 2017 წლის შედარებადი ინფორმაცია ფასს (IFRS) 9-ის მოქმედების არეალში მოქცეული ფინანსური ინსტრუმენტებისთვის. ამიტომ 2017 წლის შედარებადი ინფორმაცია გაცხადებულია ბასს (IAS) 39-ის შესაბამისად და არ ედრება 2018 წლისთვის წარმოდგენილ ინფორმაციას. ფასს (IFRS) 9-ის მიღების შედეგად წარმოშობილი სხვაობები პირდაპირ გაუნაწილებელ მოგებაშია აღიარებული 2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით და ისინი მოცემულია ქვემოთ:

(ა) კლასიფიკაცია და შეფასება

ფასს (IFRS) 9-ის მიხედვით, ყველა სავალო ფასიანი ქაღალდი, რომელიც არ აკმაყოფილებს „მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდის“ კრიტერიუმს, თავდაპირველი აღიარებისას კლასიფიცირდება, როგორც სამართლიანი ღირებულებით მოგება-ზარალში. ამ კრიტერიუმის თანახმად, სავალო ინსტრუმენტები, რომლებიც არ შეესაბამება „დაკრედიტების ძირითადი სქემას“, მაგალითად, ინსტრუმენტები, რომლებიც შეიცავს კონვერტაციის ჩართულ ოფციონს ან „რეგრესის უფლების არმქონე სესხები“, ფასდება სამართლიანი ღირებულებით მოგება-ზარალში. სავალო ფინანსური აქტივების შემთხვევაში, რომლებიც აკმაყოფილებს მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდების კრიტერიუმს, თავდაპირველი აღიარებისას მათი კლასიფიკაცია განისაზღვრება იმ ბიზნეს-მოდელის საფუძველზე, რომლითაც იმართება ეს ინსტრუმენტები:

- ▶ ინსტრუმენტები, რომელთა მართვის საფუძველია „ფლობა ფულადი ნაკადების მიღების მიზნით“, ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით;
- ▶ ინსტრუმენტები, რომელთა მართვის საფუძველია „ფლობა ფულადი ნაკადების მიღების და გაყიდვის მიზნით“, ფასდება სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში;
- ▶ ინსტრუმენტები, რომლებიც იმართება სხვა საფუძველზე, მათ შორის სავაჭრო ფინანსური აქტივები, ფასდება სამართლიანი ღირებულებით მოგება-ზარალში.

წილობრივი ფინანსური აქტივები თავდაპირველი აღიარებისას კლასიფიცირებული უნდა იქნეს სამართლიანი ღირებულებით მოგება-ზარალში, გარდა ისეთი შემთხვევებისა, როდესაც ხდება ინსტრუმენტების შეუქცევადი კლასიფიცირება სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში. სამართლიანი ღირებულებით კლასიფიცირებული კაპიტალის ინვესტიციების შემთხვევაში, ყველა რეალიზებული და არარეალიზებული შემოსულობა და ზარალი, გარდა დივიდენდის სახით შემოსვლისა, აღიარებული უნდა იქნეს სხვა სრულ შემოსავალში, მოგება-ზარალში შემდგომი გადატანის გარეშე.

ფინანსური ვალდებულებების კლასიფიკაცია და შეფასება მეტწილად უცვლელი რჩება და არ განსხვავდება ბასს (IAS) 39-ის არსებული მოთხოვნებისგან. წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები კვლავაც შეფასდება სამართლიანი ღირებულებით მოგება-ზარალში.

ბანკი მოელის, რომ გააგრძელებს ამჟამად სესხებისა და მოთხოვნების სახით კლასიფიცირებული ფინანსური აქტივების შეფასებას ამორტიზებული ღირებულებით, რადგან ინსტრუმენტების უმრავლესობამ დააკმაყოფილა მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდების კრიტერიუმი. ბანკი არ მოელის არაწარმოებული ფინანსური აქტივების შეფასებას სამართლიანი ღირებულებით მოგება-ზარალში.

როგორც მოსალოდნელია, სავალო ფასიანი ქაღალდები, რომლებიც ამჟამად კლასიფიცირებულია გასაყიდად არსებულად, შეფასდება ამორტიზებული ღირებულებით ფასს (IFRS) 9-ის შესაბამისად, ვინაიდან ბანკი მოელის ამ აქტივების ფლობას მხოლოდ სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მიღების მიზნით. წილობრივი ფასიანი ქაღალდები შეფასდება სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში.

(ათას ლარში)

4. სააღრიცხვო პოლიტიკაში შესული ცვლილებები და ახალი ან შეცვლილი სტანდარტებისა და ინტერპრეტაციების მიღება (გაგრძელება)

ფასს (IFRS) 9 „ფინანსური ინსტრუმენტები“ (გაგრძელება)

(ბ) გაუფასურება

ფასს (IFRS) 9-ის მიხედვით, ბანკმა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი უნდა აღრიცხოს თავის ყველა სავალო ფინანსურ აქტივზე ამორტიზებული ღირებულებით ან სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში, ასევე სასესხო დავალიანებასა და ფინანსურ გარანტიებზე. რეზერვი ეყრდნობა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს, რომელიც უკავშირდება მომდევნო 12 თვის განმავლობაში ვალდებულებების შეუსრულებლობის ალბათობას, თუ სესხის გაცემის შემდეგ საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად არ გაზრდილა. ასეთ შემთხვევაში რეზერვი ეყრდნობა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს აქტივის არსებობის ვადის განმავლობაში. თუ ფინანსური აქტივი შეესაბამება შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული ფინანსური აქტივის განმარტებას, მაშინ რეზერვი დაეყრდნობა აქტივის არსებობის ვადის განმავლობაში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ცვლილებას.

ფასს (IFRS) 9-ის მიერ შემოღებული გაუფასურების ზარალის აღიარების ახალი მოდელის თანახმად, არსებობს „სამსაფეხურიანი მიდგომა“, რომელიც ეყრდნობა ფინანსური აქტივების საკრედიტო ხარისხის ცვლილებას თავდაპირველი აღიარების შემდეგ. პრაქტიკაში ეს ახალი წესი იმას ნიშნავს, რომ საწარმოებმა მაშინვე უნდა აღრიცხონ 12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ტოლფასი ზარალი იმ ფინანსური აქტივების თავდაპირველი აღიარებისას, რომლებზეც საკრედიტო გაუფასურება არ ფიქსირდება. თუ საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად არის გაზრდილი, გაუფასურება ფასდება აქტივის არსებობის განმავლობაში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის, და არა 12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის საფუძველზე.

ფასს (IFRS) 9-ის მიღებამ საფუძვლიანად შეცვალა ბანკის მიერ სესხის გაუფასურების აღრიცხვა, რადგან ბასს (IAS) 39-ით მიღებული ზარალის მიდგომა ჩაანაცვლა მომავალზე ორიენტირებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მიდგომით. 2018 წლის 1 იანვრიდან ყველა სესხსა და სხვა სავალო ფინანსურ აქტივებზე (რომლებიც არ არის აღრიცხული სამართლიანი ღირებულებით მოგება-ზარალში) მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვს ბანკი აღრიცხავს სასესხო ვალდებულებებთან და ფინანსური გარანტიის ხელშეკრულებებთან ერთად. ფასს (IFRS) 9-ის მიხედვით, წილობრივი ინსტრუმენტები არ ექვემდებარება გაუფასურებას.

რეზერვი ეყრდნობა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს, რომელიც უკავშირდება მომდევნო 12 თვის განმავლობაში ვალდებულებების შეუსრულებლობის ალბათობას, თუ სესხის გაცემის შემდეგ საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად არ გაზრდილა. თუ ფინანსური აქტივი შეესაბამება შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული ფინანსური აქტივის განმარტებას, მაშინ რეზერვი დაეყრდნობა აქტივის არსებობის ვადის განმავლობაში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ცვლილებას. ბანკის მიერ გამოყენებული გაუფასურების მეთოდის შესახებ ინფორმაცია განხილულია 24-ე შენიშვნაში.

ფასს (IFRS) 9-ის გამოყენების რაოდენობრივი გავლენა 2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით განხილულია (გ) პუნქტში ქვემოთ.

(ათას ლარში)

4. სააღრიცხვო პოლიტიკაში შესული ცვლილებები და ახალი ან შეცვლილი სტანდარტებისა და ინტერპრეტაციების მიღება (გაგრძელება)

ფასს (IFRS) 9 „ფინანსური ინსტრუმენტები“ (გაგრძელება)

(გ) ფასს (IFRS) 9-ზე გადასვლის ეფექტი

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში წარმოდგენილია ფასს (IFRS) 9-ის მიღების გავლენა ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებასა და გაუნაწილებელ მოგებაზე 2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით, მათ შორის ბასს (IAS) 39-ის მიხედვით გაწეული საკრედიტო ზარალის გაანგარიშების ფასს (IFRS) 9-ის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალით ჩანაცვლების ეფექტი.

ბასს (IAS) 39-ის მიხედვით საბალანსო ღირებულებების და ფასს (IFRS) 9-ის მიხედვით გაცხადებული ნაშთების 2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით შეჯერების შედეგი ასეთია:

ფინანსური აქტივები	ბასს (IAS) 39-ის მიხედვით შეფასება		ხელახალი შეფასება			ფასს (IFRS) 9	
	კატეგორია	თანხა	რეკლასი- ფიკაცია	მოსალოდ- ნელი საკრედიტო ზარალი	სხვა	თანხა	კატეგორია
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	L&R ¹	211,642	-	(10)	-	211,632	ამორტი- ზებული ღირებუ- ლება
მოთხოვნები ბანკებისა და საკრედიტო ინსტიტუტების მიმართ	L&R	230,470	-	(29)	-	230,441	ამორტი- ზებული ღირებუ- ლება
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები - ამორტიზებული ღირებულება	L&R	950,476	(1,245)	(32,600)	26,433	943,064	ამორტი- ზებული ღირებუ- ლება
გასაყიდად არსებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	AFS ³	120,724	(120,724)	-	-	-	
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები - ამორტიზებული ღირებულება	AFS ³	-	121,915	(354)	(353)	121,208	ამორტი- ზებული ღირებუ- ლება
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები - სამართლიანი ღირებულება სხვა სრულ შემოსავალში აღიარებით	AFS ³	-	54	-	-	54	FVOCI (კაპიტალი)
სხვა ფინანსური აქტივები - ამორტიზებული ღირებულებით	L&R	3,557	-	(142)	-	3,415	ამორტი- ზებული ღირებუ- ლება
არაფინანსური აქტივები							
გადავადებული საგადასახადო აქტივები		1,189	-	-	101	1,290	
სულ აქტივები		1,596,192	-	(33,135)	26,181	1,589,238	
ფინანსური ვალდებულებები							
გარეზალანსური ვალდებულებების ჩანაცვლების		(424)		(222)		(646)	
თვითღირებულების ანარიცხები							
სულ ვალდებულებები		(1,368,387)		(222)		(1,368,609)	

1. L&R: სესხები და მისაღები თანხები
2. FVOCI: სამართლიანი ღირებულება სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით
3. AFS: გასაყიდად გამიზნული

(ათას ლარში)

4. სააღრიცხვო პოლიტიკაში შესული ცვლილებები და ახალი ან შეცვლილი სტანდარტებისა და ინტერპრეტაციების მიღება (გაგრძელება)

ფასს (IFRS) 9 „ფინანსური ინსტრუმენტები“ (გაგრძელება)

(გ) ფასს (IFRS) 9-ზე გადასვლის ეფექტი (გაგრძელება)

2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით, ბანკის ანალიზმა გამოავლინა, რომ ფინანსური აქტივები აკმაყოფილებს მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდების კრიტერიუმს და მათ ბანკი აკლასიფიცირებს ამორტიზებული ღირებულების კატეგორიაში.

2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით ბანკმა მისი ადრე გასაყიდად გამიზნული სასესხო ინსტრუმენტების პორტფელი აღიარა სასესხო ინსტრუმენტებად ამორტიზებული ღირებულებით. ეს ინსტრუმენტები აკმაყოფილებს მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდების კრიტერიუმებს. ისინი არ იყო განთავსებული აქტიურ ბაზარზე და მათი ფლობის მიზანი იყო ფულადი ნაკადების მიღება, გაყიდვის განზრახვის გარეშე.

ბანკმა არჩევანი მისი ადრე ფლობილი გასაყიდად გამიზნული წილობრივი ინსტრუმენტებისთვის გამოუთხოვადის კატეგორიის მინიჭებაზე გააჩერა, როგორც წილობრივი ინსტრუმენტი, რომლებიც სამართლიანი ღირებულებით აღირიცხება სხვა სრულ შემოსავალში.

ფასს (IFRS) 9-ზე გადასვლის გავლენა რეზერვებსა და გაუნაწილებელ მოგებაზე ასეთია:

	<i>მარაგები და გაუნაწილებელი მოგება</i>
სამართლიანი ღირებულების რეზერვი:	
საბოლოო ნაშთი ბასს (IAS) 39-ის მიხედვით (2017 წლის 31 დეკემბერი)	568
სასესხო ინსტრუმენტების ფასიანი ქაღალდების გასაყიდად გამიზნულიდან ამორტიზებული ღირებულებად გადაკლასიფიცირება	(568)
ფასს (IFRS) 9-ის მიხედვით გადაანგარიშებული საწყისი ნაშთი (2018 წლის 1 იანვარი)	–
გაუნაწილებელი მოგება	
საბოლოო ნაშთი ბასს (IAS) 39-ის მიხედვით (2017 წლის 31 დეკემბერი)	1,644
ფასს (IFRS) 9-ის მიხედვით მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის აღიარება	(6,924)
ბასს (IAS) 39-ით საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების გადაფასება ამორტიზებული ღირებულებით გადაკლასიფიცირდა გასაყიდად ფლობილის კატეგორიიდან	215
გადავადებული გადასახადი ზემოთ განსაზღვრულთან მიმართებაში	101
ფასს (IFRS) 9-ის მიხედვით გადაანგარიშებული საწყისი ნაშთი (2018 წლის 1 იანვარი)	(4,964)
მთლიანი ცვლილება კაპიტალში ფასს (IFRS) 9-ის მიღების გამო	(7,176)

(ათას ლარში)

4. სააღრიცხვო პოლიტიკაში შესული ცვლილებები და ახალი ან შეცვლილი სტანდარტებისა და ინტერპრეტაციების მიღება (გაგრძელება)

ფასს (IFRS) 9 „ფინანსური ინსტრუმენტები“ (გაგრძელება)

(გ) ფასს (IFRS) 9-ზე გადასვლის ეფექტი (გაგრძელება)

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში სესხებზე შესაძლო დანაკარგების საწყისი საერთო ნაშთი ბასს (IAS) 39-ის მიხედვით და ანარიცხები სასესხო ვალდებულების და ფინანსური გარანტიის ხელშეკრულებებისთვის ბასს (IAS) 37-ის (ანარიცხები, პირობითი ვალდებულებები და პირობითი აქტივები) მიხედვით შეჯერებულია ფასს (IFRS) 9-ის მიხედვით მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვთან.

	სესხებზე შესაძლო დანაკარგების რეზერვი / ბასს (IAS) 39-ის / ბასს (IAS) 37-ის მიხედვით შექმნილი ანარიცხები 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით			რეკლასიფიკაცია	ხელახალი შეფასება	სხვა	მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი ფასს (IFRS) 9-ის საფუძველზე 2018 წლის 1 იანვარს
გაუფასურების რეზერვი							
ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული სესხები და მისაღები ანგარიშები	(31,329)	14	(6,348)		(26,433)		(64,096)
გასაყიდად არსებული სავალო საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები ბასს (IAS) 39-ის მიხედვით/საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები ამორტიზებული ღირებულებით ფასს (IFRS) 9-ის მიხედვით	-	(14)	(354)		-		(368)
	(31,329)	-	(6,702)		(26,433)		(64,464)
ფინანსური გარანტიები და კრედიტთან დაკავშირებული სხვა ვალდებულებები	(190)	-	(226)		-		(416)
აკრედიტივები	(91)	-	2		-		(89)
სხვა ვალდებულებები	(143)	-	2		-		(141)
	(424)	-	(222)		-		(646)
	(31,753)	-	(6,924)		(26,433)		(65,110)

ფასს (IFRS) 15 - ამონაგები მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან

2014 წლის მაისში გამოცემული და 2016 წლის აპრილში შეცვლილი ფასს (IFRS) 15 განსაზღვრავს ხუთსაფეხურიან მოდელს, რომელიც გამოიყენება კლიენტებთან გაფორმებული კონტრაქტებიდან მიღებული შემოსავლების ასახვისთვის. ფასს (IFRS) 15-ის მიხედვით, შემოსავლების აღიარება მოხდება იმ ანაზღაურების ოდენობით, რომელსაც საწარმო მოელის კლიენტისთვის საქონლის ან მომსახურების მიწოდების სანაცვლოდ. თუმცა, სტანდარტი არ ეხება ფინანსურ ინსტრუმენტებთან და იჯარასთან დაკავშირებულ შემოსავალს, და ამიტომ არ ახდენს გავლენას ბანკის შემოსავლის ძირითად ნაწილზე, მათ შორის საპროცენტო შემოსავალზე, ფასიანი ქაღალდებით ოპერაციებიდან მიღებულ მოგებაზე/(ზარალზე), საიჯარო შემოსავალზე, რომლებზეც ვრცელდება ფასს (IFRS) 9 (ფინანსური ინსტრუმენტები) და ბასს (IAS) 17 (იჯარა). შედეგად, ფასს (IFRS) 15-ის მიღებას მნიშვნელოვანი გავლენა არ ჰქონია ბანკის ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

(ათას ლარში)

4. სააღრიცხვო პოლიტიკაში შესული ცვლილებები და ახალი ან შეცვლილი სტანდარტებისა და ინტერპრეტაციების მიღება (გაგრძელება)

ფასიკ (IFRIC) ინტერპრეტაცია 22 „ოპერაციები უცხოურ ვალუტაში და ანაზღაურება ავანსად“

ამ ინტერპრეტაციის თანახმად, წინასწარ გადახდასთან დაკავშირებული არაფულადი აქტივის ან არაფულადი ვალდებულების აღიარების შეწყვეტისას შესაბამისი აქტივის, ხარჯის ან შემოსავლის (ან მისი ნაწილის) თავდაპირველი აღიარების დროს გამოყენებული სპოტ სავალუტო კურსის განსაზღვრისას ოპერაციის თარიღად ჩაითვლება ის თარიღი, რომლითაც საწარმო თავდაპირველად აღიარებს წინასწარი გადახდით მიღებულ არაფულად აქტივს ან არაფულად ვალდებულებას. თანხის არაერთი წინასწარი გადახდის ან მიღების შემთხვევაში, საწარმომ თანხის თითოეული წინასწარი გადახდისთვის ან მიღებისთვის ცალკე უნდა განსაზღვროს ოპერაციის თარიღი. ამ ინტერპრეტაციას გავლენა არ აქვს ბანკის ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

ბასს (IAS) 40-ის ცვლილება „საინვესტიციო ქონების გადატანა“

ცვლილებები განმარტავს, როდის უნდა გადაიტანოს საწარმომ ქონება, მათ შორის სამშენებლო ან მოწყობითი საშუალების პროცესში მყოფი, საინვესტიციო ქონებაში ან საინვესტიციო ქონებიდან. ცვლილებების მიხედვით, მიზნობრიობის ცვლილება ხდება მაშინ, როდესაც ქონება აკმაყოფილებს ან აღარ აკმაყოფილებს საინვესტიციო ქონების განმარტებას და არსებობს დანიშნულების შეცვლის მტკიცებულება. მხოლოდ ხელმძღვანელობის მიერ ქონების ექსპლუატაციის განზრახვის ცვლილება არ წარმოადგენს ქონების დანიშნულების შეცვლისთვის საკმარის მტკიცებულებას. მოცემულ ცვლილებას გავლენა არ აქვს ბანკის ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

5. სააღრიცხვო პოლიტიკის სამომავლო ცვლილებები

ფინანსური ანგარიშგების დამტკიცების თარიღამდე გამოქვეყნდა გარკვეული ახალი სტანდარტები, ინტერპრეტაციები და ცვლილებები არსებულ სტანდარტებში, რომლებიც ანგარიშგების მიმდინარე პერიოდისთვის ჯერ არ შესულა ძალაში და რომლებიც ბანკს ნაადრევად არ მიუღია. სტანდარტები, რომლებიც სავარაუდოდ გავლენას მოახდენენ ბანკზე, ან რომელთა გავლენაც ამჟამად ფასდება, განხილულია ქვემოთ:

ფასს (IFRS) 16 - იჯარა

ფასს (IFRS) 16 გამოიცა 2016 წლის იანვარში და ის ჩაანაცვლებს ბასს (IAS) 17-ს (იჯარა), ფასიკ (IFRIC) 4-ს (როგორ განვსაზღვროთ, შეიცავს თუ არა შეთანხმება იჯარას), იმკ (SIC) 15-ს (საოპერაციო იჯარა - სტიმულირება) და იმკ (SIC) 27-ს (გარიგებების შინაარსის შეფასება, რომელიც შეიცავს იჯარის სამართლებრივ ფორმას). ფასს (IFRS) 16-ში მოცემულია იჯარის აღიარების, შეფასების, წარდგენისა და განმარტებითი შენიშვნების პრინციპები და მოიჯარისგან მოითხოვს ყველა იჯარის აღრიცხვას საბალანსო უწყისზე, ბასს (IAS) 17-ის მიხედვით, ფინანსური იჯარის აღრიცხვის ანალოგიურად. სტანდარტი ითვალისწინებს აღიარების ორ გამოწვევის მოიჯარეებისთვის - „დაბალი ღირებულები მქონე“ აქტივების (მაგ. პერსონალური კომპიუტერები) იჯარა და მოკლევადიანი იჯარისთვის (ე.ი. იჯარა 12-თვიანი ან ნაკლები ვადით). საიჯარო ხელშეკრულების ძალაში შესვლის თარიღისთვის, მოიჯარე აღიარებს ვალდებულებას საიჯარო გადასახადის გადახდის თაობაზე (ე.ი. საიჯარო ვალდებულება) და აქტივს, რომელიც წარმოადგენს უფლებას საბაზისო აქტივის გამოყენებაზე იჯარის ვადის განმავლობაში (ე.ი. აქტივის გამოყენების უფლება). მოიჯარეები ვალდებულები არიან ცალკე აღიარონ საიჯარო ვალდებულების საპროცენტო ხარჯი და აქტივის გამოყენების უფლების სამორტიზაციო ხარჯი.

მოიჯარე ასევე ვალდებულია გარკვეული მოვლენების დადგომის შემთხვევაში (მაგ. იჯარის ვადის შეცვლა, სამომავლო საიჯარო გადასახადებში ცვლილება მათი განსაზღვრისთვის გამოყენებული ინდექსის ან განაკვეთის ცვლილების გამო) ხელახლა შეაფასოს საიჯარო ვალდებულება. მოიჯარე ზოგადად საიჯარო ვალდებულების ხელახლა შეფასების თანხას აღიარებს, როგორც აქტივის გამოყენების უფლების კორექტირებას.

მეიჯარის აღრიცხვა ფასს (IFRS) 16-ის მიხედვით არსებითად არ განსხვავდება ბასს (IAS) 17-ის თანახმად არსებული პრაქტიკისგან. მეიჯარე გააგრძელებს ყველა იჯარის კლასიფიცირებას იმავე პრინციპით, როგორც ბასს (IAS) 17-ის მიხედვით და გამოიჯნავს ორი ტიპის იჯარას: საოპერაციოს და ფინანსურს.

(ათას ლარში)

5. სააღრიცხვო პოლიტიკის სამომავლო ცვლილებები (გაგრძელება)

ფასს (IFRS) 16 - იჯარა (გაგრძელება)

ფასს (IFRS) 16, რომელიც მოქმედია 2019 წლის 1 იანვარს და ამ თარიღის შემდგომი წლიური პერიოდებისთვის, როგორც მოიჯარეებს, ისე - მიეჯარეებს ავალდებულებს უფრო დეტალური განმარტებითი შენიშვნების წარმოდგენას, ვიდრე ეს ბასს (IAS) 17-ის საფუძველზე ხდებოდა.

ბანკი ფასს (IFRS) 16-ის მიღებას რეტროსპექტულად გეგმავს ფასს (IFRS) 16-ის თავდაპირველი გამოყენების კუმულაციური ეფექტით, რომელიც აღიარდება თავდაპირველი გამოყენების თარიღში. ბანკი გადაწყვეტს სტანდარტი გამოიყენოს იმ ხელშეკრულებებისთვის, რომლებიც წინასწარ განისაზღვრება იჯარებად ბასს (IAS) 17 და ფასიკ (IFRIC) 4-ის გამოყენებით. შესაბამისად, ბანკი სტანდარტს გამოიყენებს იმ ხელშეკრულებებისთვის, რომლებიც წინასწარ არ განისაზღვრება იჯარად, ბასს (IAS) 17 და ფასიკ (IFRIC) 4-ის გამოყენებით.

ბანკი ამ სტანდარტით შემოთავაზებულ გამონაკლისებს გამოიყენებს საიჯარო ხელშეკრულებებისთვის, რომლისთვისაც იჯარის ვადა სრულდება თავდაპირველი გამოყენებიდან 12 თვის განმავლობაში, ასევე საიჯარო ხელშეკრულებებისთვის, რომლისთვისაც საბაზისო აქტივს დაბალი ღირებულება აქვს. ბანკს იჯარით აქვს აღებული დაბალფასიანი კონკრეტული საოფისე მოწყობილობები (პერსონალური კომპიუტერები, პრინტერები და სკანერები).

ყოველწლიური გაუმჯობესებების 2015-2017 წ.წ. ციკლი (გამოშვებული 2017 წლის დეკემბერში)

ბასს (IAS) 12 „მოგებიდან გადასახადები“

ცვლილებების მიხედვით, მოგების გადასახადის გავლენა დივიდენდებზე უფრო პირდაპირ უკავშირდება წარსულში მომხდარ გარიგებებს ან მოვლენებს, რომლებმაც წარმოქმნა გასანაწილებელი მოგება და არა განაწილებები მფლობელებზე. შესაბამისად, საწარმო აღიარებს მოგების გადასახადის გავლენას დივიდენდებზე მოგება-ზარალში, სხვა სრულ შემოსავალში ან საკუთარ კაპიტალში იმისდა მიხედვით, თუ სად აღიარა საწარმომ თავდაპირველად ეს წარსულში მომხდარი გარიგებები ან მოვლენები.

საწარმომ ეს ცვლილებები უნდა გამოიყენოს 2019 წლის 1 იანვრიდან დაწყებული წლიური საანგარიშგებო პერიოდებისათვის. ცვლილების ვადაზე ადრე მიღება ნებადართულია. როდესაც საწარმო პირველად იყენებს ამ ცვლილებას, მან ის უნდა გამოიყენოს უადრესი შედარებადი პერიოდის დასაწყისიდან აღიარებულ დივიდენდებზე მოგების გადასახადის გავლენის აღრიცხვისას. ბანკი აფასებს სტანდარტის მიღების გავლენას მის ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

6. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

	2018	2017
მიმდინარე ანგარიშები საკრედიტო დაწესებულებებში	87,199	56,502
ნაღდი ფული სალაროში	48,740	52,690
მიმდინარე ანგარიშები სებ-ში	48,567	52,786
ვადიანი ანაზრები საკრედიტო დაწესებულებებში	-	49,664
გამოკლებული - გაუფასურების რეზერვი	(1)	-
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	184,505	211,642

2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საკრედიტო დაწესებულებებში განთავსებული მიმდინარე ანგარიშების 81.24% განთავსებულია ორ არარეზიდენტ საკრედიტო დაწესებულებაში (2017 წ.: 75.24%).

ფულის ეკვივალენტების ყველა ნაშთი პირველ საფეხურს განეკუთვნება; წლის განმავლობაში მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში მნიშვნელოვან მოძრაობებს ადგილი არ ჰქონია.

(ათას ლარში)

7. მოთხოვნები ბანკებისა და საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტების მიმართ

	2018	2017
სავალდებულო რეზერვები სებ-ში	159,879	116,302
ვადიანი ანაზრები საკრედიტო დაწესებულებებში	134	162
შეზღუდული ნოსტრო ანგარიშები	-	114,006
მოთხოვნები ბანკებისა და საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტების მიმართ	160,013	230,470

საკრედიტო დაწესებულებებს მოეთხოვებათ საქართველოს ეროვნულ ბანკში საპროცენტო სარგებლის მქონე ანაზრების (სავალდებულო რეზერვი) გახსნა, რომლის ოდენობაც დამოკიდებულია საკრედიტო დაწესებულებების მიერ მოზიდული თანხების მოცულობაზე. კანონმდებლობის შესაბამისად ბანკს შეზღუდული აქვს ანაზარზე არსებული თანხების გამოტანის უფლება.

2018 წელს აშშ დოლარის ანგარიშზე სავალდებულო რეზერვის საპროცენტო განაკვეთი განსაზღვრულია, როგორც აშშ-ის ფედერალური სარეზერვო სისტემის პოლიტიკის განაკვეთს გამოკლებული 2%, მაგრამ არანაკლებ 0%-სა (2017 წ.: აშშ-ის ფედერალური სარეზერვო სისტემის პოლიტიკის განაკვეთს გამოკლებული 0.5%), ხოლო ევროს ანგარიშზე - როგორც ევროპის ცენტრალური ბანკის განაკვეთი 2%-ზე ნაკლები, მაგრამ არანაკლებ -0,6%-სა (2017 წ.: ევროპის ცენტრალური ბანკის განაკვეთს გამოკლებული 0.2%).

2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ვადიან ანაზრებში შესული თანხა 134 ლარის ოდენობით (2017 წ.: 162 ლარი) განთავსებული იყო გრძელვადიან ანაზრებზე და დაგირავებული იყო საერთაშორისო ფინანსურ დაწესებულებებთან ოპერაციების ანგარიშსწორების უზრუნველყოფის სახით.

საკრედიტო ინსტიტუტების მიმართ არსებული ნაშთი პირველ საფეხურს განეკუთვნება; წლის განმავლობაში მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში მნიშვნელოვან მოძრაობებს ადგილი არ ჰქონია.

8. კლიენტებზე გაცემული სესხები და ავანსები

	2018	2017
სამომხმარებლო სესხები	528,694	433,614
კორპორატიული სესხები	410,763	369,015
სესხები მცირე ბიზნესისთვის	179,313	169,939
ფიზიკური პირების ანაზრით უზრუნველყოფილი სესხები	7,397	9,234
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ავანსები, სულ	1,126,167	981,802
გამოკლებული - გაუფასურების რეზერვი	(28,951)	(31,326)
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ავანსები, წმინდა	1,097,216	950,476

(ათას ლარში)

8. კლიენტებზე გაცემული სესხები და ავანსები (გაგრძელება)

კლიენტებზე გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვი ამორტიზებული ღირებულებით

2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის მთლიან საბალანსო ღირებულებაში და კორპორატიულ კრედიტებთან მიმართებაში შესაბამის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში ცვლილებების ანალიზი მოიცავდა შემდეგს:

<i>კორპორატიული სესხები</i>	<i>პირველი საფეხური</i>	<i>მეორე საფეხური</i>	<i>მესამე საფეხური</i>	<i>სულ</i>
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2018 წლის				
1 იანვრის მდგომარეობით	332,416	9,110	53,567	395,093
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	248,787	3,970	594	253,351
დაფარული აქტივები	(186,657)	(12,809)	(7,168)	(206,634)
გადატანები მეორე საფეხურზე	(24,068)	24,068	-	-
გადატანები მესამე საფეხურზე	-	(1,699)	1,699	-
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	119	119
აღდგენები	-	-	529	529
ჩამოწერილი თანხები	-	-	(36,222)	(36,222)
სავალუტო კურსის ცვლილება	3,455	674	398	4,527
2018 წლის 31 დეკემბერს	373,933	23,314	13,516	410,763

<i>კორპორატიული სესხები</i>	<i>პირველი საფეხური</i>	<i>მეორე საფეხური</i>	<i>მესამე საფეხური</i>	<i>სულ</i>
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2018				
წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	(3,658)	(265)	(39,375)	(43,298)
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	(1,781)	(166)	(217)	(2,164)
დაფარული აქტივები	1,957	230	1,438	3,625
გადატანები მეორე საფეხურზე	403	(403)	-	-
გადატანები მესამე საფეხურზე	-	62	(62)	-
პერიოდის განმავლობაში საფეხურებს შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა პერიოდის ბოლოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	-	(20)	64	44
დისკონტის ამორტიზაცია (საპროცენტო შემოსავალში აღიარებული).	-	-	(119)	(119)
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დაანგარიშებაში გამოყენებული მოდელების და ამოსავალი მონაცემების ცვლილება	271	(42)	(719)	(490)
აღდგენები	-	-	(529)	(529)
ჩამოწერილი თანხები	-	-	36,222	36,222
სავალუტო კურსის ცვლილება	(65)	(56)	224	103
2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	(2,873)	(660)	(3,073)	(6,606)

(ათას ლარში)

8. კლიენტებზე გაცემული სესხები და ავანსები (გაგრძელება)

კლიენტებზე გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვი ამორტიზებული ღირებულებით (გაგრძელება)

2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის მთლიან საბალანსო ღირებულებაში და მცირე ბიზნეს-კრედიტებთან მიმართებაში შესაბამის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში ცვლილებების ანალიზი მოიცავდა შემდეგს:

<i>სესხები მცირე ბიზნესისთვის</i>	<i>პირველი საფეხური</i>	<i>მეორე საფეხური</i>	<i>მესამე საფეხური</i>	<i>სულ</i>
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	168,043	376	1,817	170,236
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	109,934	(72)	760	110,622
დაფარული აქტივები	(100,878)	(630)	(548)	(102,056)
გადატანები მეორე საფეხურზე	(1,053)	1,053	-	-
გადატანები მესამე საფეხურზე	(1,153)	(142)	1,295	-
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	(261)	(261)
აღდგენები	-	-	33	33
ჩამოწერილი თანხები	(43)	-	(956)	(999)
სავალუტო კურსის ცვლილება	1,676	22	40	1,738
2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	176,526	607	2,180	179,313

<i>სესხები მცირე ბიზნესისთვის</i>	<i>პირველი საფეხური</i>	<i>მეორე საფეხური</i>	<i>მესამე საფეხური</i>	<i>სულ</i>
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	(1,189)	(40)	(1,155)	(2,384)
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	(691)	18	(196)	(869)
დაფარული აქტივები	612	26	265	903
გადატანები მეორე საფეხურზე	24	(24)	-	-
გადატანები მესამე საფეხურზე	50	4	(54)	-
პერიოდის განმავლობაში საფეხურებს შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა პერიოდის ბოლოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	1	(209)	(505)	(713)
დისკონტის ამორტიზაცია (საპროცენტო შემოსავალში აღიარებული).	-	-	261	261
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დაანგარიშებაში გამოყენებულ მოდელების და ამოსავალი მონაცემების ცვლილება	(47)	50	(635)	(632)
აღდგენები	-	-	(33)	(33)
ჩამოწერილი თანხები	43	-	956	999
სავალუტო კურსის ცვლილება	59	1	(37)	23
2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	(1,138)	(174)	(1,133)	(2,445)

(ათას ლარში)

8. კლიენტებზე გაცემული სესხები და ავანსები (გაგრძელება)

კლიენტებზე გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვი ამორტიზებული ღირებულებით (გაგრძელება)

2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის მთლიან საბალანსო ღირებულებაში და სამომხმარებლო სესხებთან მიმართებაში შესაბამის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში ცვლილებების ანალიზი მოიცავდა შემდეგს:

<i>სამომხმარებლო სესხები</i>	<i>პირველი საფეხური</i>	<i>მეორე საფეხური</i>	<i>მესამე საფეხური</i>	<i>სულ</i>
მთლიანი საბალანსო ღირებულება				
2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	411,278	6,146	16,251	433,675
ახალი წარმოშობილი ან შექმნილი აქტივები	301,533	5,107	4,699	311,339
დაფარული აქტივები	(204,620)	(3,279)	(5,052)	(212,951)
გადატანები მეორე საფეხურზე	(4,434)	4,434	-	-
გადატანები მესამე საფეხურზე	(7,237)	(3,464)	10,701	-
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	1	1
აღდგენები	-	-	809	809
ჩამოწერილი თანხები	(4)	(2)	(6,917)	(6,923)
სავალუტო კურსის ცვლილება	2,670	25	49	2,744
2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	499,186	8,967	20,541	528,694

<i>სამომხმარებლო სესხები</i>	<i>პირველი საფეხური</i>	<i>მეორე საფეხური</i>	<i>მესამე საფეხური</i>	<i>სულ</i>
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი				
2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	(4,596)	(1,057)	(12,576)	(18,229)
ახალი წარმოშობილი ან შექმნილი აქტივები	(3,723)	5	(3,449)	(7,167)
დაფარული აქტივები	2,722	189	974	3,885
გადატანები მეორე საფეხურზე	85	(85)	-	-
გადატანები მესამე საფეხურზე	285	114	(399)	-
პერიოდის განმავლობაში საფეხურებს შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა პერიოდის ბოლოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	324	(156)	(4,196)	(4,028)
დისკონტის ამორტიზაცია (საპროცენტო შემოსავალში აღიარებული).	-	-	(1)	(1)
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დაანგარიშებაში გამოყენებული მოდელის და ამოსავალი მონაცემების ცვლილება	(191)	(103)	(158)	(452)
აღდგენები	-	-	(809)	(809)
ჩამოწერილი თანხები	4	2	6,917	6,923
სავალუტო კურსის ცვლილება	(14)	(6)	(1)	(21)
2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	(5,104)	(1,097)	(13,698)	(19,899)

(ათას ლარში)

8. კლიენტებზე გაცემული სესხები და ავანსები (გაგრძელება)

კლიენტებზე გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვი ამორტიზებული ღირებულებით (გაგრძელება)

ფიზიკურ პირებზე გაცემული სესხები, რომლებიც ანაბრით არის უზრუნველყოფილი, პირველ საფეხურს განეკუთვნება; 2018 წლის განმავლობაში მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში მნიშვნელოვანი ცვლილებები არ მომხდარა. 2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის ფიზიკურ პირებზე გაცემულ სესხებთან მიმართებაში, რომლებიც ანაბრებით არის უზრუნველყოფილი, მთლიანი საბალანსო ღირებულების ცვლილებების ანალიზი მოიცავდა შემდეგს:

<i>ფიზიკური პირების ანაბრით უზრუნველყოფილი სესხები</i>	<i>პირველი საფეხური</i>
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	9,234
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	4,386
დაფარული აქტივები	(6,316)
სავალუტო კურსის ცვლილება	93
2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	7,397

კლიენტებზე გაცემული სესხების და ავანსების გაუფასურების რეზერვის შედარება ტიპების მიხედვით შემდეგია:

	<i>კორპორატიული სამომხმარებლო</i>		<i>სესხები მცირე ბიზნესისთვის</i>	<i>სულ</i>
	<i>სესხები 2017</i>	<i>სესხები 2017</i>		
2017 წლის 1 იანვარს	23,797	6,334	1,015	31,146
წლის დანარიცხი/აღდგენა, ნეტო	(7,213)	6,338	(779)	(1,654)
საკურსო სხვაობები	(236)	(96)	14	(318)
ჩამოწერილი სესხების და ავანსების აღდგენა	1,676	1,143	362	3,181
ჩამოწერილი თანხები	(627)	(372)	(30)	(1,029)
2017 წლის 31 დეკემბერს	17,397	13,347	582	31,326
ინდივიდუალური გაუფასურება	11,575	21	99	11,695
კოლექტიური გაუფასურება	5,822	13,326	483	19,631
	17,397	13,347	582	31,326
ინდივიდუალურად შეფასებული და გაუფასურებულად მიჩნეული სესხების მთლიანი თანხა, ინდივიდუალურად შეფასებული გაუფასურების რეზერვის გამოქვითვამდე	20,117	-	450	20,567

ინდივიდუალურად გაუფასურებული სესხები

საპროცენტო შემოსავალი იმ სესხებზე და ავანსებზე, რომელთა გაუფასურების რეზერვები აღიარებულია 2018 წლის 31 დეკემბრისთვის, შეადგენდა 939 ლარს (2017 წ.: 1,019 ლარი).

(ათას ლარში)

8. კლიენტებზე გაცემული სესხები და ავანსები (გაგრძელება)

უზრუნველყოფის საგანი და საკრედიტო რისკის შემცირება

უზრუნველყოფისათვის საჭირო მოცულობა და ტიპი დამოკიდებულია კონტრაქტის საკრედიტო რისკის შეფასებაზე. ამ მიზნით შემუშავებულია უზრუნველყოფის ტიპებისა და შეფასების პარამეტრები და ინსტრუქციები.

მიღებული უზრუნველყოფის ძირითადი ტიპებია:

- ▶ კომერციული სესხებისათვის: უძრავი ქონება, სასაქონლო მატერიალური მარაგები, სავაჭრო დებიტორული დავალიანება და საბანკო გარანტიები და ანაზრები;
- ▶ საცალო სესხებისათვის - საბანკო ანაზრები, საცხოვრებელი ფართის იპოთეკა, სასაქონლო მატერიალური მარაგები, საყოფაცხოვრებო აქტივები და მესამე მხარეთა თავდებობა.

ქვემოთ მოცემულ ცხრილებში წარმოდგენილია ფლობილი უზრუნველყოფის საგნის და გაუფასურებული (მე-3 საფეხური) აქტივების საკრედიტო რისკის შემცირების მიმდინარე სამართლიანი ღირებულების ანალიზი. უზრუნველყოფის საგნის დონიდან გამომდინარე, მე-3 საფეხურის ზოგიერთ კრედიტს შესაძლოა არ ჰქონდეს ინდივიდუალური მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი, როდესაც უზრუნველყოფის საგნის მოსალოდნელი ღირებულება აღემატება დანაკარგებს დეფოლტის შემთხვევაში თუმცა, მესამე საფეხურის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი შესაძლოა აღემატებოდეს ქვემოთ ნაჩვენებ ოდენობებს.

	საბაზისო სცენარის ფარგლებში ფლობილი უზრუნველყოფის საგნის სამართლიანი ღირებულება						დაკავშირებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი		
	საკრედიტო რისკის მაქსიმალური მოცულობა	ფულადი სახსრები / ვასიანი ქაღალდები		სხვა*	ნამეტი უზრუნველყოფა	სულ უზრუნველყოფა		რისკის ნეტო ოდენობა	
		ანაზრები	ქონება		უზრუნველყოფა	ველყოფა			
31 დეკემბერი, 2018 წ.	36,237	22	2,516	55,367	19,943	(60,146)	17,702	18,535	17,904
სამომხმარებლო სესხები	20,541	22	-	11,009	475	(7,710)	3,796	16,747	13,697
კორპორატიული სესხები	13,516	-	2,516	39,441	18,681	(48,849)	11,789	1,726	3,073
სესხები მცირე ბიზნესისთვის	2,180	-	-	4,917	787	(3,587)	2,117	62	1,134

* მოძრავი ქონება, მესამე მხარის გარანტიები და მოწყობილობები

2018 წლის განმავლობაში ბანკის მიერ დასაკუთრებულმა უზრუნველყოფამ (მიწა და შენობა-ნაგებობები) დასაკუთრების მომენტში არსებული თვითღირებულებით შეადგინა 4,774 ლარი (2017 წ.: 10,404 ლარი), რომელიც კლასიფიცირებულია, როგორც საინვესტიციო ქონება და სასაქონლო-მატერიალური მარაგები დასაკუთრებული უზრუნველყოფის ღირებულებით 456 ლარი და 4,318 ლარი (შესაბამისი თანმიმდევრობით) (2017 წ.: 7,245 ლარი და 3,159 ლარი). იხილეთ მე-11 და მე-14 შენიშვნები.

ბანკის პოლიტიკით, დასაკუთრებული უზრუნველყოფის საგნების გაყიდვა რეგულირდება შესაბამისი პროცედურებით. რეალიზაციიდან მიღებული თანხები გამოიყენება აუნაზღაურებელი მოთხოვნების შესამცირებლად ან დასაფარად. ზოგადად, ბანკი დასაკუთრებულ აქტივებს კომერციული მიზნებისათვის არ იყენებს.

(ათას ლარში)

8. კლიენტებზე გაცემული სესხები და ავანსები (გაგრძელება)

კლიენტებზე გაცემული სესხებისა და ავანსების კონცენტრაცია

2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის სესხების კონცენტრაცია ათ უმსხვილეს მესამე მხარე მსესხებელზე შეადგენდა 196,549 ლარს, ანუ მთლიანი სასესხო პორტფელის 17.45%-ს (2017 წ.: 180,590 ლარი, ანუ 18.39%). აღნიშნული სესხებისათვის შეიქმნა რეზერვი 1,822 ლარის (2017 წ.: 2,841 ლარი) ოდენობით.

კლიენტებზე გაცემულ მთლიან სესხებში შედის ერთი მსესხებლის მიმართ გაცემული 24,367 ლარის კრედიტის ოდენობა, რაც მთლიანი საკრედიტო პორტფელის 2.16%-ს შეადგენს (2017 წ.: 26,384 ლარი, ანუ 2.69%), რასაც ერიცხება წლიური 7,5% და ვადა ეწურება 2028 წლის ივნისში (2017 წ.: ყოველწლიური საპროცენტო განაკვეთი 10%-ის ოდენობით და ვადა 2018 წლის მაისამდე).

კლიენტებზე გაცემული სესხები კლიენტების ტიპების მიხედვით:

	2018	2017
მეწარმე იურიდიული პირები	589,326	525,179
ფიზიკური პირები	536,091	442,847
სახელმწიფო ორგანიზაციები	750	13,776
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ავანსები, სულ	1,126,167	981,802

2018 წლისა და 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კლიენტებზე გაცემული სესხებისა და ავანსების (რომლებიც ძირითადად საქართველოშია გაცემული) გადანაწილება დარგების მიხედვით:

	2018	2017
ფიზიკური პირები	536,092	442,847
ვაჭრობა და მომსახურება	280,504	245,793
წარმოება	68,766	83,816
სოფლის მეურნეობა და საკვები პროდუქტების გადამამუშავება	52,739	47,366
ენერჯეტიკა	38,877	64,415
ტრანსპორტი და ტელეკომუნიკაციები	35,831	12,824
ფინანსური	35,228	18,108
უმრავი ქონების მშენებლობა	29,023	42,097
სხვა	49,107	24,536
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ავანსები, სულ	1,126,167	981,802

(ათას ლარში)

9. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები

საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები მოიცავს შემდეგს:

	<i>2018</i>	<i>2017</i>
სავალო ფასიანი ქაღალდები ამორტიზებული ღირებულებით (ადრე კლასიფიცირებული გასაყიდად არსებულის კატეგორიაში).		
ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო თამასუქები	94,007	107,437
საქართველოს ეროვნული ბანკის სახაზინო თამასუქები	9,094	13,233
კორპორაციული ობლიგაციები	10,511	-
გამოკლებული - გაუფასურების რეზერვი	(333)	-
სავალო ფასიანი ქაღალდები ამორტიზებული ღირებულებით (ადრე კლასიფიცირებული გასაყიდად არსებულის კატეგორიაში).	113,279	120,670
სავალო ფასიანი ქაღალდები ამორტიზებული ღირებულებით (ადრე კლასიფიცირებული კლიენტებზე გაცემული სესხების და ავანსების კატეგორიაში)		
კორპორაციული ობლიგაციები	1,259	-
გამოკლებული - გაუფასურების რეზერვი	(11)	-
სავალო ფასიანი ქაღალდები ამორტიზებული ღირებულებით (ადრე კლასიფიცირებული სესხების და მოთხოვნების კატეგორიაში).	1,248	-
წილობრივი ფასიანი ქაღალდები სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით (ადრე კლასიფიცირებული გასაყიდად არსებულის კატეგორიაში).		
კორპორაციული აქციები	54	54
წილობრივი ფასიანი ქაღალდები სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით (ადრე კლასიფიცირებული გასაყიდად არსებულის კატეგორიაში).	54	54
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	114,581	120,724

ყველა სავალო ფასიანი ქაღალდი ამორტიზებული ღირებულებით პირველ საფეხურს განეკუთვნება. 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით აღიარებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი შეადგენდა 344 ლარს, ხოლო ცვლილება წლის განმავლობაში არ იყო არსებითი.

(ათას ლარში)

10. ძირითადი საშუალებები

ძირითადი საშუალებების მოძრაობა 2018 და 2017 წლებში ასეთია:

	მიწა და შენობა-ნაგებობები	კომპიუტერული და საკომუნიკაციო ტექნიკა	ავეჯი და საოფისე ტექნიკა	კომუნალური სისტემები და მასთან დაკავშირებული მოწყობილობები	სატრანსპორტო საშუალებები	საიჯარო გაუმჯობესებები	დაუმთავრებელი მშენებლობა	სულ
თვითღირებულება ან გადაფასებული ღირებულება								
31 დეკემბერი, 2016 წ.	26,014	11,472	9,898	1,938	1,811	2,343	-	53,476
შესყიდვები	-	743	827	-	280	9	950	2,809
შიდა გადაცემა	322	-	-	-	-	628	(950)	-
გასვლები	-	(316)	(134)	-	(185)	-	-	(635)
31 დეკემბერი, 2017 წ.	26,336	11,899	10,591	1,938	1,906	2,980	-	55,650
შესყიდვები	3,024	2,432	583	-	638	237	-	6,914
გადატანები								
საინვესტიციო ქონებიდან (მე-11 შენიშვნა)	4,250	-	-	-	-	-	-	4,250
გასხვისება და ჩამოწერა	(6,527)	(1,452)	(1,382)	-	(470)	(25)	-	(9,856)
გადაფასების ეფექტი	6,087	-	-	-	-	(1,301)	-	4,786
31 დეკემბერი, 2018 წ.	33,170	12,879	9,792	1,938	2,074	1,891	-	61,744
დარიცხული ცვეთა და გაუფასურება								
31 დეკემბერი, 2016 წ.	(532)	(8,360)	(7,094)	(364)	(1,309)	(383)	-	(18,042)
ცვეთის დანარიცხი	(553)	(1,292)	(1,045)	(68)	(213)	(400)	-	(3,571)
გასვლები	-	295	133	-	185	-	-	613
31 დეკემბერი, 2017 წ.	(1,085)	(9,357)	(8,006)	(432)	(1,337)	(783)	-	(21,000)
ცვეთის დანარიცხი	(513)	(1,521)	(904)	-	(247)	(528)	-	(3,713)
გასხვისება და ჩამოწერა	338	1,453	1,303	-	470	10	-	3,574
გადაფასების ეფექტი	1,260	-	-	-	-	1,301	-	2,561
31 დეკემბერი, 2018 წ.	-	(9,425)	(7,607)	(432)	(1,114)	-	-	(18,578)
წმინდა საბალანსო ღირებულება								
31 დეკემბერი, 2016 წ.	25,482	3,112	2,804	1,574	502	1,960	-	35,434
31 დეკემბერი, 2017 წ.	25,251	2,542	2,585	1,506	569	2,197	-	34,650
31 დეკემბერი, 2018 წ.	33,170	3,454	2,185	1,506	960	1,891	-	43,166

2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით დამოუკიდებელმა შემფასებელმა დაადგინა ბანკის მიწისა და შენობა-ნაგებობების სამართლიანი ღირებულება. შემფასებელი არის ამგვარი ძირითადი საშუალებების შეფასების სპეციალისტი. საბაზრო ფასის დასადგენად გამოყენებულ იქნა ინფორმაცია აქტიური ბაზრიდან. საბაზრო მიდგომა გამოიყენებოდა სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრის მიზნით. მიღებული ღირებულების დასამოწმებლად გამოყენებულია შემოსავლის მეთოდი, როდესაც არ არსებობდა ინფორმაცია მსგავსი საკუთრებისთვის იმავე სივრცულ მონაკვეთში მიმდინარე გაყიდვებზე ან საიჯარო განაკვეთებზე. ბანკის მიწისა და შენობა-ნაგებობების სამართლიანი ღირებულების შეფასება დაწვრილებით აღწერილია 25-ე შენიშვნაში.

მიწისა და შენობა-ნაგებობების გადაფასების შედეგად, მათი ღირებულება გაიზარდა 7,347 ლარით, საიდანაც 7,559 ლარი აღიარდა სხვა სრულ შემოსავალში, ხოლო 211 ლარის ოდენობით ზარალი - სხვა საოპერაციო ხარჯებში.

მიწისა და შენობა-ნაგებობების გადაფასება რომ არ მომხდარიყო, თავდაპირველი თვითღირებულება 2018 წლის 31 დეკემბრისა და 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით იქნებოდა 30,072 ლარი (2017 წ.: 32,597 ლარი), ხოლო დარიცხული ცვეთა შეადგენდა 7,308 ლარს (2017 წ.: 11,330 ლარი).

2018 წლისა და 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ექსპლუატაციაში მყოფი, მაგრამ სრულად გაცვეთილი ძირითადი საშუალებების მთლიანი ღირებულება შეადგენდა 12,290 ლარსა და 13,358 ლარს (შესაბამისად).

(ათას ლარში)

11. საინვესტიციო ქონება

	2018	2017
საწყისი ნაშთი 1 იანვარს	24,556	20,336
შესყიდვები	456	7,245
გასვლები	(1,660)	(5,455)
ძირითად საშუალებებად გადაკლასიფიცირებული (მე-10 შენიშვნა)	(4,250)	-
გადაფასებიდან მიღებული შემოსულობა	1,169	2,430
საბოლოო ნაშთი 31 დეკემბერს	20,271	24,556

საინვესტიციო ქონება არის მიწისა და შენობებისგან შემდგარი უძრავი ქონება, რომელიც ბანკმა მიიღო დაუფარავი სესხების უზრუნველყოფის საგნების დასაკუთრებით (იხილეთ მე-8 შენიშვნა).

2018 წლის 31 დეკემბერის მდგომარეობით, დამოუკიდებელმა შემფასებელმა განსაზღვრა ბანკის საინვესტიციო ქონების სამართლიანი ღირებულება. შემფასებელი არის ამგვარი ქონების შეფასების სპეციალისტი. სამართლიანი ღირებულება არის ის თანხა, რომლითაც შეფასების დღეს შეიძლება აქტივი გაიყვალოს საქმის მცოდნე და გარიგების მოსურნე მხარეებს შორის „გაშლილი ხელის მანძილის პრინციპით“ შეფასების საერთაშორისო სტანდარტების კომიტეტის სტანდარტების შესაბამისად.

საინვესტიციო ქონების სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრა ბაზრის მონაცემების საფუძველზე. სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრად გამოვიყენეთ საბაზრო მეთოდი.

12. გადასახადები

2016 წლის ივნისში საქართველოს საგადასახადო კანონში ცვლილებები შევიდა მოგების გადასახადთან დაკავშირებით. ცვლილებები ძალაში შევიდა 2017 წლის 1 იანვრიდან და გავრცელდა საქართველოში მოქმედ ყველა კომპანიაზე, გარდა ბანკებისა, სადაზღვევო კომპანიებისა და მიკროსაფინანსო ორგანიზაციებისა, რომლებსთვისაც ძალაში შესვლის თარიღი თავდაპირველად 2019 წლის 1 იანვრით განისაზღვრა. ბანკებისთვის ცვლილების ეფექტური თარიღი 5 მაისიდან 2023 წლის იანვარში გადავიდა. ახალი ნორმატიული აქტის თანახმად, მოგების გადასახადით დაიბეგრება დივიდენდების სახით განაწილებული მოგება და არა არსებული ნორმატიული აქტების შესაბამისად მიღებული. დივიდენდების განაწილებაზე გადასახდელი გადასახადის ოდენობა დაანგარიშდება განაწილებული წმინდა თანხიდან 15/85 განაკვეთის გამოყენებით. კომპანიებს უფლება ექნებათ ჩაითვალოს 2008-2016 წლებში მიღებული მოგებიდან განაწილებულ დივიდენდებთან დაკავშირებული მოგების გადასახადის ვალდებულება, არსებული ნორმატიული აქტების მიხედვით შესაბამისი პერიოდისთვის გადახდილი მოგების გადასახადის ოდენობით. საქართველოს რეზიდენტ კომპანიებს შორის დივიდენდების განაწილება არ დაიბეგრება მოგების გადასახადით.

2016 წელს ცვლილების თავდაპირველი ამოქმედების შემდეგ, 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკმა თავისი გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები ხელახლა შეაფასა 2019 წლის 1 იანვრის შემდგომი პერიოდებისთვის. ბასს (IAS) 12-ის (მოგებიდან გადასახადები) თანახმად, ბანკმა გაუნაწილებელი მოგებისთვის გამოიყენა 0%-იანი საგადასახადო განაკვეთი იმ აქტივებისა და ვალდებულებების შემთხვევაში, რომელთა რეალიზაცია ან გასტუმრება მოსალოდნელია ცვლილების ამოქმედების პერიოდებში.

ბოლო ცვლილების ძალაში შესვლის შემდეგ ბანკმა გადაიანგარიშა თავისი გადავადებული საგადასახადო აქტივები 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით და შესაბამისად აღიარა გადავადებული საგადასახადო ხარჯი 2018 წლის მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში.

2018 და 2017 წლებში ბანკის მოგება იბეგრება 15%-იანი საგადასახადო განაკვეთით. მოგების გადასახადის ეფექტური განაკვეთი განსხვავდება კანონმდებლობით გათვალისწინებული საგადასახადო განაკვეთისგან. კანონმდებლობით გათვალისწინებული და რეალური განაკვეთების მიხედვით მოგების გადასახადის სარგებლის ხარჯის შედარება ასეთია:

(ათას ლარში)

12. გადასახადები (გაგრძელება)

მოგების გადასახადის ხარჯი მოიცავს:

	2018	2017
მიმდინარე გადასახადის ხარჯი	(2,326)	(3,979)
გადავადებული საგადასახადო ხარჯი - დროებითი სხვაობების წარმოშობა და გაუქმება.	(1,482)	(30)
მინუს: სხვა სრულ შემოსავალში აღიარებული გადავადებული გადასახადი	73	-
მოგების გადასახადის (ხარჯი)/სარგებელი	(3,735)	(4,009)

მოგების გადასახადის ეფექტური განაკვეთი განსხვავდება კანონმდებლობით გათვალისწინებული მოგების გადასახადის განაკვეთისგან. ქვემოთ კანონმდებლობით გათვალისწინებული განაკვეთების მიხედვით მოგების გადასახადის ხარჯი შესაბამისობაშია მოყვანილი გადასახადის რეალურ ოდენობასთან:

	2018	2017
შემოსავალი მოგების გადასახადით დაბეგრამდე	30,684	36,378
კანონით დადგენილი საგადასახადო განაკვეთი	15%	15%
თეორიული მოგების გადასახადის ხარჯი კანონმდებლობით გათვალისწინებული გადასახადის განაკვეთით	(4,603)	(5,457)
გამოუქვითავი ხარჯები	(563)	(39)
შემოსავლები, რომლებიც არ ექვემდებარება დაბეგრას, შემცირებული საგადასახადო მიზნებისათვის აღიარებული შემოსავლებით	2,073	1,631
საგადასახადო კანონმდებლობის ცვლილების ეფექტი	(642)	(144)
მოგების გადასახადის (ხარჯი)/სარგებელი	(3,735)	(4,009)

(ათას ლარში)

12. გადასახადები (გაგრძელება)

გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები 31 დეკემბრის მდგომარეობით და მათი მოძრაობა შესაბამის წლებში შემდეგია:

გამოსაქვითი დროებითი სხვაობების საგადასახადო ეფექტი	დროებითი სხვაობების წარმოშობა და გაუქმება						
	2016	მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში	2017	ხელახალი შეფასება (ფასს (IFRS) 9) მოგება-ზარალის ანგარიშგება	პირდაპირ სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშში	მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში	2018
გაუფასურების რეზერვი და სხვა დანაკარგების ანარიცხები	-	-	-	81	-	(8)	73
ფინანსური ინსტრუმენტების კორექტირება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთების შესაბამისად	1,468	(102)	1,366	-	-	1,435	2,801
დარიცხული ხარჯი	1,440	(80)	1,360	-	-	28	1,388
სხვა	12	15	27	-	-	(5)	22
გადავადებული საგადასახადო აქტივები	2,920	(167)	2,753	81	-	1,450	4,284
დასაბეგრი დროებითი სხვაობების საგადასახადო ეფექტი							
სესხების გაუფასურების რეზერვი	(1,129)	(135)	(1,264)	17	-	(2,537)	(3,784)
ძირითადი საშუალებები	(343)	168	(175)	-	(73)	(275)	(523)
გაუფასურების რეზერვი და სხვა დანაკარგების ანარიცხები	(229)	104	(125)	3	-	(47)	(169)
გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები	(1,701)	137	(1,564)	20	(73)	(2,859)	(4,476)
წმინდა გადავადებული საგადასახადო აქტივები/ (ვალდებულებები)	1,219	(30)	1,189	101	(73)	(1,409)	(192)

(ათას ლარში)

13. საკრედიტო ზარალის ხარჯი და სხვა გაუფასურება და ანარიცხები

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში წარმოდგენილია მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დარიცხვები ფინანსურ ინსტრუმენტებზე, რომლებიც ასახულია მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში 2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის:

	<i>შენიშვნა</i>	<i>პირველი საფეხური</i>	<i>მეორე საფეხური</i>	<i>მესამე საფეხური</i>	<i>სულ</i>
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები		9	-	-	9
მოთხოვნები ბანკებისა და საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტების მიმართ		27	-	-	27
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ავანსები	8	296	(510)	(7,850)	(8,064)
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები		24	-	-	24
სხვა ფინანსური აქტივები		2	-	-	2
საკრედიტო ზარალის ხარჯი		358	(510)	(7,850)	(8,002)
ფინანსური გარანტიები		(32)	(5)	-	(37)
სასესხო ვალდებულებები		182	1	-	183
აკრედიტივები		83	-	-	83
კრედიტთან დაკავშირებული ვალდებულებების ანარიცხების შემობრუნება		233	(4)	-	229

სხვა გაუფასურების რეზერვის და ანარიცხების დინამიკა მოცემულია ქვემოთ:

	<i>იურიდიული სარჩევლები</i>
1 იანვარი, 2017	(102)
უკუსვლით გატარება (დარიცხვა)	-
ჩამოწერა	-
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-
2017 წლის 31 დეკემბერი (მე-14 შენიშვნა)	(102)
უკუსვლით გატარება (დარიცხვა)	204
ჩამოწერა	-
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	(102)
31 დეკემბერი, 2018	-

(ათას ლარში)

14. სხვა აქტივები და ვალდებულებები

სხვა აქტივებს მიეკუთვნება:

	2018	2017
ფინანსური აქტივები		
დაუსრულებელი ანგარიშსწორება ფულადი გადარიცხვებით	3,145	3,490
მოთხოვნები სადაზღვევო კომპანიების მიმართ	2,509	-
წარმოებული ფინანსური აქტივები	87	1,290
სხვა	160	70
სხვა ფინანსური აქტივების გაუფასურების რეზერვი	(144)	(3)
სულ ფინანსური აქტივები, სულ	5,757	4,847
არაფინანსური აქტივები		
არამატერიალური აქტივები	8,330	8,183
დასაკუთრებული უზრუნველყოფის მარაგები	7,303	3,159
წინასწარ გაწეული ხარჯები	3,679	3,734
გადახდილი ავანსები	1,085	1,472
წინასწარ გადახდილი საოპერაციო გადასახადები	360	301
ხელმისაწვდომი სასაქონლო-მატერიალური მარაგები	357	633
სხვა	422	156
არაფინანსური აქტივები, სულ	21,536	17,638
სხვა აქტივები	27,293	22,485

მოთხოვნა სადაზღვევო კომპანიის მიმართ წარმოადგენს ბანკის მოთხოვნას გასულ აქტივზე. მოთხოვნა დაიფარა შემდგომ პერიოდში და ის სრულად დაფარა სადაზღვევო კომპანიამ 2019 წლის 26 თებერვალს. აქტივის გასვლასთან დაკავშირებული ზარალი და ანაზღაურების შემოსულობა აღიარებულია მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში, ნეტო საფუძველზე.

არამატერიალური აქტივების მოძრაობა 2018 და 2017 წლების განმავლობაში ასეთი იყო:

	არამატერიალური აქტივები
თვითღირებულებით	
31 დეკემბერი, 2016	10,352
შესყიდვები	1,528
გასხვისება და ჩამოწერა	(333)
31 დეკემბერი, 2017	11,547
შესყიდვები	1,491
31 დეკემბერი, 2018	13,038
აკუმულირებული ამორტიზაცია და გაუფასურება	
31 დეკემბერი, 2016	(2,425)
ამორტიზაციის დანარიცხი წლის განმავლობაში	(1,270)
ამორტიზაციის დარიცხვა გასხვისებასა და ჩამოწერაზე	331
31 დეკემბერი, 2017	(3,364)
ამორტიზაციის დანარიცხი წლის განმავლობაში	(1,344)
31 დეკემბერი, 2018	(4,708)
წმინდა საბალანსო ღირებულება	
31 დეკემბერი, 2017	8,183
31 დეკემბერი, 2018	8,330

ყველა ფინანსური აქტივი პირველ საფეხურს განეკუთვნება და წლის განმავლობაში მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში მნიშვნელოვან დინამიკას ადგილი არ ჰქონია.

(ათას ლარში)

14. სხვა აქტივები და ვალდებულებები (გაგრძელება)

სხვა ვალდებულებები მოიცავს შემდეგს:

	<i>2018</i>	<i>2017</i>
ფინანსური ვალდებულებები		
წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები	8,769	38
დარიცხული ბონუსები	7,926	7,528
დაუსრულებელი ოპერაციები ფულადი გადარიცხვებით	3,444	1,435
ანგარიშსწორება პლასტიკური ბარათებით	2,109	3,373
დარიცხული ხარჯი	1,872	1,502
დარიცხული გამოუყენებელი შვებულება	1,040	1,044
გარეგანობის ვალდებულებების ჩანაცვლების თვითღირებულების ანარიცხები	416	424
სხვა	456	35
სულ ფინანსური ვალდებულებები	26,032	15,379
არაფინანსური ვალდებულებები		
ბანკის აქციონერებისთვის გადასახდელი დივიდენდები	1,068	1,075
მიღებული ავანსები	785	2,947
რეზერვი იურიდიული საჩქელებისთვის (მე-13 შენიშვნა)	-	102
სულ არაფინანსური ვალდებულებები	1,853	4,124
სხვა ვალდებულებები	27,885	19,503

2018 წლისა და 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები მოიცავდა უცხოური ვალუტის ფორვარდულ და სვოპ ოპერაციებს, რომლებიც სამართლიანი ღირებულების იერარქიებში მეორე დონეს მიეკუთვნებოდა.

წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები შეფასებულია ბაზრის ემპირიულ მონაცემებზე დაფუძნებული შეფასების მეთოდით. გამოყენებული მეთოდიკა მოიცავს ფორვარდულ ფასწარმოქმნას, სვოპ მოდელებს, მიმდინარე ღირებულების გამოთვლის გამოყენებით. მოდელში შედის სხვადასხვა მონაცემი მხარეთა საკრედიტო რეიტინგის, სავალუტო სვოპების და ფორვარდული კურსისა და საპროცენტო განაკვეთის მრუდის ჩათვლით. წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები მოიცავს შემდეგს:

	<i>2018</i>				<i>2017</i>			
	<i>პირობითი თანხა</i>		<i>სამართლიანი ღირებულებები</i>		<i>პირობითი თანხა</i>		<i>სამართლიანი ღირებულებები</i>	
	<i>აქტივი</i>	<i>ვალდებულება</i>	<i>აქტივი</i>	<i>ვალდებულება</i>	<i>აქტივი</i>	<i>ვალდებულება</i>	<i>აქტივი</i>	<i>ვალდებულება</i>
სავალუტო ხელშეკრულებები								
ფორვარდები და სვოპები - უცხოურ ვალუტაში	143,616	141,983	87	8,769	141,642	140,210	1,290	38
სულ წარმოებული აქტივები/ვალდებულებები	143,616	141,983	87	8,769	141,642	140,210	1,290	38

(ათას ლარში)

15. ვალდებულებები ბანკებისა და საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტების მიმართ

	2018	2017
მშობელი ბანკისგან მიღებული სახსრები	95,649	85,518
ვადიანი ანაზრები და სესხები	31,586	26,039
მიმდინარე ანგარიშები	1,200	1,336
ვალდებულებები ბანკებისა და საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტების მიმართ	128,435	112,893

2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მშობელი ბანკისგან სესხების დაფარვის ვადები მერყეობდა 2019 წლის აგვისტოდან 2021 წლის ივლისამდე (2017 წ.: 2018 წლის აგვისტოდან 2020 წლის იანვრამდე) და მათ ერიცხებოდა წლიური საპროცენტო განაკვეთი 3.31%-დან 7.12%-მდე (2017 წ.: 2.89%-დან 3.73%-მდე).

2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ვადიან ანაზრებსა და სესხებს ვადა ეწურებოდა 2019 წლის იანვრიდან 2019 წლის ნოემბრამდე (2017 წ.: ვადიანი ანაზრებისა და სესხების დაფარვის ვადები მერყეობდა 2018 წლის იანვრიდან 2018 წლის დეკემბრამდე), ხოლო წლიური საპროცენტო განაკვეთი 1%-დან 7,1%-მდე იყო (2017 წ.: 4%-დან 7%-მდე, ხოლო ერთჯერადი სესხის წლიური საპროცენტო განაკვეთი იყო 18%).

16. ვალდებულებები მომხმარებლების მიმართ

	2018	2017
ფიზიკური პირები		
მიმდინარე/მოთხოვნამდე ანგარიშები	102,641	102,611
ვადიანი ანაზრები	289,552	265,890
სულ ვალდებულებები ფიზიკურ პირთა მიმართ	392,193	368,501
სახელმწიფო და საბიუჯეტო ორგანიზაციები		
მიმდინარე/საანგარიშსწორებო ანგარიშები	19,460	28,083
ვადიანი ანაზრები	4,702	4,702
სულ ვალდებულებები სახელმწიფო და საბიუჯეტო ორგანიზაციების მიმართ	24,162	32,785
მეწარმე იურიდიული პირები		
მიმდინარე/საანგარიშსწორებო ანგარიშები	457,045	371,087
ვადიანი ანაზრები	132,163	123,384
სულ ვალდებულებები მეწარმე იურიდიული პირების მიმართ	589,208	494,471
სულ ვალდებულებები იურიდიულ პირთა მიმართ	613,370	527,256
სულ ვალდებულებები კლიენტების მიმართ	1,005,563	895,757
გაცემული სესხების აუთვისებელი ნაწილის უზრუნველყოფა	427	104
გაცემული გარანტიების უზრუნველყოფა	12,523	12,491
აკრედიტივების უზრუნველყოფა	5,609	84
აკრედიტივების, აუთვისებელი სესხისა და გაცემული გარანტიების უზრუნველსაყოფად განკუთვნილი ნაღდი ფულის მთლიანი ოდენობა	18,559	12,679
ანგარიშსწორების ოპერაციების უზრუნველყოფა	1,155	510

2018 წლის 31 დეკემბრისთვის 277,784 ლარის ოდენობის ვალდებულებები კლიენტების მიმართ (27.62%) მოდიოდა ათ უმსხვილეს მესამე მხარე მომხმარებლებზე (2017 წ.: 305,127 ლარი (34.06%)).

(ათას ლარში)

16. ვალდებულებები მომხმარებლების მიმართ (გაგრძელება)

მომხმარებელთა ანგარიშების ანალიზი დარგების მიხედვით შემდეგია:

	<i>2018</i>	<i>2017</i>
ფიზიკური პირები	392,193	368,501
ენერჯეტიკა	177,048	142,547
ვაჭრობა და მომსახურება	169,109	96,908
ტრანსპორტი და კომუნიკაცია	75,851	92,896
საფინანსო საქმიანობა	61,065	86,663
უმრავი ქონების მშენებლობა	47,980	40,866
წარმოება	39,266	18,399
სახელმწიფო	24,162	32,785
განათლება	9,213	7,004
სოფლის მეურნეობა	2,342	1,301
სხვა	7,334	7,887
ვალდებულებები მომხმარებლების მიმართ	1,005,563	895,757

17. გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები

სავალო ფასიანი ქაღალდები მოიცავდა შემდეგს:

<i>სადეპოზიტო სერთიფიკატები</i>	<i>2018</i>	<i>2017</i>
დისკონტური სერთიფიკატები	40,804	27,167
კუპონური სერთიფიკატები	10,203	11,026
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	51,007	38,193

2016 წლის ივლისიდან ბანკმა დაიწყო სადეპოზიტო სერთიფიკატების გამოშვება. 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სადეპოზიტო სერთიფიკატები მოიცავდა დისკონტურ სადეპოზიტო სერთიფიკატებს, რომელთა ვადაც 2019 წლის 4 იანვრიდან 2023 წლის 24 დეკემბრამდე მერყეობდა (2017 წ.: 2018 წლის 3 იანვრიდან 2022 წლის 17 დეკემბრამდე), ხოლო კუპონური სადეპოზიტო სერთიფიკატების ვადა - 2019 წლის 29 იანვრიდან 2023 წლის 31 ოქტომბრამდე (2017 წ.: 2018 წლის 3 იანვრიდან 2022 წლის 31 ოქტომბრამდე).

დასაშვებია სადეპოზიტო სერთიფიკატების თავისუფლად გადაყიდვა ან მესამე მხარისთვის სხვაგვარად გადაცემა ბანკისათვის წინასწარი შეტყობინების გარეშე.

(ათას ლარში)

18. სხვა ნასესხები სახსრები

	2018	2017
მშობელი ბანკისგან ნასესხები სახსრები	70,221	203,537
სებ-ისგან ნასესხები სახსრები	48,365	45,393
საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტებისგან ნასესხები სახსრები	8,549	12,377
სახელმწიფო ორგანოებისგან ნასესხები სახსრები	965	1,678
სხვა ნასესხები სახსრები	128,100	262,985

2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მშობელი ბანკისგან ნასესხები სახსრების დაფარვის ვადები მერყეობდა 2019 წლის ივლისიდან 2022 წლის მაისამდე (2017 წ.: 2019 წლის ივლისიდან 2022 წლის მაისამდე), ხოლო წლიური საპროცენტო განაკვეთი 3.21%-დან 6.28% მდე (2017 წ.: 3.21%-დან 8.84% მდე). იხილეთ 27-ე შენიშვნა.

2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სებ-ისგან მიღებული იქნა 48,365 ლარის ნასესხები სახსრები (2017 წ.: 45,393 ლარი), საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს უზრუნველყოფის საგნებით მთლიანი ნომინალური ღირებულებით 33,248 ლარი (2017 წ.: 42,350 ლარი) და კლიენტებზე გაცემული სესხები მთლიანი ნომინალური ღირებულებით 21,020 ლარი (2017 წ.: 6,709), რომელიც უზრუნველყოფის სახით იყო დაგირავებული. ნასესხები სახსრების ვადები იწურება 2019 წლის იანვარში (2017 წ.: 2018 წლის იანვარი) და ერიცხება წლიური საპროცენტო განაკვეთი 7%-დან 7.13%-მდე (2017 წ.: 7.25%-დან 7.43%-მდე).

2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებებისგან ნასესხები სახსრები მოიცავდა თანხებს აშშ დოლარსა და ევროში, რომელთა დაფარვის ვადა მერყეობდა 2020 წლის იანვრიდან 2032 წლის დეკემბრამდე (2017 წ.: 2018 წლის თებერვლიდან 2032 წლის დეკემბრამდე) და ერიცხებოდა საპროცენტო განაკვეთები ლიბორი+5%-დან და ერთ სესხს 0.75%-იანი წლიური საპროცენტო განაკვეთით (2017 წ.: ლიბორი+5%-დან სებ+1.2%-იანი მარჟა+0.13%-იანი TCX სპრედამდე 0.13%; 0.75%).

2018 წლის და 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სახელმწიფო ორგანიზაციებიდან ნასესხები სახსრები მოიცავდა საქართველოს მუნიციპალური განვითარების ფონდისგან ენერგოსექტორის კომპანიების დაფინანსებისთვის მიღებულ თანხებს. ნასესხები თანხები გამოხატულია ევროში, მათი წლიური საპროცენტო განაკვეთია 3% (2017 წ.: 3%), ხოლო დაფარვის ვადა – 2021 წლის ნოემბერი (2017 წ.: 2018 წლის მაისიდან 2021 წლის ნოემბრამდე).

19. კაპიტალი

სააქციო კაპიტალი

ნებადართული და მთლიანად განაღდებული ჩვეულებრივი აქციების დინამიკა ასეთია:

	ნებადართული აქციების რაოდენობა	მთლიანად განაღდებული კაპიტალის აქციების რაოდენობა	ნომინალური ოდენობა, ლარში
31 დეკემბერი, 2016	191,292,701	191,292,701	191,293
სააქციო კაპიტალის გაზრდა	17,715,576	17,715,576	17,715
31 დეკემბერი, 2017	209,008,277	209,008,277	209,008
31 დეკემბერი, 2018	209,008,277	209,008,277	209,008

ბანკის სააქციო კაპიტალში აქციონერთა შენატანი ხორციელდებოდა ლარში, შესაბამისად, კაპიტალი უნდა განაწილდეს დივიდენდის ან სხვა სახით მხოლოდ ლარში.

2017 წლის 2 ივნისს აქციონერებმა მიიღეს გადაწყვეტილება ნებადართული აქციების რაოდენობის 17,715,576-ით გაზრდის შესახებ. შესაბამისი ემისიის პროსპექტი 2017 წლის 4 ივლისს დაამტკიცა სებ-მა. ამ აქციებისთვის მიღებული საზღაური შეადგენდა ჯამში 17,715 ლარის ოდენობის ფულად სახსრებს.

(ათას ლარში)

19. კაპიტალი (გაგრძელება)**უვადო სუბორდინირებული სესხი**

2016 წლის 29 დეკემბერს ბანკმა მიიღო 300 მილიონი რუბლის უვადო სუბორდინირებული სესხი.

2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, უვადო სუბორდინირებული სესხის საბალანსო ღირებულება იყო 11,575 ლარი (2017 წ.: 13,481 ლარი). 2018 წლის განმავლობაში ბანკს არ განუხორციელებია პროცენტის დაფარვა (2017 წ.: 10 ლარი). უვადო სუბორდინირებულ სესხს ვადა არ აქვს განსაზღვრული და ბანკს აქვს მისი გამოსყიდვის საშუალება. კუპონის განაკვეთი მოიცავს რუსეთის ცენტრალური ბანკის ძირითად განაკვეთს + 2.5%-ისგან. ბანკს უპირობო უფლება აქვს, საკუთარი შეხედულებისამებრ გააუქმოს საპროცენტო გადახდები გადახდის თარიღამდე სესხის გამცემისთვის შეტყობინების გაგზავნის გზით.

დივიდენდები

საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად, დივიდენდების განაწილება შეიძლება გამოცხადდეს ბანკის აქციონერებისთვის წმინდა მოგებიდან, რომელიც მოცემულია ბანკის მიერ სეზონის მოთხოვნების შესაბამისად მომზადებულ არაკონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში. სეზონი უნდა იყოს ინფორმირებული დივიდენდების გამოცხადების შესახებ. იმ შემთხვევაში თუ კომერციული ბანკი არღვევს სეზონის სარეგულაციო მოთხოვნებს, მას აქვს უფლება შეაჩეროს ან აკრძალოს დივიდენდების გაცემა.

2017 წლის 19 ივნისს ბანკის აქციონერთა ყოველწლიურმა საერთო კრებამ გამოაცხადა 2016 წლის დივიდენდები 17,715 ლარის ოდენობით (ანუ 0.09 ლარი ერთ აქციაზე), სეზონის მოთხოვნების თანახმად მომზადებული 2016 წლის ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების საფუძველზე. 2017 წელს აქციონერებისთვის გადახდილი დივიდენდები 17,246 ლარს შეადგენდა.

20. პირობითი ვალდებულებები**საოპერაციო გარემო**

საქართველოს ეკონომიკა მცირე ზომის, ღია ეკონომიკა და ამიტომ მგრძობიარე რეგიონული და გლობალური გამოწვევებისადმი. საქართველოს მთავარ სავაჭრო პარტნიორებში ექსპორტის ვარდნამ, ფულადი გადარიცხვების შემცირებასთან ერთად, განაპირობა შემოსავლისა და ქვეყნის შიდა მოთხოვნის კლება, რაც უარყოფითად აისახა სავალუტო კურსზე. ეკონომიკური ზრდის ტემპი რეგიონში ჯერ კიდევ დაბალია, რაზეც გავლენას ძირითადად გლობალური ეკონომიკური ვითარება ახდენს.

2018 წლის დასაწყისიდან საქართველოს ეროვნულმა ბანკმა ეტაპობრივად გაამკაცრა კომერციული ბანკების მიმართ მოთხოვნები ფიზიკური პირების დაკრედიტებაზე. ახალმა უფრო მკაცრმა მოთხოვნებმა გამოიწვია ბანკის საოპერაციო გარემოს ცვლილება, რითაც შენედა საცალო სასესხო პორტფელის ზრდის განაკვეთი.

თუმცა, ბოლო რამდენიმე წლის განმავლობაში, საქართველოს მთავრობამ მნიშვნელოვანი ნაბიჯები გადადგა საბანკო, იურიდიული, საგადასახადო და მარეგულირებელი სისტემების ჩამოყალიბებისათვის საჭირო რეფორმებთან მიმართებაში, რაც ზოგადად პოზიტიურ გავლენას ახდენს საინვესტიციო კლიმატზე. ეს ასევე მოიცავს ახალი კანონმდებლობის მიღებას (2017 წლიდან ახალი საგადასახადო კოდექსისა და პროცესუალური კანონების ჩათვლით).

2018 წელს საქართველოს ეკონომიკამ განიცადა 4.8%-იანი ზრდა (2017 წ.: 4.4%), ხოლო ინფლაციის განაკვეთმა 2.2% (2017 წ.: 6.7%) შეადგინა.

(ათას ლარში)

20. პირობითი ვალდებულებები (გაგრძელება)

იურიდიული

დროდადრო, საქმიანობის ჩვეულებრივი მსვლელობისას ბანკის წინააღმდეგ ხდება სარჩელის აღძვრა. ანგარიშგების დღისთვის ბანკს მიღებული ჰქონდა რამდენიმე სასარჩელო მოთხოვნა. ამასთან, ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ შესაძლოა მოხდეს რესურსების გადინება, რაზეც წინამდებარე ფინანსურ ანგარიშგებაში შესაბამისი რეზერვი არ გამოყოფილა (იხილეთ მე-14 შენიშვნა).

31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის პირობითი ფინანსური ვალდებულებები შედგებოდა შემდეგისგან:

	2018	2017
საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები		
გაცემული გარანტიები	74,606	61,672
საკრედიტო ხაზის აუთვისებელი ნაწილი	69,688	47,136
კრედიტის გაცემასთან დაკავშირებული სხვა ვალდებულებები	1,613	11,854
აკრედიტივები	5,607	1,705
ფინანსური და პირობითი ვალდებულებები (უზრუნველყოფის გამოჭვითვამდე)	151,514	122,367
გამოკლებული – გაცემული აკრედიტივის, აუთვისებელი საკრედიტო ხაზის და გაცემული გარანტიების უზრუნველსაყოფად განკუთვნილი ნაღდი ფული (მე-16 შენიშვნა)	(18,559)	(12,679)
ფინანსური და პირობითი ვალდებულებები	132,955	109,688
ვალდებულებები საოპერაციო იჯარიდან		
არაუგვიანეს 1 წლისა	1,206	1,274
1 წელზე გვიან, მაგრამ არაუგვიანეს 5 წლისა	3,617	4,171
5 წელზე გვიან	715	1,179
	5,538	6,624

ყველა ვალდებულება პირველ საფეხურს განეკუთვნება. წლის განმავლობაში მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში მნიშვნელოვანი დინამიკა არ მომხდარა.

21. წმინდა საკომისიო შემოსავალი

	2018	2017
საკომისიო საანგარიშსწორებო ოპერაციებზე	11,438	10,132
საკომისიო გარანტიებზე და კრედიტთან დაკავშირებულ სხვა ვალდებულებებზე	2,523	3,818
საკომისიო ნაღდი ფულით შესრულებულ ოპერაციებზე	1,848	2,174
სხვა	239	254
საკომისიო შემოსავალი	16,048	16,378
საკომისიო საანგარიშსწორებო ოპერაციებზე	(8,771)	(7,518)
საკომისიო ნაღდი ფულით შესრულებული ოპერაციებზე	(1,713)	(1,893)
საკომისიო გარანტიებზე და კრედიტთან დაკავშირებული სხვა ვალდებულებებზე	(348)	(306)
სხვა	(16)	(121)
საკომისიო ხარჯი	(10,848)	(9,838)
წმინდა საკომისიო შემოსავალი	5,200	6,540

(ათას ლარში)

22. სხვა შემოსავალი

	<i>2018</i>	<i>2017</i>
ძირითადი საშუალების რეალიზაციით მიღებული შემოსულობა	5,488	26
საკრედიტო ოპერაციებიდან მიღებული ჯარიმები	4,427	5,041
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდების ვადაზე ადრე გატანის შედეგად მიღებული ჯარიმები	1,207	19
ანაზრების ვადაზე ადრე გატანის შედეგად მიღებული ჯარიმები	789	815
ინტეგრირებული მარკეტინგული კომუნიკაციის კამპანიაზე დანახარჯების ანაზღაურება	356	177
შემოსავალი საოპერაციო იჯარიდან	178	426
სხვა	666	64
სხვა შემოსავალი	13,111	6,568

23. ხელფასები და სხვა საოპერაციო ხარჯი

	<i>2018</i>	<i>2017</i>
ხელფასები	27,588	26,683
ბონუსები და პრემიები	11,530	11,051
თანამშრომლებზე გაწეული ხარჯი	39,118	37,734
იჯარა და ქირა	3,798	3,194
მარკეტინგი და რეკლამა	2,405	1,950
კომპიუტერის პროგრამული უზრუნველყოფის მხარდაჭერა	1,563	1,261
იურიდიული და საკონსულტაციო მომსახურება	1,390	1,173
არამატერიალური აქტივების ამორტიზაცია	1,344	1,270
ძირითადი საშუალებების ტექნიკური მომსახურება და შეკეთება	1,139	1,090
კომუნიკაცია	993	831
საოფისე მარაგები	990	906
კომუნალური მომსახურება	950	941
წარმომადგენლობითი ხარჯები	939	738
საოპერაციო გადასახადები	627	610
საბარათო ოპერაციებთან დაკავშირებული სხვა ხარჯები	477	315
სამივლინებო ხარჯები	433	463
პროფესიული მომსახურების ხარჯები	430	364
ძირითადი საშუალებების გადაფასებით მიღებული ზარალი	211	-
დაზღვევა	159	156
დაცვა-უსაფრთხოება	122	105
საქველმოქმედო საქმიანობა	74	91
ძირითადი საშუალებების გასხვისებასთან დაკავშირებული ზარალი	36	-
ძირითადი საშუალებების გაუფასურების ხარჯი	34	-
სხვა	678	248
სხვა საოპერაციო ხარჯები	18,792	15,706

(ათას ლარში)

23. ხელფასები და სხვა საოპერაციო ხარჯი (გაგრძელება)

აუდიტორის გასამრჯელო

ბანკის აუდიტორის ანაზღაურება 31 დეკემბრით დასრულებული 2018 და 2017 წლებისთვის მოიცავს შემდეგს (დღგ-ის გარეშე):

	2018	2017
გასამრჯელო ბანკის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის ფინანსური ანგარიშგების აუდიტისთვის	164	153
სხვა მარწმუნებელი მომსახურების დანახარჯები	142	144
სხვა პროფესიული მომსახურების დანახარჯები	419	38
სულ გასამრჯელო	725	335

ბანკის წლიურ ფინანსურ ანგარიშგებასთან დაკავშირებით აუდიტორებისთვის გადასახდელი თანხები მოიცავდა 8 ლარს (2017 წ.: 10 ლარი), ხოლო სხვა პროფესიონალურ მომსახურებებთან დაკავშირებით - 210 ლარს (2017 წ.: 11 ლარი), დღგ-ს გამოკლებით.

24. რისკების მართვა

რისკი წარმოადგენს ბანკის საქმიანობების განუყოფელ ნაწილს და იმართება იდენტიფიცირების, შეფასების, მონიტორინგის, რისკების კონტროლის და რისკის მართვის სხვა ზომების უწყვეტი პროცესით. ბანკის რისკის პოზიცია მოიცავს საკრედიტო, ლიკვიდურობის, საბაზრო და საოპერაციო რისკებს.

რისკების კონტროლის დამოუკიდებელი პროცესი არ მოიცავს ისეთ ბიზნეს რისკებს, როგორებიც არის გარემო პირობების, ტექნოლოგიების და ინდუსტრიის ცვლილებების რისკები. ისინი კონტროლდება ბანკის სტრატეგიული დაგეგმარების პროცესით.

რისკების მართვის სტრუქტურა

რისკების იდენტიფიკაციასა და კონტროლს ძირითადად ახორციელებენ ბანკის დირექტორები. ამასთან რისკების მართვა და ზედამხედველობა ასევე ხორციელდება ბანკის დამოუკიდებელი ორგანოების მიერ.

სამეთვალყურეო საბჭო

სამეთვალყურეო საბჭო პასუხისმგებელია რისკების მართვის საერთო მიდგომის ჩამოყალიბებასა და რისკების მართვის სტრატეგიებისა და პრინციპების დამტკიცებაზე.

დირექტორატი

დირექტორატი პასუხისმგებელია რისკების მართვის საერთო პროცესის ხელმძღვანელობაზე ბანკში. აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტს აკისრია საერთო პასუხისმგებლობა, ჩამოაყალიბოს რისკების მართვის სტრატეგია და დანერგოს მასთან დაკავშირებული პრინციპები, წესები, პოლიტიკა და შეზღუდვები. აქტივ-პასივებისა და რისკების მართვის კომიტეტი პასუხისმგებელია რისკის პოლიტიკის შემუშავებაზე და პრინციპების, რისკების ჩარჩოს, პოლიტიკებისა და ლიმიტების იმპლემენტაციაზე. ის პასუხისმგებელია რისკების ფუნდამენტალურ საკითხებზე, ასევე მართავს და აკონტროლებს რისკთან დაკავშირებულ შესაბამის გადაწყვეტილებებს.

რისკების ქვედანაყოფი (რისკების სამმართველო) პასუხისმგებელია რისკებთან დაკავშირებული პროცედურების დანერგვასა და ფუნქციონირებაზე, რისკების კონტროლის პროცესის დამოუკიდებლობის უზრუნველყოფის მიზნით. 2018 წლის ბოლოსთვის რისკის დეპარტამენტი შემდეგი განყოფილებებისგან შედგებოდა:

- ▶ კონსოლიდირებული რისკის ანალიზის განყოფილება;
- ▶ კორპორატიული საკრედიტო რისკის განყოფილება;
- ▶ საცალო საკრედიტო რისკის განყოფილება;
- ▶ საბაზრო და საოპერაციო რისკების განყოფილება;
- ▶ უზრუნველყოფის საგნის შეფასებისა და მონიტორინგის ჯგუფი;
- ▶ საკრედიტო გარიგებების მონიტორინგის ჯგუფი.

(ათას ლარში)

24. რისკების მართვა (გაგრძელება)**რისკის კონტროლის განყოფილება**

რისკის კონტროლის ქვედანაყოფმა ზედამხედველობას უწევს ბანკის პროცედურების რისკების პრინციპებთან, პოლიტიკასთან და ლიმიტებთან შესაბამისობას. თითოეულ ბიზნეს ბანკში აქვს დეცენტრალიზებული სტრუქტურული ერთეული, რომელიც პასუხისმგებელია რისკების დამოუკიდებელ კონტროლზე, მათ შორის ლიმიტების დარღვევის რისკის მართვაზე და ახალი პროდუქციისა თუ ტრანზაქციის რისკების შეფასებაზე. აღნიშნული ქვედანაყოფი ასევე უზრუნველყოფს რისკების სრულყოფილ ასახვას რისკის შეფასებისა და ანგარიშგების სისტემებში.

ბანკის ხაზინა

ბანკის ხაზინა პასუხისმგებელია ბანკის აქტივებისა და ვალდებულებების მართვაზე. ამასთან მის ძირითად მოვალეობას წარმოადგენს ბანკის დაფინანსებისა და ლიკვიდურობის რისკის მართვა.

შიდა აუდიტი

ბანკში რისკების მართვის პროცესებს ყოველწლიურ აუდიტს უტარებს ბანკის შიდა აუდიტი, რომელიც ამოწმებს პროცედურების ადეკვატურობასა და ბანკის შესაბამისობას პროცედურებთან. შიდა აუდიტი ყველა შეფასების შედეგს განიხილავს ხელმძღვანელობასთან და შედეგებსა და რეკომენდაციებს სამეთვალყურეო საბჭოს აუდიტის კომიტეტის მეშვეობით მოახსენებს.

რისკის შეფასებისა და ანგარიშგების სისტემები

ბანკის რისკები ფასდება ისეთი მეთოდით, რომელიც ასახავს როგორც ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში მოსალოდნელ დანაკარგს, ისე - გაუთვალისწინებელ დანაკარგს, რომელიც წარმოადგენს სტატისტიკური მონაცემების საფუძველზე პროგნოზირებულ რეალურ ზარალს. მოდელი იყენებს ისტორიულ გამოცდილებაზე დაყრდნობით მიღებულ ალბათობას ეკონომიკური გარემო პირობების გათვალისწინებით. ბანკი განიხილავს ყველაზე პესიმისტური სცენარის შესაძლო შედეგებსაც, რაც შეიძლება განვითარდეს ისეთ უკიდურეს პირობებში, რომელთა დადგომაც, ჩვეულებრივ, ნაკლებად სავარაუდოა.

სხვადასხვა ბიზნეს განყოფილებიდან მიღებული ინფორმაციის შემოწმება და დამუშავება ხდება იმისთვის, რომ ადრეულ სტადიაზე მოხდეს რისკების აღმოჩენა, ანალიზი და კონტროლი. ინფორმაცია მიეწოდება დირექტორატს, აქტივ-პასივებისა და რისკების მართვის კომიტეტს და თითოეული ბიზნეს განყოფილების უფროსს. ანგარიში მოიცავს მთლიან საკრედიტო რისკს, საკრედიტო საპროგნოზო მაჩვენებლებს, ლიკვიდურობის კოეფიციენტებსა და ცვლილებებს რისკის სტრუქტურაში. ყოველთვიურად მზადდება დეტალური ანგარიში, რომელიც შეიცავს ინფორმაციას დარგის, მომხმარებლის და გეოგრაფიული რისკების შესახებ. რისკების მართვის განყოფილება ყოველთვიურად აფასებს სესხებზე შესაძლო დანაკარგების რეზერვის ადეკვატურობას.

ყოველდღიურად დირექტორატი და ბანკის სხვა შესაბამის თანამშრომლებს წარედგინება ინფორმაცია ლიკვიდურობის შესახებ.

რისკის შემცირება

რისკების მართვის ფარგლებში, ბანკი იყენებს სხვადასხვა შემცირების (მიტიგაციის) ინსტრუმენტს რისკების სამართავად, მათ შორის უზრუნველყოფის საგნის გამოყენების ჩათვლით საკრედიტო რისკების შესამცირებლად (დამატებითი ინფორმაცია იხილეთ ქვემოთ).

(ათას ლარში)

24. რისკების მართვა (გაგრძელება)**საკრედიტო რისკი**

საკრედიტო რისკი არის ზარალის მიღების რისკი, რომელიც გამოწვეულია კლიენტების ან კონტრაქტების მიერ სახელშეკრულებო ვალდებულებების შესრულებით. ბანკი საკრედიტო რისკს მართავს და აკონტროლებს მისთვის მისაღები რისკის მოცულობის მიმართ ცალკეული კონტრაქტისთვის ლიმიტის დაწესებით და მონიტორინგი უწევს ამ ლიმიტებთან დაკავშირებულ რისკებს.

საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებების რისკი

ბანკი თავის კლიენტებს სთავაზობს გარანტიებს და აკრედიტივებს, რომლებიც შესაძლოა მოითხოვდეს ბანკის მიერ მათი სახელით გადახდას. ამ თანხების ამოღება კლიენტებისგან ხდება შესაბამისი ხელშეკრულების პირობების მიხედვით. ამ შემთხვევაში, ამგვარი გადახდები ბანკს აყენებს სესხის გაცემის ანალოგიური რისკების წინაშე და ამ რისკების შემცირება ხდება სესხებზე გამოყენებული იგივე პოლიტიკისა და კონტროლის პროცესების შესაბამისად.

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგების კომპონენტების, მათ შორის წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების მაქსიმალურ საკრედიტო რისკს ყველაზე უკეთ ასახავს მათი საბალანსო ღირებულება, ურთიერთგაქვითვის და უზრუნველყოფის ხელშეკრულებებში გამოყენების გზით ამ რისკების შემცირების ეფექტის წარმოშობამდე.

თუ ფინანსური ინსტრუმენტები აღრიცხულია სამართლიანი ღირებულებით, საბალანსო ღირებულება წარმოადგენს მიმდინარე საკრედიტო რისკის დონეს და არა მაქსიმალურ დონეს, რომელიც მომავალში შეიძლება წარმოიშვას ღირებულების შეცვლის შედეგად.

გაუფასურების შეფასება

2018 წლის 1 იანვრიდან ბანკი მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს გამოითვლის ალბათობის რამდენიმე სცენარზე დაყრდნობით იმისათვის, რომ შეაფასოს ფულადი სახსრების მოსალოდნელი დეფიციტი, რომელიც დისკონტირებულია ეფექტურ საპროცენტო განაკვეთთან მიახლოებული განაკვეთით. ფულადი სახსრების დეფიციტი არის სხვაობა ხელშეკრულების შესაბამისად საწარმოსთვის გადასახდელ ფულად ნაკადებს და იმ ფულად ნაკადებს შორის, რომელთა მიღებასაც მოელის საწარმო. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გაანგარიშება მოცემულია ქვემოთ და მისი ძირითადი კომპონენტებია:

- PD** დეფოლტის ალბათობა არის გარკვეული დროის განმავლობაში დეფოლტის დადგომის შესაძლებლობის შეფასება. დეფოლტი შეიძლება დადგეს მხოლოდ შესაფასებელი პერიოდის გარკვეულ მომენტში, თუ ინსტრუმენტის აღიარება მანამდე არ შეწყვეტილა და ის ჯერ კიდევ პორტფელის ნაწილია.
- EAD** დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება არის დავალიანების შეფასება დეფოლტის სამომავლო თარიღისთვის, საანგარიშგებო თარიღის შემდეგ დავალიანებაში მოსალოდნელი ცვლილებების გათვალისწინებით, რომელთა შორისაც არის ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდა, ხელშეკრულების მიხედვით ან სხვაგვარად, კრედიტების (რომელთა გაცემის ვალდებულება ნაკისრია), მოსალოდნელი ათვისება და გადაუხდელ შენატანებზე დარიცხული პროცენტი.
- LGD** დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში არის დროის გარკვეულ მომენტში დეფოლტის დადგომის შემთხვევაში წარმოქმნილი ზარალის შეფასება. ის ეყრდნობა სხვაობას გადასახდელ სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებსა და იმ ფულად ნაკადებს შორის, რომელთა მიღებასაც კრედიტორი მოელის, მათ შორის უზრუნველყოფის საგნის რეალიზაციის გზით. დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში, ჩვეულებრივ, გამოიხატება დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების პროცენტის სახით.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი იქმნება იმ საკრედიტო ზარალების საფუძველზე, რომელთა წარმოშობაც მოსალოდნელია აქტივის არსებობის ვადის განმავლობაში („აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი“), გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც საკრედიტო რისკი არ გაზრდილა აქტივის წარმოშობიდან, რა შემთხვევაშიც, რეზერვი ეყრდნობა 12 თვის განმავლობაში მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს („12 თვის განმავლობაში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი“). 12 თვის განმავლობაში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არის აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ნაწილი, კერძოდ ფინანსური ინსტრუმენტის დეფოლტირების შემთხვევების შედეგად მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი, რომლებიც შესაძლოა დადგეს საანგარიშგებო თარიღიდან 12 თვის განმავლობაში. აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი და 12 თვის განმავლობაში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი გამოითვლება ინდივიდუალურად, ან - კოლექტიურად, შესაბამისი ფინანსური აქტივების პორტფელის ხასიათიდან გამომდინარე.

(ათას ლარში)

24. რისკების მართვა (გაგრძელება)**საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)**

ბანკმა დანერგა პოლიტიკა, რომლის მიხედვითაც, ის თითოეული საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის აფასებს, თავდაპირველი აღიარების შემდეგ მნიშვნელოვნად არის თუ არა გაზრდილი ფინანსური ინსტრუმენტის საკრედიტო რისკი, რისთვისაც ითვალისწინებს დეფოლტის რისკის ცვლილებას ფინანსური ინსტრუმენტის დარჩენილი ვადის განმავლობაში. ზემოაღნიშნულ პროცესზე დაყრდნობით, ბანკი თავის სესხებს აჯგუფებს 1-ელ, მე-2, მე-3 საფეხურებად და შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებულად, როგორც აღწერილია ქვემოთ:

პირველი საფეხური:	სესხების თავდაპირველი აღიარებისას ბანკი ქმნის რეზერვს 12 თვის განმავლობაში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მიხედვით. პირველი საფეხურის სესხები ასევე მოიცავს ისეთ სესხებს, რომელთა საკრედიტო რისკი შემცირებულია და სესხი რეკლასიფიცირებულია მეორე საფეხურიდან.
მეორე საფეხური:	როდესაც სესხის წარმოშობის შედეგად საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად არის გაზრდილი, ბანკი ქმნის აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვს. მეორე საფეხურის სესხები ასევე მოიცავს ისეთ სესხებს, რომელთა საკრედიტო რისკი შემცირებულია და სესხი რეკლასიფიცირებულია მესამე საფეხურიდან. მეორე საფეხურზე გადასვლის მნიშვნელოვანი კრიტერიუმები: საანგარიშგებო თარიღში ბანკის სესხის ძირითადი თანხის და/ან პროცენტის ვალდებულების ვადაგადაცილებული თანხა, ასევე სხვა სახელშეკრულებო ვალდებულებები კონტრაქტის ნებისმიერ ინსტრუმენტზე, რომლებსაც აქვთ 31-დან 90 დღემდე ვადაგადაცილება; შიდა რეიტინგის 5-ზე მეტი ნიშნულით კლება A-რეიტინგისთვის, 4 ნიშნულზე მეტი კლება B-რეიტინგისთვის და 3 ნიშნულზე მეტი კლება სხვა რეიტინგებისთვის ინსტრუმენტის თავდაპირველი აღიარების შემდეგ; კონტრაქტის ნებისმიერ ინსტრუმენტს აქვს პოტენციური პრობლემური ტრანზაქციის სტატუსი.
მესამე საფეხური:	მე-3 საფეხურზე გადასვლის კრიტერიუმები მოიცავს კრედიტის გაუფასურების განმსაზღვრელ კრიტერიუმებს, რომლებიც ბანკის მეთოდოლოგიით დეფოლტის მაჩვენებლების ეკვივალენტია. ბანკი ქმნის აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვს.
შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული:	შემძენილი და წარმოშობილი გაუფასურებული ფინანსური აქტივებისთვის, საკრედიტო რისკზე მორგებული ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის დაანგარიშებაში უნდა გათვალისწინდეს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი თავდაპირველი აღიარების თარიღში; ამგვარი ინსტრუმენტებისთვის გაუფასურების რეზერვები არ შექმნილა. თანმიმდევრულ საანგარიშგებო თარიღებში გაუფასურების რეზერვების დაანგარიშება საკრედიტო ზარალის მხოლოდ არსებობის მანძილზე დაგროვილი მოძრაობების შეფასებას მოითხოვს.

დეფოლტის და გამოსწორების განმარტება

ბანკი ფინანსურ ინსტრუმენტს დეფოლტულად და, შესაბამისად, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოსაანგარიშებლად, მე-3 საფეხურზე მყოფად (გაუფასურებულად) მიიჩნევს ყველა ისეთ შემთხვევაში, როდესაც მსესხებელი 90 დღით დააგვიანებს ხელშეკრულების შესაბამის გადახდას. ამასთან, კორპორატიული მსესხებლებისთვის დეფოლტის შემდეგი ფაქტორები არსებობს: დეფოლტის რესტრუქტურისაცია, გარიგებების ჩამოწერა ან გაყიდვა, კონტრაქტის გაკოტრება ან ლიკვიდაცია, პრობლემური სესხები. ბანკი ბანკების მიმართ არსებულ თანხებს დეფოლტულად მიიჩნევს და იღებს დაუყოვნებლივ ზომებს მაშინ, როდესაც დღის განმავლობაში მოთხოვნილი გადახდები არ იფარება საქმიანობის დახურვის დროისთვის ცალკეული ხელშეკრულებების შესაბამისად.

თვისებრივი შეფასების პროცესის შემადგენელი ნაწილის სახით, იმის განსასაზღვრად, კონტრაქტს დარღვეული აქვს თუ არა გადახდის პირობა, ბანკი ასევე განიხილავს სხვადასხვა შემთხვევას, რომლებიც შეიძლება მიუთითებდეს იმაზე, რომ სასესხო ვალდებულებები არ დაკმაყოფილდება და ისინი შეესაბამება წარმოშობილ დეფოლტის რისკს.

(ათას ლარში)

24. რისკების მართვა (გაგრძელება)**საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)**

სხვა ფინანსური აქტივები ავტომატურად განეკუთვნება მესამე საფეხურს, როდესაც მსესხებელი 14 დღით დააგვიანებს გადახდას ხელშეკრულების საფუძველზე. თვისობრივი შეფასების ნაწილში, არის თუ არა კლიენტი დეფოლტში, ბანკს შეუძლია განიხილოს სხვადასხვა შემთხვევები, რომლებიც შეიძლება მიუთითებდნენ გადახდებს ნაკლებსაგარაუდოდ, როგორცაა:

- ▶ მსესხებლის გარე რეიტინგი, რომელიც დეფოლტზე მიუთითებს;
- ▶ კონტრაქტის გაკოტრება ან ლიკვიდაცია;
- ▶ კლიენტის ლიცენზიის გამოთხოვნა.

ფინანსური აქტივები ვერ იქნება რეკლასიფიცირებული მე-3 საფეხურის გარეთ, თუ ისინი წარმოადგენს რესტრუქტურირებულ სესხებს.

როდესაც კრედიტორის სასესხო ვალდებულებების რესტრუქტურირაცია ხდება (90-ზე მეტ-დღიანი ვადაგადაცილების მქონე) თავდაპირველი სესხის განსხვავებული ეკონომიკური პირობების მქონე ახალი სესხით ჩანაცვლების გზით (ხშირად სესხის ჩანაცვლებად მოხსენიებული), ბანკის პოლიტიკა განსაზღვრავს, რომ ფინანსური ინსტრუმენტი ჩაითვალოს „გამოსწორებულად“, როდესაც ზემოთ ჩამოთვლილი დეფოლტის კრიტერიუმებიდან არცერთს არ ექნება ადგილი სულ მცირე სამი თანმიმდევრული თვის განმავლობაში, საანგარიშგებო თარიღამდე. მოცემული პირობის დაკმაყოფილებისას, ახალი სესხი რეკლასიფიცირდება მე-3 საფეხურიდან მე-2-ში. იმ შემთხვევაში, თუ თავდაპირველი რესტრუქტურირებული სესხი 90 დღეზე ნაკლები პერიოდით იქნება ვადაგადაცილებული, სამთვიანი გამოსაცდელი პერიოდის გასვლის შემდეგ ახალი სესხი მე-2 საფეხურიდან პირველში რეკლასიფიცირდება.

შიდა რეიტინგი და დეფოლტის ალბათობის შეფასების პროცესი

ბანკის დამოუკიდებელი საკრედიტო რისკის ერთეული შეიმუშავებს მის შიდა რეიტინგის მოდელს. ბანკი მართავს ინდივიდუალურ მოდელს მისი წამყვანი პორტფელებისთვის, რომელშიც მათ კლიენტებს ენიჭებათ რეიტინგი 1-დან 13 დონემდე (A1, A2, A3, B1, B2, B3, C1, C2, C3, D1, D2, D3, E (დეფოლტი). მოდელი მოიცავს როგორც თვისებრივ, ისე - რაოდენობრივ ინფორმაციას და, მსესხებლის დამახასიათებელ ინფორმაციასთან ერთად, იყენებენ დამატებით გარე ინფორმაციას, რომელმაც შესაძლოა იმოქმედოს მსესხებლის ქცევაზე. პრაქტიკულობიდან გამომდინარე, მოდელი ასევე ეფუძნება ინფორმაციას საერთაშორისო გარე სარეიტინგო სააგენტოებიდან. დეფოლტის ალბათობები, რომლებიც მოიცავს მომავალზე ორიენტირებულ ინფორმაციას და ფასს (IFRS) 9-ის რისკების კლასიფიკაციის საფუძველზე, განისაზღვრება თითოეულ საფეხურისთვის. იგივე მეორდება თითოეული ეკონომიკური ცენარისთვის, სიტუაციიდან გამომდინარე.

დეფოლტის ალბათობა საცალო პორტფელისთვის განისაზღვრება ბანკის სტატისტიკური მონაცემებით. ერთი წლის დეფოლტის ალბათობა ფასდება სეგმენტების დონეზე. თითოეულ სეგმენტში ინსტრუმენტები იყოფა ჯგუფებად ვადაგადაცილებული დღეების მიხედვით (ჯგუფი 1 - ვადაგადაცილების გარეშე, ჯგუფი 2 - ერთიდან 30 დღემდე ვადაგადაცილება, ჯგუფი 3 - 31-დან 60 დღემდე ვადაგადაცილება, ჯგუფი 4 - 61-დან 90 დღემდე ვადაგადაცილება, ჯგუფი 5 - 90 დღეზე მეტი ვადაგადაცილება). / ჯგუფისთვის ერთწლიანი დეფოლტის ალბათობის დაანგარიშება საჭიროებს გადაცემის თავდაპირველი მატრიცის შეფასებას. ამ მიზნით, ანალიზი ტარდება სასესხო პორტფელის თანმიმდევრულ ერთგვარტლიან პერიოდებზე, განვილი გამოცდილებაზე დაყრდნობით (გამოიყენება ყველა ხელმისაწვდომი ერთგვარტლიანი სტატისტიკური მონაცემი, 10 წლამდე შეზღუდული ვადით). შედეგად მიღებული მატრიცა წარმოადგენს ეკონომიკური ციკლის განმავლობაში (TTC) ერთწლიანი დეფოლტის ალბათობის სვეტს (PD TTC). დროის (გარკვეულ) მომენტში (PIT) დეფოლტის ერთწლიანი ალბათობის განსაზღვრისთვის, ამ სეგმენტისთვის მაკროეკონომიკური პროგნოზების გათვალისწინებით, ვექტორული PD TTC-ს თითოეული ელემენტი ერგება დაკალიბრების კოეფიციენტს.

(ათას ლარში)

24. რისკების მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

სახაზინო და ბანკთაშორისი ურთიერთობები

ბანკის სახაზინო და ბანკთაშორისი ურთიერთობები და კონტრაქტები მოიცავს ფინანსური მომსახურების ინსტიტუტებს და ბანკებს. ამ ურთიერთობებისთვის, ბანკის საკრედიტო რისკის განყოფილება ანალიზს უკეთებს საჯაროდ ხელმისაწვდომ ინფორმაციას, როგორც არის ფინანსური ინფორმაცია და სხვა გარე მონაცემები (მაგ. გარე რეიტინგები), ხოლო ბანკი შიდა რეიტინგის მინიჭებას ახდენს ვადაგადაცილებული დღეების საფუძველზე, როგორც ნაჩვენებია ცხრილში ქვემოთ.

კორპორატიული სესხები და სესხები მცირე ბიზნესისთვის

კორპორატიული სესხებისთვის, ბანკის სპეციალიზებული საკრედიტო რისკის თანამშრომლები ახდენენ მსესხებლების შეფასებას. საკრედიტო რისკის შეფასება ეფუძნება საკრედიტო რეიტინგის მოდელს, რომელიც სხვადასხვა ისტორიულ, მიმდინარე და მომავალზე ორიენტირებულ ინფორმაციას ითვალისწინებს, ბანკის სარეიტინგო მეთოდოლოგიის შესაბამისად.

რეიტინგის განსაზღვრის ტექნიკების კომპლექსურობა და დეტალიზაცია განსხვავდება ბანკის რისკზე დაქვემდებარების და კლიენტის კომპლექსურობისა და ზომის გათვალისწინებით. მცირე ბიზნესისთვის რამდენიმე ნაკლებად კომპლექსური სესხის რეიტინგის განსაზღვრა ხდება ბანკის საცალო პროდუქტების მოდელების გამოყენებით.

სამომხმარებლო სესხები და საცხოვრებელი ქონების იპოთეკები

სამომხმარებლო სესხი მოიცავს პერსონალურ სესხებს უზრუნველყოფის გარეშე, საკრედიტო ბარათებს და ოვარდრაფტებს. საცხოვრებელი ქონების იპოთეკასთან ერთად, ამ პროდუქტების და ასევე მცირე ბიზნესის სესხების ნაკლებ კომპლექსური რეიტინგები განისაზღვრება მარკეტინგების ავტომატური სისტემით, რომელიც, უპირატესად, ვადაგადაცილებული დღეების რაოდენობას ეფუძნება.

ბანკის სამომხმარებლო სესხების შიდა საკრედიტო რეიტინგები მოიცავს შემდეგს:

<i>შიდა რეიტინგის ქულა (ციფრებში)</i>	<i>საერთაშორისო გარე სარეიტინგო სააგენტოს (ციტჩის) რეიტინგი</i>	<i>შიდა სარეიტინგო განმარტება</i>	<i>არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი</i>
1-2	'BB-'-დან 'BBB-'-მდე	მაღალი შეფასება	0-2%
3	B+	სტანდარტული შეფასება	2-15%
4	B		
5-6	ბ-	სტანდარტულზე დაბალი შეფასება	16-100%
7-9	CCC/C		
10-11	CCC/C		
12-13	D	გაუფასურებული	100%

პოზიცია დეფოლტის რისკის ქვეშ

დეფოლტის ქვეშ რისკის პოზიცია (EAD) წარმოადგენს გაუფასურების დაანგარიშებას დაქვემდებარებული ფინანსური ინსტრუმენტების მთლიან საბალანსო ღირებულებას, რომელიც ითვალისწინებს კლიენტის უნარს დეფოლტის დადგომამდე გაზარდოს მისი რისკის პოზიცია და ასევე სესხის პოტენციურ ვადაზე ადრე დაფარვებს. პირველი საფეხურის სესხისთვის დეფოლტში მყოფი რისკის პოზიციის დასაანგარიშებლად, ბანკი აფასებს 12 თვის განმავლობაში დეფოლტის შესაძლო მოვლენებს, რათა განსაზღვროს 12 თვეში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი. მე-2 და მე-3 საფეხურების და შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული ფინანსური აქტივებისთვის, დეფოლტში მყოფი რისკის პოზიციის გათვალისწინება ხდება ინსტრუმენტის არსებობის ვადის განმავლობაში.

ბანკმა განსაზღვრა დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანებები რისკის შესაძლო შედეგების დიაპაზონის მოდელირების გზით, დროის სხვადასხვა მომენტში, რომელიც რამდენიმე სცენარს შეესაბამება. ფასს (IFRS) 9-ის ფარგლებში დეფოლტის აღბათობები განეკუთვნება თითოეულ ეკონომიკურ სცენარს, ბანკის მოდელების შედეგების საფუძველზე.

*(ათას ლარში)***24. რისკების მართვა (გაგრძელება)****საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)***დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში*

საკრედიტო რისკის შეფასება ეფუძნება დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების სტანდარტიზებული შეფასების სტრუქტურას, რომელიც იწვევს დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების კონკრეტულ განაკვეთს. დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების ეს განაკვეთები ითვალისწინებს დეფოლტის მომენტისთვის მოსალოდნელ დაუფარავ დავალიანებას იმ თანხასთან შედარებით, რომლის აღდგენაც ან რეალიზაციაც მოსალოდნელია უზრუნველყოფის ნებისმიერი დასაკუთრებული საგნიდან.

ბანკი ახდენს მისი საცალო საკრედიტო პროდუქტების უფრო მცირე ერთგვაროვან პორტფელზედ სეგმენტირებას, იმ მნიშვნელოვანი მახასიათებლების საფუძველზე, რომლებიც შეესაბამება მომავალი ფულადი ნაკადების შეფასებას. გამოყენებული მონაცემები ეფუძნება ზარალის შესახებ მიღებულ ისტორიულ მონაცემებს და ისინი მოიცავენ გარიგების მახასიათებლების უფრო ფართო ნაკრებს (მაგ. პროდუქტის ტიპი, უზრუნველყოფის საგნების უფრო ფართო დიაპაზონი), ასევე მსესხებლის მახასიათებლებს.

დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების განაკვეთები ფასდება პირველი, მეორე და მესამე საფეხურებისთვის და თითოეული აქტივის კლასის შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული სეგმენტისთვის. დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების განაკვეთების ამოსავალი მონაცემები ფასდება და, შესაძლებლობის შემთხვევაში, დაკალიბრდება სესხის დაბრუნების მიმდინარე მაჩვენებლების ისტორიულ მონაცემებზე დაფუძნებით შეფასების გზით. იგივე მეორდება თითოეული ეკონომიკური სცენარისთვის, სიტუაციიდან გამომდინარე.

საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა

ბანკი მუდმივად ახდენს ყველა მისი აქტივის მონიტორინგს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გათვალისწინებით. იმის განსასაზღვრად, ინსტრუმენტი ან ინსტრუმენტთა პორტფელი 12 თვის განმავლობაში მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს ექვემდებარება, თუ აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს, ბანკი აფასებს ჰქონდა თუ არა ადგილი საკრედიტო რისკში მნიშვნელოვან ზრდას თავდაპირველი აღიარების შემდეგ.

ბანკი მიმართავს შეფასების თვისებრივ მეთოდს აქტივის საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის გამოსაწვევად, როგორც არის, მაგალითად, კლიენტის/ობიექტის შეყვანა საყურადღებო სიაში, ან ანგარიშის რესტრუქტურირება საკრედიტო მოვლენის გამო. კონკრეტულ შემთხვევებში, ბანკმა შესაძლოა ასევე მიიჩნიოს, რომ ზემოთ, თავში „დეფოლტის განმარტება“ განხილული მოვლენები დეფოლტთან მიმართებაში საკრედიტო რისკში მნიშვნელოვან ზრდას წარმოადგენს. საკრედიტო რეიტინგში ცვლილებების მიუხედავად, თუ ხელშეკრულებით გათვალისწინებული გადახდები 30 დღეზე მეტი ხნითაა ვადაგადაცილებული, ითვლება, რომ საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად გაიზარდა თავდაპირველი აღიარების შემდეგ.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის კოლექტიურ საფუძველზე შეფასებისას მსგავსი აქტივების ჯგუფისთვის, ბანკი იყენებს შეფასების იგივე პრინციპებს იმის განსასაზღვრად, მნიშვნელოვნად ხომ არ გაზარდილა საკრედიტო რისკი თავდაპირველი აღიარების შემდეგ.

(ათას ლარში)

24. რისკების მართვა (გაგრძელება)**საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)***კოლექტიურ საფუძველზე შეფასებული ფინანსური აქტივების დაჯგუფება*

ქვემოთ მოცემული ფაქტორებიდან გამომდინარე, ბანკი მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს განსაზღვრავს კოლექტიურ ან ინდივიდუალურ საფუძველზე.

გადაწყვეტილება ინსტრუმენტის ინდივიდუალურ საფუძველზე შეფასების შესახებ მიიღება ექსპერტის მსჯელობების შესაბამისად, რაც, სხვა მრავალ საკითხთან ერთად ითვალისწინებს შემდეგ ფაქტორებს:

- ▶ მსესხებლის ყველა კრედიტის ოდენობა აღემატება 200 ათ. ლარს;
- ▶ მე-3 საფეხურის ყველა აქტივი, ფინანსური აქტივის კლასის მიუხედავად;
- ▶ მე-2 და მე-3 საფეხურის კორპორატიული სასესხო პორტფელი;
- ▶ მცირე ბიზნესის სესხების პორტფელის კრედიტის მსხვილი ან უნიკალური ოდენობა;
- ▶ სახაზინო და ბანკთაშორის ურთიერთობები (როგორც არის, მოთხოვნები ბანკების მიმართ, ფულადი სახსრების ეკვივალენტები და სავალო საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები ამორტიზებული ღირებულებით/სხვა სრულ შემოსავალში სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული);
- ▶ კრედიტის ოდენობა, რომელიც შესაძლოა კლასიფიცირებულ იქნას შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებულად, როდესაც თავდაპირველი სესხის აღიარება წყდება და ახალი სესხი აღიარდება სესხის რესტრუქტურირების შედეგად.

აქტივების კლასები ბანკის მიერ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დაანგარიშებისას კოლექტიურ საფუძველზე მოიცავს შემდეგს:

- ▶ მცირე ბიზნესისთვის საბანკო სესხების უფრო მცირე და მეტი მახასიათებლების მქონე ნაშთები;
- ▶ 1-ლი და მე-2 საფეხურის სავალო იპოთეკური და სამომხმარებლო სესხები და 1-ლი საფეხურის კორპორატიული სესხის პორტფელი;
- ▶ შემენილი შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული კრედიტის ოდენობა, რომელიც კოლექტიურ საფუძველზე იმართება.

ბანკი ამ კრედიტებს უფრო მცირე ერთგვაროვან პორტფელებად აჯგუფებს, სესხების შიდა და გარე მახასიათებლების კომბინაციის საფუძველზე, როგორც არის, მაგალითად შიდა შეფასება, ვადაგადაცილების კალათა, პროდუქტის ტიპი, სესხის უზრუნველყოფის კოეფიციენტი ან მსესხებლის ინდუსტრია.

საპროგნოზო ინფორმაცია და მრავალჯერადი ეკონომიკური სცენარები

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასებისას, საპროგნოზო ინფორმაციის გათვალისწინების მიზნით, განისაზღვრება დეფოლტის ალბათობაზე მოქმედი მაკროეკონომიკური ფაქტორები საქართველოს საბანკო სექტორის მთლიან სასესხო პორტფელში ვადაგადაცილებული სესხების აგრეგირებული წილის დონეზე (სებ-ის მონაცემების შესაბამისად).

საპროგნოზო ინფორმაციის გათვალისწინებისას დგინდება ფუნქციონალური ურთიერთობა საკრედიტო რისკსა და მაკროეკონომიკურ ფაქტორებს შორის. ცვლადი მონაცემები მოიცავს საქართველოს საბანკო სექტორის მთლიან სასესხო პორტფელში (სებ-ის მონაცემების შესაბამისად) ვადაგადაცილებული სესხების ცენტრალიზებულ და ნორმალიზებულ წილებს (ან მათ შესაძლო ტრანსფორმაციას, მათ შორის აბსოლუტურ ცვლილებებს და დაკავშირებულ შემოსულობებს). ახსნა-განმარტებითი ცვლადი მონაცემები მოიცავს მაკროეკონომიკური ფაქტორების ცენტრალიზებულ და ნორმალიზებულ მაჩვენებლებს: მშპ-ს ზრდის განაკვეთის ლოგარითმებს და ექსპორტის ზრდაში აბსოლუტური ცვლილების t-2 ჩამორჩენას (განსახილველი პერიოდის განმავლობაში) და ასევე დეფოლტის ალბათობების ეფექტს.

(ათას ლარში)

24. რისკების მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

საკრედიტო ხარისხი ფინანსური აქტივების კლასების მიხედვით

ფინანსური აქტივების საკრედიტო რეიტინგი იმართება ბანკის შიდა საკრედიტო სარეიტინგო სისტემით, ზემოთ აღწერილი ფორმით. ქვემოთ მოცემული ცხრილი უჩვენებს კრედიტის ხარისხებს აქტივის კლასების მიხედვით, ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში სასესხო ხაზებისთვის, ბანკის საკრედიტო რეიტინგის განსაზღვრის სისტემის საფუძველზე.

		შენიშვნები	საფეხურები	მალალი შეფასება 2018	სტანდარტული შეფასება 2018	სტანდარტულზე დაბალი შეფასება 2018	გაუფასურებული 2018	სულ 2018
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, გარდა სალაროში არსებული ნაღდი ფულის ნაშთისა		6	პირველი საფეხური	135,766	-	-	-	135,766
მოთხოვნები ბანკებისა და საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტების მიმართ კლიენტებზე გაცემული სესხები და ავანსები		7	პირველი საფეხური	160,013	-	-	-	160,013
- კორპორატიული სესხები		8	პირველი საფეხური	353,079	702,414	35,009	35,665	1,126,167
			მეორე საფეხური	191,495	175,427	7,011	-	373,933
			მესამე საფეხური	-	5,606	17,708	-	23,314
			საფეხური	-	-	-	13,516	13,516
- სესხები მცირე ბიზნესისთვის			პირველი საფეხური	43,294	132,859	373	-	176,526
			მეორე საფეხური	-	87	520	-	607
			მესამე საფეხური	-	-	572	1,608	2,180
- სამომხმარებლო სესხები			პირველი საფეხური	110,721	383,131	5,334	-	499,186
			მეორე საფეხური	172	5,304	3,491	-	8,967
			მესამე საფეხური	-	-	-	20,541	20,541
- ანაზრებით უზრუნველყოფილი სესხები			პირველი საფეხური	7,397	-	-	-	7,397
			მეორე საფეხური	-	-	-	-	-
			მესამე საფეხური	-	-	-	-	-
სავალო ფასიანი ქაღალდები		9		114,871	-	-	-	114,871
- ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული			პირველი საფეხური	114,871	-	-	-	114,871
გამოუყენებელი სასესხო ვალდებულებები		20	პირველი საფეხური	48,819	20,870	-	-	69,689
აკრედიტივები		20	პირველი საფეხური	5,607	-	-	-	5,607
ფინანსური გარანტიები		20	პირველი საფეხური	46,161	27,572	232	-	73,965
			მეორე საფეხური	312	1,941	-	-	2,253
სხვა აქტივები		14	პირველი საფეხური	92	5,809	-	-	5,901
სულ				864,720	758,606	35,241	35,665	1,694,232

(ათას ლარში)

24. რისკების მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში წარმოდგენილია ბასს (IAS) 39-ის ფარგლებში მთლიანი ნაშთი, 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის შიდა საკრედიტო სარეიტინგო სისტემის საფუძველზე:

	შენიშვნები	არც გადაგადაცილებული და არც გაუფასურებული			ვადგადაცილებული ან ინდივიდუალურად	სულ 2017
		მალალი შეფასება 2017	სტანდარტული შეფასება 2017	სტანდარტული-ზე დაბალი შეფასება 2017	გაუფასურებული სესხები 2017	
ნაღდი ფული						
საკრედიტო ორგანიზაციებში	6	152,440	6,512	-	-	158,952
მოთხოვნები ბანკებისა და საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტების მიმართ	7	116,432	114,038	-	-	230,470
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	9	120,670	-	-	-	120,670
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ავანსები	8					
სამომხმარებლო სესხები		369,517	26,444	13,802	10,504	420,267
კორპორატიული სესხები		111,396	203,795	24,462	11,965	351,618
სესხები მცირე ბიზნესისთვის		164,338	-	4,156	863	169,357
ფიზიკური პირების ანაბრით უზრუნველყოფილი სესხები		9,234	-	-	-	9,234
		654,485	230,239	42,420	23,332	950,476
სხვა ფინანსური აქტივები	14	-	4,838	-	9	4,847
სულ		1,044,027	355,627	42,420	23,341	1,465,415

ბანკის პოლიტიკა ითვალისწინებს მთლიანი საკრედიტო პორტფელის რისკების ზუსტ და თანმიმდევრულ შეფასებას. ეს ამარტივებს არსებული რისკების ეფექტურ მართვას და საკრედიტო რისკის გავლენის შედარებას, საქმიანობის ყველა სფეროს, გეოგრაფიული არეალისა და პროდუქტის მიხედვით. სარეიტინგო სისტემა დამყარებულია სხვადასხვა ფინანსურ ანალიზზე, აგრეთვე დამუშავებულ საბაზრო მონაცემებზე, რაც წარმოადგენს ერთ-ერთ უმთავრეს აუცილებელ კომპონენტს კონტრაქტის რისკის შეფასებისთვის. რისკის ყველა შიდა რეიტინგი მორგებულია სხვადასხვა კატეგორიაზე და ისინი მიიღება ბანკის სარეიტინგო პოლიტიკაზე დაყრდნობით. რისკის რეიტინგები მუდმივ შეფასებას და განახლებას ექვემდებარება.

ვადგადაცილებული, მაგრამ არაგაუფასურებული სესხები და ავანსები მოიცავს მხოლოდ იმ სესხებს და ავანსებს, რომლებიც ინდივიდუალურად უმნიშვნელოა. ქვემოთ მოცემული ცხრილი აჩვენებს ვადგადაცილებული სესხების და ავანსების ანალიზს ხანდაზმულობის მიხედვით:

(ათას ლარში)

24. რისკების მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

ხანდაზმულობის ანალიზი ვადაგადაცილებულ სესხებზე, გარდა ინდივიდუალურად გაუფასურებულ სესხებისა, ფინანსური აქტივების კლასიფიკაციის მიხედვით.

<i>2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით</i>	<i>30 დღეზე ნაკლები</i>	<i>31 – 60 დღე</i>	<i>61 – 90 დღე</i>	<i>90 დღეზე მეტი</i>	<i>სულ</i>
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ავანსები					
სამომხმარებლო სესხები	9,386	2,071	1,076	5,412	17,945
კორპორატიული სესხები	12,790	–	–	1,698	14,488
სესხები მცირე ბიზნესისთვის	409	195	335	339	1,278
სულ	22,585	2,266	1,411	7,449	33,711

<i>2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით</i>	<i>30 დღეზე ნაკლები</i>	<i>31 – 60 დღე</i>	<i>61 – 90 დღე</i>	<i>90 დღეზე მეტი</i>	<i>სულ</i>
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ავანსები					
სამომხმარებლო სესხები	5,041	1,461	984	3,017	10,503
კორპორატიული სესხები	1,583	1,118	–	723	3,424
სესხები მცირე ბიზნესისთვის	248	73	111	102	534
სულ	6,872	2,652	1,095	3,842	14,461

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების მიზნებისთვის, სესხი მიიჩნევა ვადაგადაცილებულად, თუ ანგარიშგების დღისთვის მსესხებელს არ განუხორციელებია საკრედიტო ხელშეკრულებით გათვალისწინებული არცერთი გადახდა. ასეთ შემთხვევაში, შესაბამისი საკრედიტო ხელშეკრულების თანახმად, მსესხებლისგან მისაღები მთლიანი თანხა, დარიცხული პროცენტისა და საკომისიოს ჩათვლით, ვადაგადაცილებულად უნდა აღიარდეს.

კლიენტებზე გაცემული სესხებისა და ავანსების გაუფასურება კოლექტიურად შეფასდა. სასესხო პორტფელის სესხებზე შესაძლო დანაკარგების რეზერვის შესახებ დეტალური ინფორმაცია მოცემულია მე-8 შენიშვნაში.

რესტრუქტურულიზებული ფინანსური აქტივების საბალანსო ღირებულება კლასების მიხედვით:

ქვემოთ ცხრილში ასახულია რესტრუქტურულიზებული და რეფინანსირებული ფინანსური აქტივების საბალანსო ღირებულება კლასების მიხედვით, რომელთა პირობებიც გადაისინჯა:

	<i>2018</i>	<i>2017</i>
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ავანსები		
სამომხმარებლო სესხები	18,648	12,245
კორპორატიული სესხები	12,534	6,896
სესხები მცირე ბიზნესისთვის	3,792	4,948
სულ	34,974	24,089

ინდივიდუალურად შეფასებული რეზერვები

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება ინდივიდუალურ საფუძველზე ხორციელდება ფულის დროითი ღირებულების, ასევე განვლილი მიმდინარე და საპროგნოზო ეკონომიკური პირობების გათვალისწინებით, რომელიც გონივრულ ფარგლებშია ხელმისაწვდომი. თითოეული ფინანსური ინსტრუმენტის ანარიცხის ინდივიდუალურ საფუძველზე შეფასებისას, განისაზღვრება სესხის დასაფარად საჭირო ფულადი ნაკადების შემოდინებების შესაძლო სცენარები. ინდივიდუალურ საფუძველზე შეფასებული თითოეული ფინანსური ინსტრუმენტისთვის ანარიცხები დაანგარიშდება მიმდინარე მთლიან საბალანსო ღირებულებასა და შესაბამისი სცენარის ალბათობით შეწონილ მიმდინარე ღირებულებას შორის სხვაობის სახით. ფულადი ნაკადების სცენარები ეფუძნება სესხის დაფარვის სტრატეგიებს, რომლებიც გამოიყენება/რომელთა გამოყენებაც იგეგმება/რომლებიც შესაძლოა გამოიყენებულ იქნას მსესხებელთან მიმართებაში. სცენარების ალბათობები, ფულადი სახსრების შემოდინების თანხები და ვადები განისაზღვრება ექსპერტთა მსჯელობის საფუძველზე.

*(ათას ლარში)***24. რისკების მართვა (გაგრძელება)****საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)***კოლექტიურად შეფასებული რეზერვები*

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასებაში მნიშვნელოვანი ამოსავალი მონაცემები მოიცავს შემდეგი ცვლადი მონაცემების ვადიანობის სტრუქტურას:

- ▶ დეფოლტის ალბათობა;
- ▶ დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში; და
- ▶ დეფოლტირებული ოდენობა.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი პირველ საფეხურზე არსებული კრედიტის ოდენობებისთვის დაანგარიშდება 12-თვიანი დეფოლტის ალბათობის გამრავლებით დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგზე და დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავ დავალიანებაზე. მე-2 და მე-3 საფეხურებისთვის აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი დაანგარიშდება არსებობის მანძილზე დეფოლტის ალბათობის გამრავლებით დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგზე და დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავ დავალიანებაზე.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი დაანგარიშდება შემდეგი აქტივებისთვის:

- ▶ კორპორატიული კლიენტები;
- ▶ მცირე და საშუალო საწარმოები;
- ▶ მოთხოვნები ბანკებისა და საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტების მიმართ;
- ▶ გარანტიები და აკრედიტივები;
- ▶ ფასიანი ქაღალდების პორტფელი;
- ▶ ფიზიკური პირები (პროდუქტების მიხედვით).

(ათას ლარში)

24. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

ბანკის ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების გეოგრაფიული კონცენტრაცია მოცემულია ქვემოთ:

	2018				2017			
	საქართველო	ეთგო	დსთ და სხვა უცხო ქვეყნები	სულ	საქართველო	ეთგო	დსთ და სხვა უცხო ქვეყნები	სულ
აქტივები								
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	106,449	69,739	8,317	184,505	153,722	31,952	25,968	211,642
მოთხოვნები ბანკებისა და საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტების მიმართ	159,879	134	-	160,013	116,302	130	114,038	230,470
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ავანსები	1,078,075	2,493	16,648	1,097,216	924,791	2,678	23,007	950,476
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები								
საინვესტიციო აქტივები სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	54	-	-	54	54	-	-	54
საინვესტიციო აქტივები ამორტიზებული ღირებულებით	114,527	-	-	114,527	120,670	-	-	120,670
სხვა ფინანსური აქტივები	5,501	168	88	5,757	3,084	472	1,291	4,847
	1,464,485	72,534	25,053	1,562,072	1,318,623	35,232	164,304	1,518,159

(ათას ლარში)

24. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

	2018				2017			
	საქართველო	ეთგო	დსთ და სხვა უცხო ქვეყნები	სულ	საქართველო	ეთგო	დსთ და სხვა უცხო ქვეყნები	სულ
ვალდებულებები								
ვალდებულებები ბანკებისა და საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტების მიმართ	31,509	-	96,926	128,435	26,760	-	86,133	112,893
ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე	879,226	45,675	80,662	1,005,563	737,940	35,737	122,080	895,757
გამომწვეული სავალო ფასიანი ქაღალდები	33,949	1,888	15,170	51,007	28,431	104	9,658	38,193
სხვა ნასესხები სახსრები	49,330	8,548	70,222	128,100	47,071	12,377	203,537	262,985
სუბორდინირებული სესხი	-	-	52,757	52,757	-	-	37,362	37,362
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	17,110	185	8,737	26,032	14,890	442	47	15,379
	<u>1,011,124</u>	<u>56,296</u>	<u>324,474</u>	<u>1,391,894</u>	<u>855,092</u>	<u>48,660</u>	<u>458,817</u>	<u>1,362,569</u>
წმინდა აქტივები / (ვალდებულებები)	<u>453,361</u>	<u>16,238</u>	<u>(299,421)</u>	<u>170,178</u>	<u>463,531</u>	<u>(13,428)</u>	<u>(294,513)</u>	<u>155,590</u>
წმინდა ფინანსური ვალდებულებები	<u>145,758</u>	<u>28</u>	<u>5,312</u>	<u>151,098</u>	<u>119,867</u>	<u>17</u>	<u>2,483</u>	<u>122,367</u>

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებებისა და ფინანსური გარანტიებისთვის აღირიცხება სხვა ფინანსურ ვალდებულებებში ორივე შედარებადი წლისთვის. იხილეთ მე-14 შენიშვნა.

სესხის უზრუნველყოფა

უზრუნველყოფის საგნის საჭირო მოცულობა და ტიპი დამოკიდებულია მსესხებლის საკრედიტო რისკის შეფასებაზე. შემუშავებულია თითოეული ტიპის უზრუნველყოფის საგნის მიღებისა და შეფასების სახელმძღვანელო. ხელმძღვანელობა ამოწმებს უზრუნველყოფის საგნის საბაზრო ღირებულებას და შეუძლია მოითხოვოს დამატებითი უზრუნველყოფა შესაბამისი ხელშეკრულების მიხედვით. ბანკის პოლიტიკით, დასაკუთრებული უზრუნველყოფის საგნების გაყიდვა რეგულირდება შესაბამისი პროცედურებით. რეალიზაციიდან მიღებული თანხები გამოიყენება აუნაზღაურებელი მოთხოვნების შესამცირებლად ან დასაფარად.

ბანკისთვის კრედიტის უზრუნველყოფის მისაღები ფორმების ჩამონათვალი პერიოდულად გადაისინჯება. ბანკს კრედიტის უზრუნველყოფის თითოეული ფორმისთვის განსაზღვრული აქვს მოთხოვნები. დაგირავებული ქონების ღირებულება განისაზღვრება საბაზრო ფასის საფუძველზე, ლიკვიდურობის მარჯის გათვალისწინებით.

უზრუნველყოფის საგანი გამოიყენება შეთავაზებული კრედიტის თანხის გასაზრდელად და არა კრედიტის დამტკიცების ერთადერთ მიზეზად. როდესაც ხდება უზრუნველყოფის საგნის მიღება, საჭიროა საკრედიტო განაცხადის ფორმაში ყველა დეტალის, მათ შორის უზრუნველყოფის ტიპის, ღირებულების და მისი გადამოწმების სიხშირის ასახვა. თუ შესაძლებელია, ბანკის წარმომადგენელმა უნდა შეამოწმოს შემოთავაზებული უზრუნველყოფის საგნის ფიზიკური არსებობა.

ბანკი დაგირავებული ქონების სამართლიან ღირებულებას ხელახლა აფასებს უზრუნველყოფის თითოეული ფორმისთვის დადგენილი სიხშირით და, საჭიროების შემთხვევაში, მოითხოვს დამატებით გირაოს ან კრედიტის უზრუნველყოფის სხვა მისაღებ ფორმებს.

(ათას ლარში)

24. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

ლიკვიდურობის რისკის და ფინანსების მართვა

ლიკვიდურობის რისკი ნიშნავს იმას, რომ ბანკმა შეიძლება ვერ შეძლოს ნორმალურ და სტრესულ ვითარებაში წარმოშობილი ფინანსური ვალდებულებების დროულად დაფარვა. ამ რისკის შეზღუდვის მიზნით, ბანკის ხელმძღვანელობა, ძირითადი სადეპოზიტო ბაზის გარდა, იყენებს დაფინანსების დივერსიფიცირებულ წყაროებს, მართავს აქტივებს ლიკვიდურობის მიხედვით და ყოველდღიურ ზედამხედველობას უწევს მომავალ ფულად ნაკადებს და ლიკვიდურობას. აღნიშნულ პროცედურებთან ერთად, ფასდება მოსალოდნელი ფულადი ნაკადები და მაღალი ხარისხის უზრუნველყოფა, რომელიც შესაძლებელია საჭიროებისამებრ გამოყენებულ იქნას დამატებითი დაფინანსების უზრუნველყოფისთვის.

ბანკი ფლობს სახელმწიფო ფასიანი ქაღალდების პორტფელს, რომლის უზრუნველყოფითაც საჭიროების შემთხვევაში, შესაძლებელია “სებ“-იდან სახსრების მოზიდვა. ბანკი ასევე ფლობს საკრედიტო ხაზებს, რომლებიც შეუძლია გამოიყენოს ლიკვიდურობის მიზნით.

ბანკი აფასებს და ზედამხედველობს ლიკვიდურობის პოზიციას ცალკე აღებული კოეფიციენტის მიხედვით, რომელიც საქართველოს ეროვნულმა ბანკმა დააწესა. 2018 წლის და 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ეს კოეფიციენტები შემდეგი სახით აღირიცხებოდა:

	<i>2018</i>	<i>2017</i>
ლკ-საშუალო ლიკვიდურობის კოეფიციენტი (ლიკვიდური აქტივების საშუალო თვიური მოცულობა/ვალდებულებების საშუალო თვიური მოცულობა)	35%	40%

2018 წელს საშუალო ლიკვიდურობის კოეფიციენტის მინიმალური ზღვარი იყო 30% (2017 წ.: 30%).

2017 წლის 1 სექტემბრიდან სებ-მა დამატებით შემოიღო ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტის მინიმალური მოთხოვნა საქართველოში მოქმედი კომერციული ბანკებისთვის. ამ მოთხოვნის თანახმად, ბანკებმა უნდა იქონიონ ლიკვიდური აქტივები, რომელთა გამოყენებასაც შეძლებენ თავიანთი ლიკვიდურობის საჭიროებების დასაკმაყოფილებლად მომდევნო 30 კალენდარული დღის განმავლობაში.

ბანკები ვალდებული არიან, რომ ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტი შეინარჩუნონ მინიმუმ 100%-ის, 75%-ისა და 100%-ის დონეზე შესაბამისად უცხოურ ვალუტაში, ეროვნულ ვალუტაში და ჯამურად.

	<i>2018</i>	<i>2017</i>
ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტი უცხოურ ვალუტაში (მაღალი ხარისხის ლიკვიდური აქტივების ფლობა / სულ წმინდა ფულადი სახსრების გადინება)	159%	158%
ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტი ეროვნულ ვალუტაში (მაღალი ხარისხის ლიკვიდური აქტივების ფლობა / სულ წმინდა ფულადი სახსრების გადინება)	77%	84%
სულ ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტი (მაღალი ხარისხის ლიკვიდური აქტივების ფლობა / სულ წმინდა ფულადი სახსრების გადინება)	109%	113%

(ათას ლარში)

24. რისკის მართვა (გაგრძელება)

ლიკვიდურობის რისკი და ფინანსების მართვა (გაგრძელება)

ფინანსური ვალდებულებების ანალიზი დარჩენილი სახელშეკრულებო ვადების მიხედვით

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში შეჯამებულია 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ბანკის ფინანსური ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი, ხელშეკრულებით გათვალისწინებული არადისკონტირებული დაფარვის ვალდებულებების მიხედვით. დაფარვები, რომლებიც ექვემდებარება შეტყობინებას, აღრიცხულია იმგვარად, თითქოს შეტყობინება დაუყოვნებლივ მოხდა. თუმცა, ბანკი მოელის, რომ მომხმარებელთა უმრავლესობა დაფარვას იმაზე ადრე არ მოითხოვს, ვიდრე ეს ბანკს მოეთხოვება. ცხრილი არ ასახავს მოსალოდნელ ფულად ნაკადებს, რომლებიც გაწერილია ბანკის ანაზღაურების ფლობის ისტორიაში.

არაწარმოებული ვალდებულებები 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	მოთხოვნამდე					სულ
	ან 1 თვემდე	1 თვიდან 3 თვემდე	3 თვიდან 6 თვემდე	6 თვიდან 1 წლამდე	1 წელზე მეტი	
ვალდებულებები ბანკებისა და საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტების მიმართ	35,585	480	491	35,049	67,238	138,843
ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე	666,324	91,347	87,819	121,648	53,717	1,020,855
გამომშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	957	1,190	14,281	27,043	10,669	54,140
სხვა ნასესხები სახსრები	49,980	446	1,111	28,207	54,220	133,964
სუბორდინირებული სესხი	91	1,269	1,387	2,783	84,600	90,130
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	7,772	3,606	4,307	1,574	8,773	26,032
არაწარმოებული ვალდებულებების სახით გადასახდელი მთლიანი თანხა	760,709	98,338	109,396	216,304	279,217	1,463,964
მთლიანად დაფარული წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები,						
წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების დადებითი სამართლიანი ღირებულება (შემოდინება)	(463)	(15,435)	-	-	-	(15,898)
გადინება	460	15,351	-	-	-	15,811
მთლიანად დაფარული წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები,						
წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების უარყოფითი სამართლიანი ღირებულება (შემოდინება)	(30,697)	(4,596)	-	-	(92,424)	(127,717)
გადინება	30,783	4,605	-	-	90,784	126,172

(ათას ლარში)

24. რისკის მართვა (გაგრძელება)

ლიკვიდურობის რისკი და ფინანსების მართვა (გაგრძელება)

არაწარმოებული ვალდებულებები 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	მოთხოვნამდე					სულ
	ან 1 თვემდე	1 თვიდან 3 თვემდე	3 თვიდან 6 თვემდე	6 თვიდან 1 წლამდე	1 წელზე მეტი	
ვალდებულებები ბანკებისა და საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტების მიმართ	27,342	856	774	42,629	45,800	117,401
ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე	565,850	60,013	91,692	123,097	67,796	908,448
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	693	2,270	7,659	14,297	18,310	43,229
სხვა ნასესხები სახსრები	50,124	5,592	9,142	2,905	227,012	294,775
სუბორდინირებული სესხი სხვა ფინანსური ვალდებულებები	772	-	755	1,535	41,098	44,160
	5,684	3,728	4,094	1,656	217	15,379
არაწარმოებული ვალდებულებების სახით გადასახდელი მთლიანი თანხა	650,465	72,459	114,116	186,119	400,233	1,423,392
მთლიანად დაფარული წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები, წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების დადებითი სამართლიანი ღირებულება (შემოდინება)	(139,661)	-	-	-	-	(139,661)
გადინება	138,188	-	-	-	-	138,188
მთლიანად დაფარული წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები, წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების უარყოფითი სამართლიანი ღირებულება (შემოდინება)	(1,981)	-	-	-	-	(1,981)
გადინება	2,022	-	-	-	-	2,022

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებების და ფინანსური გარანტიებისთვის აღირიცხება სხვა ფინანსურ ვალდებულებებში ორივე შედარებადი წლისთვის (იხილეთ მე-14 შენიშვნა).

ქვემოთ მოცემული ცხრილი ასახავს სახელშეკრულებო ვადების ამოწურვას ბანკის პირობითი ფინანსური ვალდებულებების ვადიანობის მიხედვით.

	მოთხოვნამდე					სულ
	ან 1 თვემდე	1 თვიდან 3 თვემდე	3 თვიდან 6 თვემდე	6 თვიდან 1 წლამდე	1 წელზე მეტი	
2018	11,493	24,751	22,163	47,121	45,986	151,514
2017	26,128	15,147	22,752	26,632	31,708	122,367

ბანკი არ მოელის, რომ მისი ყველა პირობითი ვალდებულება ან უზრუნველყოფა გამოიყენება ვალდებულებების ვადის ამოწურვამდე.

ხელმძღვანელობა დარწმუნებულია, რომ დაფინანსების ასეთ დონეს ბანკი შეინარჩუნებს ახლო მომავალში, ხოლო თანხების განადგობის შემთხვევაში ბანკი მიიღებს წინასწარ შეტყობინებას ისე, რომ მოახერხოს ლიკვიდური აქტივების რეალიზაცია და უზრუნველყოს გადახდა.

ვადიანობის ანალიზი არ ასახავს მიმდინარე ანგარიშების ისტორიულ სტაბილურობას. მათ ლიკვიდაციას წარსულში უფრო მეტი დრო სჭირდებოდა, ვიდრე ეს ცხრილებშია ნაჩვენები.

(ათას ლარში)

24. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საბაზრო რისკი

საბაზრო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ფინანსური ინსტრუმენტების ფულადი ნაკადების მოძრაობა ან სამართლიანი ღირებულება შეიცვლება ისეთი საბაზრო ცვლილებების შედეგად, როგორც არის საპროცენტო განაკვეთები, უცხოური ვალუტის კურსი და კაპიტალის ფასები. უცხოური ვალუტის კონცენტრაციის გარდა, ბანკის წინაშე არ არსებობს რაიმე სახის მნიშვნელოვანი საბაზრო რისკის კონცენტრაცია.

საბაზრო რისკი – სავაჭრო

დირექტორთა საბჭომ დააწესა მისაღები რისკის ლიმიტები. ბანკის საქმიანობა საბაზრო რისკის ფარგლებში იზღუდება ეროვნული ბანკის სადეპოზიტო სერთიფიკატებით, საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო თამასუქებით, სადეპოზიტო სერტიფიკატების ოპერაციებით, აგრეთვე, ბანკთაშორისი სესხებით და ანაზრებით, და საბირჟო ოპერაციებით. ბანკი წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტებით არ ვაჭრობს.

საბაზრო რისკი – არასავაჭრო

საპროცენტო განაკვეთის რისკი

საპროცენტო განაკვეთის რისკი წარმოიქმნება შესაძლებლობიდან, რომ საპროცენტო განაკვეთის ცვლილებები გავლენას იქონიებს ფინანსური ინსტრუმენტების ფულადი ნაკადების მომავალ მოძრაობაზე ან სამართლიან ღირებულებებზე. ქვემოთ მოცემულ ცხრილში ასახულია ბანკის მოგება-ზარალის ანგარიშგების მგრძობელობა საპროცენტო განაკვეთის შესაძლო ცვლილების მიმართ, როდესაც ყველა დანარჩენი ცვლადი მუდმივია.

მოგება-ზარალის ანგარიშგების მგრძობელობა მიუთითებს იმაზე, თუ რა ზეგავლენას ახდენს საპროცენტო განაკვეთების ცვლილება ერთი წლის წმინდა საპროცენტო შემოსავალზე, იმ დაშვებაზე დაყრდნობით, რომ შემოსავლის მრუდი პარალელურად გადაადგილდება.

ვალუტა	საბაზისო ერთეულების ზრდა 2018	დასაბეგრი მოგების მგრძობელობა 2018
აშშ დოლარი	0.16%	(6)
აშშ დოლარი	(0.16%)	6
რუსული რუბლი	0.60%	(76)
რუსული რუბლი	(0.60%)	76

ვალუტა	საბაზისო ერთეულების ზრდა 2017	დასაბეგრი მოგების მგრძობელობა 2017
აშშ დოლარი	0.14%	(53)
აშშ დოლარი	(0.14%)	53
რუსული რუბლი	0.3%	(46)
რუსული რუბლი	(0.3%)	46

(ათას ლარში)

24. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საბაზრო რისკი (გაგრძელება)

სავალუტო რისკი

ბანკზე ზეგავლენა აქვს სავალუტო რისკს. სავალუტო რისკს განაპირობებს ღია პოზიცია უცხოურ ვალუტებში და ბაზარზე სავალუტო განაკვეთების არასახარბიელო მოძრაობა, რამაც შეიძლება უარყოფითი გავლენა მოახდინოს ბანკის ფინანსურ შედეგებზე. სებ-ის დირექტივების მიხედვით, დირექტორთა საბჭოს დაწესებული აქვს ლიმიტები სავალუტო პოზიციებზე. პოზიციების კონტროლი ყოველდღიურად წარმოებს.

ქვემოთ მოცემულ ცხრილებში წარმოდგენილია ის ვალუტები, რომლებში გამოხატულ არასავაჭრო ფულად აქტივებსა და ვალდებულებებზე, ასევე მოსალოდნელ ფულად ნაკადებზე ბანკს 2018 და 2017 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით მნიშვნელოვანი რისკი ჰქონდა. ანალიზის დროს ფასდება ეროვნული ვალუტის მიმართ ვალუტის კურსის ცვლილების ეფექტი, როდესაც მოგება-ზარალის ანგარიშგების ყველა სხვა პირობა უცვლელია (სავალუტო კურსის მიმართ მგძრნობიარე ფინანსური აქტივებისა და ფინანსური ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულების გამო). ეფექტი სრული შემოსავლის ანგარიშგებაზე არ განსხვავდება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაზე ეფექტისგან. ცხრილში უარყოფითი რიცხვები ასახავს პოტენციურ ნეტო შემცირებას მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში ან სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში, ხოლო დადებითი რიცხვები - პოტენციურ ნეტო ზრდას.

<i>ვალუტა</i>	<i>სავალუტო კურსის პროცენტული ზრდა</i>		<i>სავალუტო კურსის პროცენტული ზრდა</i>	
	<i>2018</i>	<i>ეფექტი დასაბეგრ მოგებაზე 2018</i>	<i>2017</i>	<i>ეფექტი დასაბეგრ მოგებაზე 2017</i>
აშშ დოლარი	11%	2,094	13.5%	3,724
ევრო	11%	22	16%	75
რუსული რუბლი	15%	(1,764)	17%	(2,287)

<i>ვალუტა</i>	<i>სავალუტო კურსის პროცენტული შემცირება</i>		<i>სავალუტო კურსის პროცენტული შემცირება</i>	
	<i>2018</i>	<i>ეფექტი დასაბეგრ მოგებაზე 2018</i>	<i>2017</i>	<i>ეფექტი დასაბეგრ მოგებაზე 2017</i>
აშშ დოლარი	(11%)	(2,094)	(9.5%)	(2,620)
ევრო	(11%)	(22)	(12%)	(56)
რუსული რუბლი	(15%)	1,764	(17%)	2,287

წინასწარი გადახდების რისკი

წინასწარი გადახდების რისკი წარმოადგენს ბანკის ფინანსური ზარალის რისკს, როდესაც ბანკის კლიენტები ან კონტრაქტები გადაიხდიან, ან მოითხოვენ გადახდას მოსალოდნელ პერიოდზე ადრე, ან გვიან. მაგალითად, ფიქსირებული განაკვეთის იპოთეკა საპროცენტო განაკვეთების შემცირების შემთხვევაში.

იმ შემთხვევაში, თუ წლის დასაწყისში წინასწარ უნდა იქნეს გადახდილი გადასახდელი ფინანსური ინსტრუმენტების 10%, ხოლო ყველა სხვა ცვლადი უცვლელია, ეფექტი ერთი წლის დაუბეგრავ მოგებასა და კაპიტალზე შემდეგი სახით ჩამოყალიბდება:

	<i>ეფექტი წმინდა საპროცენტო შემოსავალზე</i>
2018	13,446
2017	11,546

(ათას ლარში)

24. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საოპერაციო რისკი

საოპერაციო რისკი წარმოადგენს დანაკარგის რისკს, რომელიც წარმოიქმნება სისტემების მწყობრიდან გამოსვლის, ადამიანის მიერ დაშვებული შეცდომის, თაღლითობის ან გარე მიზეზების გამო. როდესაც არ ხორციელდება კონტროლი, საოპერაციო რისკებმა შესაძლოა გამოიწვიოს რეპუტაციის შელახვა, სამართლებრივი ან მარეგულირებელი ზომები ან ფინანსური ზარალი. ბანკი ვერ აღმოფხვრის ყველა საოპერაციო რისკს, თუმცა კონტროლის სისტემის მეშვეობით და პოტენციური რისკების მონიტორინგით და მათზე რეაგირებით, ბანკი ახერხებს რისკების ეფექტურ მართვას. კონტროლი გულისხმობს მოვალეობების ეფექტურ გადანაწილებას, შეღწევადობის, ავტორიზაციისა და გადასინჯვის პროცედურებს, თანამშრომლების სწავლებას და შიდა აუდიტს.

2018 წლის 31 დეკემბრისთვის, ბანკმა სადაზღვევო კომპანია „აი-სი ჯგუფისგან“ შეიძინა ბანკის კომპლექსური დაზღვევა და კომპიუტერული დანაშაულის დაზღვევა 2,677 ლარის ოდენობის სადაზღვევო პრემიით (2017 წ.: 2,592 ლარი). დაზღვევის მთლიანი თანხა გადააზღვია სადაზღვევო კომპანიამ „AIG Europe“.

25. სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრა

ბანკის დირექტორთა საბჭო განსაზღვრავს სამართლიანი ღირებულების სისტემატური შეფასების პოლიტიკას და პროცედურებს, საინვესტიციო ქონებისა და შენობებისთვის.

ისეთ მნიშვნელოვან აქტივებს, როგორც არის საინვესტიციო ქონება და შენობები, გარე შემფასებლები აფასებენ. დირექტორთა საბჭო ყოველწლიურად იღებს გადაწყვეტილებას გარე შემფასებლების დაქირავების თაობაზე. შერჩევის კრიტერიუმებში შედის ბაზრის ცოდნა, რეპუტაცია, დამოუკიდებლობა და პროფესიული სტანდარტების დაცვა. დირექტორთა საბჭო, ბანკის გარე შემფასებლებთან გამართული განხილვების შემდეგ გადაწყვეტს, თითოეულ შემთხვევაში შეფასების რომელი მეთოდი და კომპონენტი გამოიყენოს.

ანგარიშგების თითოეული თარიღისთვის დირექტორთა საბჭო აანალიზებს იმ აქტივებისა და ვალდებულებების ღირებულებების ცვლილებას, რომელთა ხელახლა შეფასებაც აუცილებელია ბანკის სააღრიცხვო პოლიტიკიდან გამომდინარე. ამ ანალიზისთვის დირექტორთა საბჭო, ბანკის გარე შემფასებლებთან ერთად ამოწმებს ბოლო შეფასებაში გამოყენებულ ძირითად ამოსავალ მონაცემებს, რისთვისაც შეფასების გაანგარიშებაში გამოყენებულ ინფორმაციას უდარებს ხელშეკრულებებსა და სხვა შესაბამის დოკუმენტებს.

სამართლიანი ღირებულების იერარქია

სამართლიანი ღირებულების შესახებ ინფორმაციის წარმოდგენის მიზნით, ბანკმა განსაზღვრა აქტივებისა და ვალდებულებების კლასები მათი დანიშნულების, მახასიათებლების და რისკების მიხედვით. ქვემოთ ცხრილში მოცემულია იმ აქტივებისა და ვალდებულებების ანალიზი, რომლებიც სამართლიანი ღირებულებით არის შეფასებული ან რომელთა სამართლიანი ღირებულებებიც წარმოდგენილია სამართლიანი ღირებულებების იერარქიაში, მათი დონის მიხედვით:

2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	დონე 1	დონე 2	დონე 3	სულ
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული აქტივები				
წილობრივი ფასიანი ქაღალდები სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	-	-	54	54
საინვესტიციო ქონება, სულ	-	-	20,271	20,271
მიწა	-	-	2,523	2,523
საცხოვრებელი ქონება	-	-	10,444	10,444
არასაცხოვრებელი ქონება	-	-	7,304	7,304
სულ გადაფასებული მიწა და შენობა-ნაგებობები	-	-	33,170	33,170
მიწა	-	-	5,126	5,126
საოფისე შენობები	-	-	12,125	12,125
სერვის ცენტრები/წარმოების საშუალებები	-	-	15,919	15,919
წარმოებული ფინანსური აქტივები	-	87	-	87

(ათას ლარში)

25. სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრა (გაგრძელება)

სამართლიანი ღირებულების იერარქია (გაგრძელება)

2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	დონე 1	დონე 2	დონე 3	სულ
აქტივები, რომელთა სამართლიან ღირებულებაზეც განმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი				
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	48,740	135,765	-	184,505
მოთხოვნები ბანკებისა და საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტების მიმართ	-	160,013	-	160,013
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ავანსები ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული სავალო ფასიანი ქაღალდები	-	-	1,102,227	1,102,227
	-	102,941	11,633	114,574
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ვალდებულებები				
წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები	-	8,769	-	8,769
ვალდებულებები, რომელთა სამართლიან ღირებულებაზეც განმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი				
ვალდებულებები ბანკებისა და საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტების მიმართ	-	128,435	-	128,435
ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე	-	-	1,003,363	1,003,363
გამომწვევები სავალო ფასიანი ქაღალდები	-	-	51,516	51,516
სხვა ნასესხები სახსრები	-	127,154	-	127,154
სუბორდინირებული სესხი	-	52,757	-	52,757
2017 წლის დეკემბრისთვის სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული აქტივები				
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	-	120,670	54	120,724
საინვესტიციო ქონება, სულ	-	-	24,556	24,556
მიწა	-	-	3,349	3,349
საცხოვრებელი ქონება	-	-	11,548	11,548
არასაცხოვრებელი ქონება	-	-	9,659	9,659
სულ გადაფასებული მიწა და შენობა-ნაგებობები	-	-	25,251	25,251
მიწა	-	-	186	186
საოფისე შენობები	-	-	17,008	17,008
სერვის ცენტრები/წარმოების საშუალებები	-	-	8,057	8,057
წარმოებული ფინანსური აქტივები	-	1,290	-	1,290
აქტივები, რომელთა სამართლიან ღირებულებაზეც განმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი				
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	52,690	158,952	-	211,642
მოთხოვნები ბანკებისა და საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტების მიმართ	-	230,470	-	230,470
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	-	-	964,010	964,010
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ვალდებულებები				
წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები	-	38	-	38
ვალდებულებები, რომელთა სამართლიან ღირებულებაზეც განმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი				
ვალდებულებები ბანკებისა და საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტების მიმართ	-	112,893	-	112,893
ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე	-	-	898,083	898,083
გამომწვევები სავალო ფასიანი ქაღალდები	-	-	39,064	39,064
სხვა ნასესხები სახსრები	-	262,196	-	262,196
სუბორდინირებული სესხი	-	37,362	-	37,362

(ათას ლარში)

25. სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრა (გაგრძელება)

სამართლიანი ღირებულების იერარქია (გაგრძელება)

31 დეკემბრით დასრულებული 2018 და 2017 წლების განმავლობაში სამართლიანი ღირებულების იერარქიის დონეებს შორის გადატანები არ მომხდარა.

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულება, რომელიც არ აღირიცხება სამართლიანი ღირებულებით

წინამდებარე ცხრილში მოცემულია ბანკის ისეთი ფინანსური ინსტრუმენტების საბალანსო და სამართლიანი ღირებულებების შედარება, რომლებიც ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში არ არის ასახული სამართლიანი ღირებულებით. ცხრილი არ მოიცავს ისეთ აქტივებს, რომელთა სამართლიანი ღირებულება მიახლოებულია მის საბალანსო ღირებულებასთან, როგორც არის ლიკვიდური ან მოკლევადიანი (3 თვემდე ვადის ან მცურავი საპროცენტო განაკვეთის მქონე) ინსტრუმენტები.

	საბალანსო ღირებულება 2018	სამართლი- ანი ღირებულება 2018	აუღიარებ- ლი შემოსულობა/ (ზარალი) 2018	საბალანსო ღირებულება 2017	სამართლი- ანი ღირებულება 2017	აუღიარებ- ლი შემოსულობა/ (ზარალი) 2017
ფინანსური აქტივები						
ამორტიზებული						
ღირებულებით აღრიცხული						
სავალო ფასიანი ქაღალდები	114,527	114,574	47	-	-	-
მოთხოვნები ბანკებისა და						
საერთაშორისო ფინანსური						
ინსტიტუტების მიმართ	160,013	160,013	-	230,470	230,470	-
კლიენტებზე გაცემული						
სესხები და ავანსები	1,097,216	1,102,227	5,011	950,476	964,010	13,534
ფინანსური ვალდებულებები						
ვალდებულებები ბანკებისა და						
საერთაშორისო ფინანსური						
ინსტიტუტების მიმართ	128,435	128,435	-	112,893	112,893	-
ვალდებულებები						
მომხმარებლების მიმართ	1,005,563	1,003,363	2,200	895,757	898,083	(2,326)
გამომწვეული სავალო ფასიანი						
ქაღალდები	51,007	51,516	(509)	38,193	39,064	(871)
სხვა ნასესხები სახსრები	128,100	127,154	946	262,985	262,196	789
სუბორდინირებული სესხი	52,757	52,757	-	37,362	37,362	-
არარეალიზებული						
სამართლიანი ღირებულების						
მთლიანი აუღიარებელი						
ცვლილება			7,695			11,126

ქვემოთ მოცემულია მეთოდოლოგია და დაშვებები ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულების დასადგენად.

აქტივები, რომელთა სამართლიანი ღირებულება მათ საბალანსო ღირებულებასთან არის მიახლოებული

იმ ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებებისთვის, რომლებიც არის ლიკვიდური ან ხასიათდება მოკლევადიანობით ან აქვთ მცოცავი საპროცენტო განაკვეთი (სამ თვეზე ნაკლები), იგულისხმება, რომ მათი საბალანსო ღირებულება მათ სამართლიან ღირებულებას არის მიახლოებული.

(ათას ლარში)

25. სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრა (გაგრძელება)

სამართლიანი ღირებულების იერარქია (გაგრძელება)

ფიქსირებული განაკვეთის მქონე ფინანსური ინსტრუმენტები

ფიქსირებული განაკვეთის მქონე ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულება დგინდება იდენტურ ფინანსურ ინსტრუმენტებზე პირველადი აღიარების დროს დაფიქსირებული საპროცენტო განაკვეთისა და მიმდინარე საპროცენტო განაკვეთების შედარების შედეგად. ფიქსირებული განაკვეთის მქონე ანაზრის სამართლიანი ღირებულება გამომდინარეობს ფულადი სახსრების ნაკადის ღირებულებიდან, რომელიც დისკონტირებულია ფულის ბაზრის მიმდინარე საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით, რომელიც დამახასიათებელია მსგავსი საკრედიტო რისკისა და ვადიანობის შესახებ.

ქვემოთ მოცემულია მეთოდოლოგია და დაშვებები იმ ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულების დასადგენად, რომლებიც უკვე აღრიცხულია სამართლიანი ღირებულებით ფინანსურ ანგარიშგებაში.

წილობრივი ფასიანი ქაღალდები სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით.

წილობრივი ფასიანი ქაღალდები სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით ფასდება შეფასების მეთოდის გამოყენებით. აღნიშნული ფასიანი ქაღალდები შეფასებულია ისეთი მეთოდების გამოყენებით, რომლებიც ეყრდნობა ბაზარზე არსებულ ემპირიულ მონაცემებს, ზოგ შემთხვევაში კი როგორც ემპირიულ, ისე - არაემპირიულ მონაცემებს. არაემპირიული მონაცემი მოიცავს ვარაუდს ინვესტირების ობიექტის სამომავლო ფინანსური საქმიანობის და მისთვის დამახასიათებელი რისკების შესახებ, ასევე მოიცავს ეკონომიკურ ვარაუდს მრეწველობის და გეოგრაფიული იურისდიქციის შესახებ, სადაც ფუნქციონირებს ინვესტირების ობიექტი.

წარმოებული ინსტრუმენტები

წარმოებული ინსტრუმენტები, რომლებიც შეფასებულია აქტიური ბაზრის მონაცემების გამოყენებით, ძირითადად წარმოადგენს საპროცენტო სვოპებს, სავალუტო სვოპებს და ფორვარდულ სავალუტო კონტრაქტებს. შეფასებისთვის ყველაზე ხშირად გამოყენებული მეთოდიკა მოიცავს ფორვარდულ ფასწარმოქმნას, სვოპის მოდელებს, რომლებისთვისაც გამოიყენება მიმდინარე ღირებულების გაანგარიშება. მოდელები შეიცავს სხვადასხვა მონაცემს მხარეთა საკრედიტო რეიტინგის, სავალუტო სვოპების და ფორვარდული კურსისა და საპროცენტო განაკვეთის მრუდეების ჩათვლით.

ძირითადი საშუალებები (მიწა და შენობა-ნაგებობები) და საინვესტიციო ქონება

ქონების საბაზრო ფასი განისაზღვრება ბაზრის მონაცემებზე დაყრდნობით. სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრად გამოიყენება საბაზრო მიდგომა, შემოსავლების მიდგომა გამოიყენება მიღებული შეფასებების დასადასტურებლად, ხოლო დანახარჯების მეთოდი გამოიყენება ქონების ღირებულების განსაზღვრად მაშინ, როდესაც არ არსებობს ინფორმაცია მსგავსი საკუთრებისთვის იმავე სივრცულ მონაკვეთში მიმდინარე გაყიდვების ან საიჯარო განაკვეთების შესახებ.

(ათას ლარში)

25. სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრა (გაგრძელება)

სამართლიანი ღირებულების იერარქია (გაგრძელება)

არაფინანსური აქტივების შეფასებისთვის გამოყენებული მნიშვნელოვანი არასაბაზრო მონაცემების აღწერა

ქვემოთ ცხრილში მოცემულია მნიშვნელოვანი არასაბაზრო მონაცემების აღწერა, რომლებიც გამოყენებულია 2018 წლის 31 დეკემბრისთვის საინვესტიციო ქონების, გადაფასებული ძირითადი საშუალებების მესამე დონის შეფასებისთვის:

საინვესტიციო ქონება	თანხა	მნიშვნელოვანი არაემპირიული დიაპაზონი (საშუალო შეწონილი)		სხვა მნიშვნელოვანი დიაპაზონი (საშუალო შეწონილი)		ამოსავალი მონაცემების მგრძობილობა სამართლიანი ღირებულების მიმართ	
		შეფასების მეთოდი	ამოსავალი მონაცემები	ინფორმაცია	ინფორმაცია		
საინვესტიციო ქონება	20,271						
მიწა	2,523	საბაზრო მიდგომა	კვ.მ.-ის ფასი	0.20-468.87 (48.95) ლარი	კვადრატული მეტრი	34-25,600 (3,216)	1 კვ.მ.-ის ფასის 10%-ით გაზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების გაზრდას (შემცირებას) 238 ლარით.
საცხოვრებელი ქონება	10,444	საბაზრო მიდგომა	კვ.მ.-ის ფასი	1-3,675 (665) ლარი	კვადრატული მეტრი	18-5,400 (191)	1 კვ.მ.-ის ფასის 10%-ით გაზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების გაზრდას (შემცირებას) 1,354 ლარით.
არასაცხოვრებელი ქონება	7,304						
	7,304	საბაზრო მიდგომა	კვ.მ.-ის ფასი	6-21,000 (1,865) ლარი	კვადრატული მეტრი	4-2,000 (186)	1 კვ.მ.-ის ფასის 10%-ით გაზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების გაზრდას (შემცირებას) 742 ლარით.
გადაფასებული მიწა და შენობა-ნაგებობები	33,170						
მიწა	5,126	საბაზრო მიდგომა	კვ.მ.-ის ფასი	72.27-2,384.85 (1,153.61) ლარი	კვადრატული მეტრი	900-7,665 (4,857)	1 კვ.მ.-ის ფასის 10%-ით გაზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების გაზრდას (შემცირებას) 51 ლარით.
საოფისე შენობები	12,125	საბაზრო მიდგომა	კვ.მ.-ის ფასი	3,504.37-4,014.90 (3,689.1) ლარი	კვადრატული მეტრი	3,000-7,500 (4,767)	1 კვ.მ.-ის ფასის 10%-ით გაზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების გაზრდას (შემცირებას) 1,261 ლარით.
სერვის ცენტრები / წარმოების საშუალებები	15,919						
	15,811	საბაზრო მიდგომა	კვ.მ.-ის ფასი	414.87-15,967.15 (2,043.58) ლარი	კვადრატული მეტრი	13-1,200 (153)	1 კვ.მ.-ის ფასის 10%-ით გაზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების გაზრდას (შემცირებას) 1,485 ლარით.
	107	შემოსავლის მიდგომა	კაპ. კოეფიც.	12.00%	კვადრატული მეტრი		კაპიტალის კოეფიციენტის 10%-ით ზრდა (შემცირება) გამოიწვევს სამართლიანი ღირებულების გაზრდას (შემცირებას) 4 ლარით.

(ათას ლარში)

25. სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)

სამართლიანი ღირებულების იერარქია (გაგრძელება)

ქვემოთ ცხრილში მოცემულია მნიშვნელოვანი არაემპირიული მონაცემების აღწერა, რომლებიც გამოყენებულია 2017 წლის 31 დეკემბრისთვის საინვესტიციო ქონების, გადაფასებული ძირითადი საშუალებების მესამე დონის შეფასებებისთვის:

საინვესტიციო ქონება	თანხა	შეფასების მეთოდი	მნიშვნელოვანი არაემპირიული ამოსავალი მონაცემები	დიაპაზონი (საშუალო შეწონილი)	სხვა მნიშვნელოვანი ინფორმაცია	დიაპაზონი (საშუალო შეწონილი)	მონაცემების მგრძობილობა სამართლიანი ღირებულების მიმართ
			კვ.მ.-ის ფასი	ლარი	კვადრატული მეტრი	ლარი	კვადრატული მეტრი
საინვესტიციო ქონება	24,556						
მიწა	3,349	საბაზრო მიდგომა	კვ.მ.-ის ფასი	0.21-367.5 (42.41) ლარი	კვადრატული მეტრი	61-2,500 (382)	1 კვ.მ.-ის ფასის 10%-ით გაზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების გაზრდას (შემცირებას) 343 ლარით.
საცხოვრებელი ქონება	11,548	საბაზრო მიდგომა	კვ.მ.-ის ფასი	0.6-3,675 (676.89) ლარი	კვადრატული მეტრი	23-5,400 (194)	1 კვ.მ.-ის ფასის 10%-ით გაზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების გაზრდას (შემცირებას) 1,227 ლარით.
არასაცხოვრებელი ქონება	9,659						
	9,659	საბაზრო მიდგომა	კვ.მ.-ის ფასი	6.02-21,000 (1,711.13) ლარი	კვადრატული მეტრი	4-2,000 (156)	1 კვ.მ.-ის ფასის 10%-ით გაზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების გაზრდას (შემცირებას) 995 ლარით.
გადაფასებული მიწა და შენობა-ნაგებობები	25,251						
მიწა	186	საბაზრო მიდგომა	კვ.მ.-ის ფასი	0.21-367.5 (42.41) ლარი	კვადრატული მეტრი	61-2,500 (382)	1 კვ.მ.-ის ფასის 10%-ით გაზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების გაზრდას (შემცირებას) 19 ლარით.
საოფისე შენობები	17,008	საბაზრო მიდგომა	კვ.მ.-ის ფასი	2,380-2,666 (2,475.2) ლარი	კვადრატული მეტრი	2,000-2,500 (2,333)	1 კვ.მ.-ის ფასის 10%-ით გაზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების გაზრდას (შემცირებას) 1,651 ლარით.
სერვის ცენტრები / წარმოების საშუალებები	8,057						
	7,894	საბაზრო მიდგომა	კვ.მ.-ის ფასი	216-11,965 (2,822.92) ლარი	კვადრატული მეტრი	61-1,100 (196)	1 კვ.მ.-ის ფასის 10%-ით გაზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების გაზრდას (შემცირებას) 410 ლარით.
	163	შემოსავლის მიდგომა	კაპ.კოეფიც.	13.25%	კვადრატული მეტრი		კაპიტალის კოეფიციენტის 10%-ით ზრდა (შემცირება) გამოიწვევს სამართლიანი ღირებულების გაზრდას (შემცირებას) 12 ლარით.

(ათას ლარში)

26. ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში წარმოდგენილია აქტივები და ვალდებულებები 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მათ დაფარვამდე დარჩენილი ვადის მიხედვით. ბანკის სახელშეკრულებო არადისკონტირებული დაფარვის ვალდებულებები იხილეთ 24-ე შენიშვნაში.

გეპის ანალიზის წარდგენისა და ბანკის ლიკვიდურობის რისკის მართვის შემდეგი ძირითადი პრინციპები ეფუძნება სეპ-ის მეთოდების ერთობლიობასა და ბანკის პრაქტიკას:

- ▶ ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები წარმოადგენს მაღალი ლიკვიდურობის აქტივებს და კლასიფიცირებულია როგორც „მოთხოვნამდე და 1 თვემდე ან ნაკლები“;
- ▶ კლიენტებზე გაცემული სესხები და ავანსები, საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, მოთხოვნები ბანკებისა და საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტების მიმართ (გარდა ნოსტრო ანგარიშზე განთავსებული შეზღუდული წვდომის ფულადი სახსრებისა, რომლებიც ვადიანობის ანალიზში წარმოდგენილია თანხების შემოდინების მოსალოდნელი დროის მიხედვით), სხვა აქტივები, ვალდებულებები ბანკებისა და საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტების მიმართ, გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები, სხვა ნასესხები სახსრები, სუბორდინირებული ვალი და სხვა ვალდებულებები წარმოდგენილია გასვლების ანალიზის ცხრილში, ხელშეკრულებების მიხედვით დარჩენილი ვადების მიხედვით;
- ▶ კლიენტთა ანაბრების დივერსიფიცირება მეანაბრეთა რაოდენობისა და ტიპის მიხედვით და ბანკის გამოცდილება მიუთითებს, რომ აღნიშნული ანგარიშები და ანაბრები წარმოადგენს დაფინანსების გრძელვადიან და სტაბილურ წყაროს. აქედან გამომდინარე ისინი განთავსებულია გეპ-ანალიზის ცხრილში მითითებული სახსრების გადინების სავარაუდო დროის მიხედვით ბანკის მიერ წინა პერიოდების დროს დაგროვილი სტატისტიკური მონაცემისა და მიმდინარე ანგარიშების ნაშთების „სტაბილურ ნაწილთან“ დაკავშირებული ვარაუდის საფუძველზე.

(ათას ლარში)

26. ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი (გაგრძელება)

	2018							
	მოთხოვნა							
	ან 1 თვემდე	1 თვიდან 3 თვემდე	3 თვიდან 6 თვემდე	6 თვიდან 1 წლამდე	1 წელზე მეტი	ვადგადა- ცილებული	გაურკვეველი ვადის	სულ
ფინანსური აქტივები								
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	184,505	-	-	-	-	-	-	184,505
მოთხოვნები ბანკებისა და საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტების მიმართ	25,925	19,707	20,184	41,879	52,318	-	-	160,013
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ავანსები	46,565	82,024	87,408	185,407	675,835	19,977	-	1,097,216
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები: ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული სესხი	32,678	15,680	24,435	29,458	12,276	-	-	114,527
სამართლიანი ღირებულება სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	-	-	-	-	-	-	54	54
სხვა ფინანსური აქტივები	2,983	2,599	-	173	2	-	-	5,757
სულ	292,656	120,010	132,027	256,917	740,431	19,977	54	1,562,072
ფინანსური ვალდებულებები								
ვალდებულებები ბანკებისა და საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტების მიმართ	32,981	598	-	33,573	61,283	-	-	128,435
ვალდებულებები მომხმარებლების მიმართ	190,388	139,065	95,928	130,328	449,854	-	-	1,005,563
გამომწვეული სავალო ფასიანი ქაღალდები	951	1,180	14,016	26,022	8,838	-	-	51,007
სხვა ნასესხები სახსრები	50,105	734	1,254	28,697	47,310	-	-	128,100
სუბორდინირებული სესხი	77	301	-	-	52,379	-	-	52,757
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	7,772	3,606	4,307	1,574	8,773	-	-	26,032
სულ	282,274	145,484	115,505	220,194	628,437	-	-	1,391,894
წმინდა	10,382	(25,474)	16,522	36,723	111,994	19,977	54	170,178
კუმულაციური ვადიანობის გეზი	10,382	(15,092)	1,430	38,153	150,147	170,124	170,178	-

(ათას ლარში)

26. ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი (გაგრძელება)

	2017							
	მოთხოვნაზე							
	ან 1 თვემდე	1 თვიდან 3 თვემდე	3 თვიდან 6 თვემდე	6 თვიდან 1 წლამდე	1 წელზე მეტი	ვადგადა- ცილებული	გაურკვეველი ვადის	სულ
ფინანსური აქტივები								
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	211,642	-	-	-	-	-	-	211,642
მოთხოვნები ბანკებისა და საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტების მიმართ	23,894	11,982	20,267	152,004	22,323	-	-	230,470
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ავანსები	38,062	67,819	112,797	165,443	554,625	11,730	-	950,476
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები - გასაყიდად გამიზნული	21,895	29,136	17,947	35,193	16,499	-	54	120,724
სხვა ფინანსური აქტივები	4,695	2	-	149	1	-	-	4,847
სულ	300,188	108,939	151,011	352,789	593,448	11,730	54	1,518,159
ფინანსური ვალდებულებები								
ვალდებულებები ბანკებისა და საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტების მიმართ	27,240	393	-	41,193	44,067	-	-	112,893
ვალდებულებები მომხმარებლების მიმართ	170,274	80,160	96,686	120,798	427,839	-	-	895,757
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	438	2,262	7,495	13,850	14,148	-	-	38,193
სხვა ნასესხები სახსრები	47,165	2,953	1,394	3,247	208,226	-	-	262,985
სუბორდინირებული სესხი	576	-	-	-	36,786	-	-	37,362
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	5,684	3,728	4,094	1,656	217	-	-	15,379
სულ	251,377	89,496	109,669	180,744	731,283	-	-	1,362,569
წმინდა	48,811	19,443	41,342	172,045	(137,835)	11,730	54	155,590
კუმულაციური ვადიანობის გეზი	48,811	68,254	109,596	281,641	143,806	155,536	155,590	-

2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მშობელი ბანკისგან მიღებულმა დაფინანსებამ 219,469 ლარი შეადგინა (2017 წ.: 326,733 ლარი). ხელმძღვანელობა დარწმუნებულია, რომ დაფინანსების ასეთ დონეს ბანკი შეინარჩუნებს ახლო მომავალში, ხოლო თანხების განაღდების შემთხვევაში კი ბანკი მიიღებს წინასწარ შეტყობინებას ისე, რომ შესაძლებელი იყოს ლიკვიდური აქტივების რეალიზაცია დაფარვის უზრუნველსაყოფად (იხილეთ 27-ე შენიშვნა).

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებებისა და ფინანსური გარანტიებისთვის აღირიცხება სხვა ფინანსურ ვალდებულებებში ორივე შედარებადი წლისთვის (იხილეთ მე-14 შენიშვნა).

გრძელვადიანი სესხები ზოგადად არ არის ხელმისაწვდომი საქართველოში. თუმცა საქართველოს ბაზარზე ბევრი მოკლევადიანი კრედიტი გაცივმა იმ მოლოდინით, რომ მათი დაფარვის თარიღისთვის ამ სესხების ვადა გაგრძელდება. შესაბამისად, ზემოთ მოცემული აქტივების ვადიანობა შეიძლება განსხვავდებოდეს რეალური ვადიანობისგან.

(ათას ლარში)

27. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები

2018 წლისა და 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, დაკავშირებულ მხარეთა შორის განხორციელებული ოპერაციების მიმდინარე ბალანსი შემდეგნაირია:

	2018			2017		
	მშობელი ბანკი	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოები	უმადლესი რანგის ხელმძღვანელების ლობა	მშობელი ბანკი	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოები	უმადლესი რანგის ხელმძღვანელების ლობა
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	8,298	1,393	-	18,800	234	-
მოთხოვნები ბანკებისა და საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტების მიმართ	-	-	-	-	114,006	-
სულ კლიენტებზე გაცემული სესხები და ავანსები, გამოკლებული: გაუფასურების რეზერვი	-	15,598	171	-	-	476
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ავანსები	-	(97)	-	-	-	-
სხვა აქტივები	85	-	174	1,271	-	-
ვალდებულებები ბანკებისა და საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტების მიმართ	96,491	86	-	85,834	139	-
ვალდებულებები მომხმარებელთა მიმართ	-	27,636	4,817	-	10,053	8,250
გამომგებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	-	-	3,993	-	-	147
სხვა ნასესხები სახსრები	70,221	-	-	203,537	-	-
სუბორდინირებული სესხი	52,757	-	-	37,362	-	-
სხვა ვალდებულებები	8,763	-	174	42	-	3,897
გაცემული გარანტიები	-	704	91	-	28	58

საერთო კონტროლის დაქვემდებარებული საწარმოები - ამგვარი საწარმოებია, რომლებიც პირდაპირ ან ირიბად, ერთი ან რამდენიმე შუამავლით იმართებიან ან კონტროლდებიან ან ბანკთან ერთად იმყოფებიან საერთო კონტროლის ქვეშ (მათ შორის შვილობილი და მასთან დაკავშირებული კომპანიები და ჰოლდინგური კომპანიები). წინამდებარე ფინანსურ ანგარიშგებაში საერთო კონტროლს ქვეშ მყოფი იურიდიული პირები მოიცავს იურიდიულ პირებს, რომლებიც არიან ვითიბი ჯგუფის წევრები და აგრეთვე სხვა იურიდიულ პირებს, რომლებიც კონტროლდებიან რუსეთის ფედერაციის მიერ.

2014 წლის 13 ოქტომბერს ბანკმა მშობელ ბანკთან გააფორმა ხელშეკრულება 126,400 რუსული რუბლის საერთო ღირებულების სუბორდინირებული სესხის გამოყოფის თაობაზე. საპროცენტო განაკვეთი განისაზღვრა 11%-ით, პროცენტის გადახდები წარმოებს კვარტალურად. სესხის გადახდის ვადა განისაზღვრა 2021 წლის 13 ოქტომბრამდე. 2018 წლის 31 ივლისს განხორციელდა სუბორდინირებული სესხის რესტრუქტურისა საპროცენტო განაკვეთით 7,5%-ით. პროცენტის გადახდები წარმოებს კვარტალურად, ხოლო სესხის გადახდის ვადა განისაზღვრა 2025 წლის 14 ოქტომბრამდე.

2018 წლის 31 აგვისტოს ბანკმა მშობელ ბანკთან გააფორმა ხელშეკრულება 816,985 რუსული რუბლის საერთო ღირებულების სუბორდინირებული სესხის გამოყოფის თაობაზე. საპროცენტო განაკვეთი განისაზღვრა 10,5%-ით, პროცენტის გადახდები წარმოებს კვარტალურად. სესხის გადახდის ვადა განისაზღვრა 2025 წლის 29 აგვისტომდე.

2018 წლის 31 დეკემბერს ბანკმა მშობელ ბანკთან გააფორმა ხელშეკრულება 414,000 რუსული რუბლის საერთო ღირებულების სუბორდინირებული სესხის გამოყოფის თაობაზე. საპროცენტო განაკვეთი განისაზღვრა 11,5%-ით, პროცენტის გადახდები წარმოებს კვარტალურად. სესხის გადახდის ვადა განისაზღვრა 2025 წლის 26 დეკემბრამდე.

(ათას ლარში)

27. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

ბანკის ლიკვიდაციის შემთხვევაში, ამ სესხების დაფარვა მოხდება მხოლოდ ბანკის ძირითადი კრედიტორების წინაშე არსებული ვალდებულებების დაფარვის შემდეგ.

2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ხელმძღვანელობის უმაღლესი რანგის მიმართ სხვა დავალიანება მოიცავს დარიცხულ ბონუსებს 4,023 ლარის ოდენობით (2017 წ.: 3,755 ლარი) და საშვებულებო ანაზღაურებას 144 ლარის ოდენობით (2017 წ.: 142 ლარი).

დაკავშირებულ მხარეებთან ოპერაციების შედეგად მიღებული შემოსავალი და ხარჯი ქვემოთ ცხრილშია წარმოდგენილი:

	2018			2017		
	მშობელი ბანკი	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოები	უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობა	მშობელი ბანკი	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოები	უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობა
ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით გაანგარიშებული საპროცენტო შემოსავალი	5	2,983	109	13	2,157	1,449
საპროცენტო ხარჯი	(14,346)	(596)	(325)	(13,127)	(544)	(288)
უარყოფითი საპროცენტო განაკვეთების მქონე აქტივებით გამოწვეული ხარჯი	-	(17)	-	-	(17)	-
საკრედიტო ზარალის ხარჯი	-	(111)	(15)	-	-	-
საკომისიო შემოსულობა	-	34	5	-	34	5
საკომისიო ხარჯი	(190)	(86)	-	(186)	(67)	-
წმინდა შემოსულობა უცხოურ ვალუტაში შესრულებული გარიგებებიდან	1,230	166	2	7,220	610	11
სხვა საოპერაციო ხარჯები	(41)	-	-	(11)	(42)	-

2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის, უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის ანაზღაურება მოიცავდა ხელფასებს, ბონუსებს და სხვა კომპენსაციებს ჯამში 7,503 ლარის ოდენობით (2017 წ.: 7,173 ლარი).

2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობა შედგებოდა ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს 6 და დირექტორთა საბჭოს 6 წევრისგან (2017 წ.: სამეთვალყურეო საბჭოს 5 წევრი და დირექტორთა საბჭოს 6 წევრი)

2018 და 2017 წლებში ბანკს სამეთვალყურეო საბჭოს წევრებთან მნიშვნელოვანი ოპერაციები არ ჰქონია.

(ათას ლარში)

28. ცვლილებები ფინანსური საქმიანობიდან წარმოშობილ ვალდებულებებში

	<i>სხვა ნასესხები სახსრები</i>	<i>სუბორდინირე- ბული სესხები</i>	<i>სულ ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული ვალდებულებები</i>
საბალანსო ღირებულება			
2016 წლის 31 დეკემბრისთვის	139,022	37,759	176,780
გაცემულ სესხზე მიღებული შემოსავალი	1,615,546	-	1,615,546
გამოსყიდვა	(1,501,531)	-	(1,501,531)
უცხოური ვალუტის კონვერტაცია	9,159	(410)	8,750
არაფულადი ოპერაციები	10	-	10
სხვა	779	13	792
საბალანსო ღირებულება	262,985	37,362	300,347
2017 წლის 31 დეკემბრისთვის			
გაცემულ სესხზე მიღებული შემოსავალი	1,143,613	46,882	1,190,495
გამოსყიდვა	(1,151,199)	(30,947)	(1,182,146)
უცხოური ვალუტის კონვერტაცია	(11,758)	(343)	(12,101)
არაფულადი ოპერაციები	(114,469)	-	(114,469)
სხვა	(1,072)	(197)	(1,269)
საბალანსო ღირებულება	128,100	52,757	180,857
2018 წლის 31 დეკემბრისთვის			

მუხლი სახელწოდებით „სხვა“ შეიცავს უვადო სუბორდინირებულ სესხზე, სხვა ნასესხებ სახსრებზე და სუბორდინირებულ სესხებზე დარიცხული, მაგრამ გადაუხდელი პროცენტის ეფექტს.

29. კაპიტალის ადეკვატურობა

ბანკი ინარჩუნებს და აქტიურად განაგებს კაპიტალის ბაზას საქმიანობასთან დაკავშირებული რისკების მართვის მიზნით. ბანკის კაპიტალის ადეკვატურობის შემოწმება ხდება სხვადასხვა კრიტერიუმებით, მათ შორის საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი კოეფიციენტების მიხედვით.

ბანკის კაპიტალის მართვის უპირველესი მიზანია კაპიტალის დადგენილ მოთხოვნებთან მისი შესაბამისობის უზრუნველყოფა, აგრეთვე, ბანკის მიერ ძლიერი საკრედიტო რეიტინგისა და ჯანსაღი კაპიტალის კოეფიციენტების შენარჩუნება წარმატებული ბიზნესის წარმოებისა და აქციონერთათვის დამატებითი ღირებულების უზრუნველსაყოფად.

ბანკი კაპიტალის სტრუქტურას მართავს და შეაქვს შესწორებები მასში ეკონომიკური სიტუაციის და რისკ-ფაქტორების გათვალისწინებით. კაპიტალის სტრუქტურის შენარჩუნების ან დაკორექტირების მიზნით, ბანკმა შესაძლებელია უკან დაუბრუნოს აქციონერებს კაპიტალი ან გაზარდოს კაპიტალი აქციების გამოშვების გზით.

კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი

საზედამხედველო კაპიტალი შედგება პირველადი კაპიტალისაგან, რომელიც, შედგება აქციებისაგან, სარეზერვო ფონდისა და გაუნაწილებელი მოგებისაგან გარდა მიმდინარე წლის მოგების/ზარალი, მინუს ბანკის საწესდებო კაპიტალში ასახული ძირითადი საშუალებების გადაფასების რეზერვიდან გადატანილი თანხა და არამატერიალური აქტივები. საზედამხედველო კაპიტალის მეორე კომპონენტი მეორადი კაპიტალია, სადაც შედის მიმდინარე წლის მოგება/ზარალი, საერთო რეზერვები (არაუმეტეს რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივების 1.25%-ისა) და სუბორდინირებული გრძელვადიანი სესხი.

2014 წლის 30 ივნისიდან საქართველოს ეროვნული ბანკის მოთხოვნით, კაპიტალის ადეკვატურობის შეფასებისას ყველა ბანკმა უნდა დააკმაყოფილოს ბაზელ 2-ის რეგულაციები. 2017 წლის დეკემბერში სებ-მა ცვლილებები შეიტანა რეგულაციებში კაპიტალის ადეკვატურობის მოთხოვნებთან დაკავშირებით, მათ შორის კომერციული ბანკების კაპიტალის ადეკვატურობის მოთხოვნების შესახებ დებულებაში, და შემოიღო კონტრ ციკლური ბუფერის განაკვეთის განსაზღვრის, სისტემური მნიშვნელობის კომერციული ბანკების განსაზღვრისა და მათთვის სისტემურობის ბუფერის დაწესების ახალი მოთხოვნები, ასევე პილარ 2-ის ფარგლებში კომერციული ბანკების კაპიტალის დამატებითი ბუფერების განსაზღვრის წესი.

(ათას ლარში)

29. კაპიტალის ადეკვატურობა (გაგრძელება)

კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი (გაგრძელება)

2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საქართველოს ეროვნული ბანკის მოთხოვნით, ბანკები ვალდებული არიან, რომ შეინარჩუნონ საზედამხედველო კაპიტალის ადეკვატურობის მინიმალური კოეფიციენტი, ძირითადი პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი და პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი 17.23%, 8,85% და 10,97%-ის ოდენობით (შესაბამისი თანმიმდევრობით) (2017 წლის დეკემბერი: საზედამხედველო კაპიტალის ადეკვატურობის მინიმალური კოეფიციენტი, ძირითადი პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი, და პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი 12,47%, 8,10% და 9,98%-ის ოდენობით (შესაბამისი თანმიმდევრობით)).

ბანკი აკმაყოფილებდა კაპიტალის ადეკვატურობის მოცემულ კოეფიციენტებს 2018 და 2017 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით. ბანკის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტები იყო:

	2018	2017
ძირითადი პირველადი კაპიტალი	189,346	160,969
დამატებითი პირველადი კაპიტალი	11,576	13,481
პირველადი კაპიტალი	200,922	174,450
მეორადი კაპიტალი	68,767	23,698
სულ საზედამხედველო კაპიტალი კოეფიციენტის გამოთვლის მიზნებისათვის	269,689	198,148
რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივები	1,503,903	1,315,638
ძირითადი პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	12.59%	12.24%
პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	13.36%	13.26%
სულ კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	17.93%	15.06%